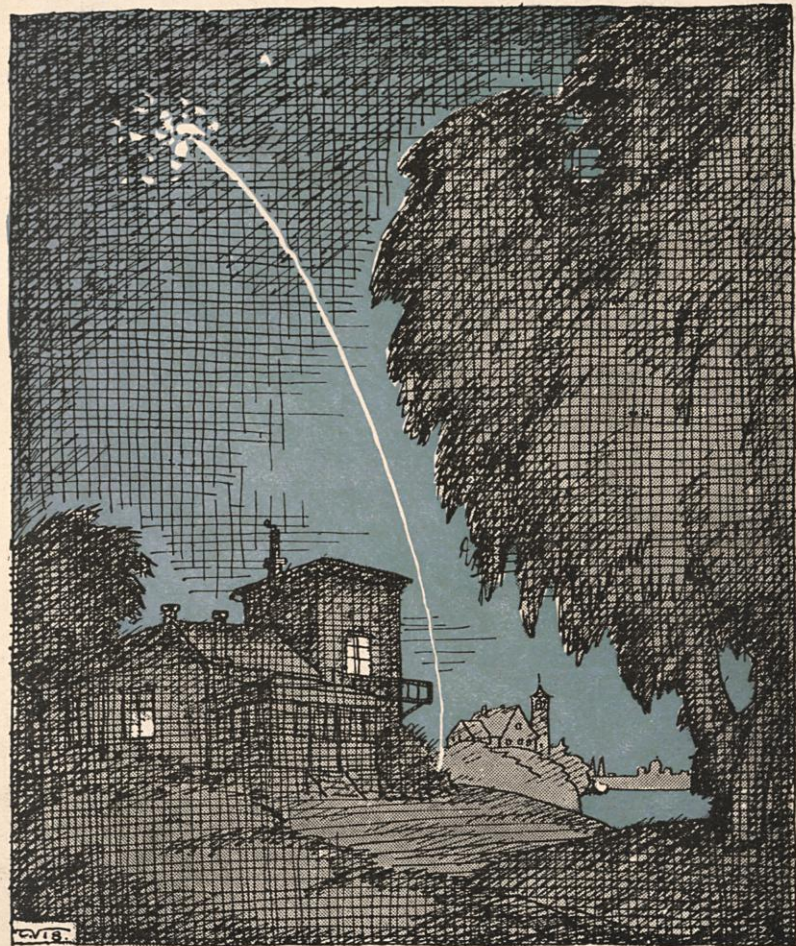

Kaketen

RUNAR SCHILDT

HOLGER SCHILDT'S FÖRLAG
HELSINGFORS

RUNAR SCHILDY

RAKETEN

ÖCH ANDRA BEHÄTTELER

RAKETEN

UTGIVNINGSFÖRLAGET
HOLMERS BOKFÖRLAG

RUNAR SCHILDT

RAKETEN

OCH ANDRA BERÄTTELSE

HELSINGFORS 1918

HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

RUNAR SCHILD

RAKETTEN

OGH ANDRA BERÄTTelser

HELSINGFORS 1918

HELSINGFORS 1918

SIMELII ARVINGARS BOKTRYCKERI

Indice:

Das grommste ungs-gerichte glos	1
Alles-über	21
Ein glos	31
Ein glos	41
Ein glos	51
Ein glos	61
Ein glos	71

Oh, gioventù!

Innehåll:

	Sid.
Det gynnsamma ögonblickets gud	9
Akilleshälen	63
Ett nytt lif	99
En urtidsvision	143
Raketen	189
En sparf i tranedans	221

DET GYNNSAMMA

ÖGONBLICKETS GUD

I.

Fru Malkovski förgicks af ledsnad. Visserligen hade hon önskat tillbringa sommaren i lugn och stillhet — det kunde behövas efter den ansträngande petersburgssäsongen; men aldrig hade hon kunnat tänka sig, att lugnet skulle bli så fullständigt som det verkligen blef vid den lilla finländska badorten. Det var gunås ingen brist på badgäster, tvärtom. Men allt hvad tågen och ångbåtarna bragte med sig var dessa evigt samma judefamiljer och småborgare från Östersjöprovinserna, hederligt och anspråkslöst folk som inte gjorde en mask för när. Folk att umgås med fanns knappt en handfull.

I denna lilla värld blef fru Malkovski

centralsolen, genast och obestriddt. Hon intog sin härskarinneställning likgiltigt och lugnt, som man på teatern tar sin reserverade plats i besittning. All manlig ungdom som kunde komma i fråga: en advokat från Moskva, ett par kadetter, en student och en herre af obestämd lefnadsbana, som för den skull kallades ingenjör, stimmade hvarje kväll kring hennes stol på brunnshusverandan, så det var nästan löjligt att se. De sprungo i fötterna på hvarann som hundvalpar och närde ett lifligt inbördes hat, som kulminerade i kollektivförakt för ingenjören, den där obestriddligen åtnjöt största gunsten hos fru Malkovski. Ingenjören var en utpräglad Mefistotyp. Han älskade att stå med korslagda armar, glödande ögon och ett diaboliskt leende på läpparna; man såg honom aldrig annorlunda, utom då han åt och då han sof. Rivalernas försök att störta honom voro fruktlösa, dag för dag blef fru Malkovskis välvilja gentemot ho-

nom allt mer påfallande. Men så en vacker dag dök där upp ett nytt ansikte vid middagen, en Kristusprofil. Och dess ägare, doktor Strepkin från Nischnij-Novgorod, var mer än bara profil, han var en intelligent man och schackfanatiker. Från morgon till kväll sågs hans fårade tänkarpanna lutad öfver schackbrädet, medan han med ett smärtsamt, nästan bittert småleende betraktade de små elfenbenspjäsernas gång, skenbart förvirrad och likväl obönhörligt lagbunden som livvets egen. Två dagar efter sin ankomst åt dr Strepkin vid fru Malkovskis bord. Kristus besegrade Antikrist; ingenjören blef sjuk af grämelse och måste fara tillbaka till Petersburg för att sköta sig.

Men efter ett par veckor reste också dr Strepkin, och till råga på förargelsen märkte fru Malkovski nu, att kretsen kring hennes stol glesnat betydligt på sista tiden. Advokaten hade i hopplös vrede sökt sig in i andra kottier, där man bättre

uppskattade hans person. Kadetterna voro lika enfaldiga som fula, och studenten hade riktat sin alltid lika lidelsefulla dyrkan mot ett annat föremål, en kaukasisk fårfurstinna, hvars uppträdande snarare tydde på umgänge med får än med furstar. Fru Malkovski förgicks af ledsnad.

Hennes enda förströelse var numera promenaden genom staden utåt landsbygden, utsiktsberget och forsen. Till en början hade det roat henne obeskrifligt att se dessa små fyrkantiga, gulmålade hus, som alla voro lika hvarann och påminde om bygglådor för barn. Staden hade med påfallande punktlighet, värd en bättre sak, brunnit upp hvart femtionde år och hade således mycket få pittoreska gamla kvarter. Allt det nya var byggdt efter strängaste rutnätssystem. Och invånarnas lif gick efter rutnät, också det; inga slingrande mörka gränder, inga öfverraskande perspektiv, allt rakt och jämnt och säkert. Vid torget låg skolan, där de förvärfvade livvets and-

liga nödtorft, och kyrkan, där de togo hvarann till äkta. Ett hörn därifrån stod rådhuset med polisfinkan, som vaktmästarens hustru mellan marknaderna begagnade som skafferi, och snedt öfver befann sig Societetshuset, där herrarna någon gång togo sig litet till bästa. Men i andra ändan af staden låg kyrkogården; där sofvo de döda i små grönskande rutnätskvarter, och af grafstenarna kunde man ungefär bedöma hvad den aflidne haft i årsinkomster.

Unga människor såg man knappt till — utom badgästerna förstås —, men däremot satt där i nästan hvarje fönster gamla gummor, magra och värkbrutna af ett mödosamt lif, eller lata och bergfeta efter att i ett långt äktenskap ha uppfyllt sin kvinnliga bestämmeelse. De lade patience med nötta och subbiga kort eller stickade på tjocka grå ullstrumpor och nickade långsamt och menande och tycktes säga: „Var det inte det jag sa?“ När man gick

hastigt förbi, kunde det hända att bläddrorna i de violettskimrande fönsterrutorna förvredo gummornas ansikten på längden eller på tvären eller satte en ring på deras näsa, och det var mycket lustigt. Men när fru Malkovski sett detta skådespel kväll efter kväll i ett par veckors tid, blef hon nervös och kände en brinnande lust att springa in och ruska om de gamla mumierna för att få dem att skifta uttryck.

Stadsborna å sin sida hade genast kommit öfverens om att fru Malkovski var en dålig kvinna. Men om arten af hennes moraliska mindervärdighet enades man icke lika lätt. De mest olika rykten korsade hvarann. Sålunda erfor apotekerskan ur absolut säker källa, att fru Malkovski var en f. d. sångerska vid en förstadsvarieté i Petersburg, som genom skamliga intriger fått hr Malkovski i sina klor. Till denna uppfattning anslöto sig småningom allt fler, i synnerhet sedan stationsinspek-

torn började dra sig till minnes att han sett henne bland de uppträdande på Akvarium; stationsinspektorn var nu den enda i staden, som brukade besöka Petersburg: han hade ju fria resor. Visserligen försökte doktorinnan, som visste allting bättre än alla andra, lancera en annan teori om fru Malkovski, enligt hvilken herr Malkovski helt enkelt var en myt och den sig så kallande frun ovärdig att trampa den hederliga stadens knapperstenar. Men denna teori förföll af sig själf, då herr Malkovski för några dagar uppenbarade sig vid badorten; det var en fin gammal herre, som kunnat vara sin hustrus far. Man såg honom ytterligare ett par gånger under sommarens lopp, men för hvarje gång blef hans besök allt kortare.

Sommaren led redan mot sitt slut, då hist.-fil. stud. Erik Wallin anlände till staden för att gästa hos släktingar. Det var en vacker pojke på inemot tjugu år. Som

hans far, bergsrådet, fått realisera sin högsta önskan, hvilken bestod i att för tjäna mycket pengar, kunde sonen få realisera sin: att studera konsthistoria, filosofi och andra ideella ämnen. Och studierna gingo bra, ty han hade ett godt hufvud.

Erik Wallin kom genast inom fru Malkovskis trollkrets. Han såg henne första gången en kväll på Brunnshusets veranda, där han satt och drack punsch med tullförvaltaren, veterinären och bokhållaren hos Lohmann et C:o, Löfgren. Bokhållarens ögon hade redan fått en oljig glans af punschen och klibbade sig ohjälpligt fast vid fru Malkovskis smärta midja.

— Det måtte vara fan till lättsinnig kvinna, den där! sade han och frustade i sitt smutsgråa skägg — som alltid när hans tankar togo en schvinaktig vändning; och han frustade ofta. Carl Oscar Löfgren var för öfrigt på sätt och vis en af stadens märkligaste personligheter. Hans mor hade

tillhört betjäningen på ett af de kungliga svenska lustslotten, och som hon varit vacker och Carl Oscars prästbetyg betecknade fadern som okänd, så stod det ju nästan klart för hvar och en, som kunde lägga det ena till det andra, att ingen annan än H. M. Konung Carl XV Ursprungligen hade Carl Oscar Löfgren berättat denna historia mer som ett skämtsamt antagande än som faktum, men allt som åren gått och spriten beröfvat honom hvart framtidshopp och alla möjligheter att slå sig igenom i lifvet, hade han klamrat sig fast vid denna legend, tills den stod för honom som den klaraste, oomkullrunkeligaste sanning. En känsla af ansvar på grund af denna höga börd grep honom och yttrade sig i nedlåtande höflighet och våldsam chargering af den lilla rikssvenska accent, som fanns kvar efter trettio års vistelse på denna sidan hafvet. Genom flitigt umgänge med svenska profyttare höll han sig dessutom au courant

med stockholmslangens utveckling. Man skrattade åt honom och talade om börjande fyllerigalenskap, men det var inte utan att man kände sig smått imponerad, där han gick fram med en hållning som en konung i landsflykt och den höga pannan krönt af lockar, som glesnat i alla de synder en finländsk småstad öfver hufvud kan rymma.

— Ett härligt fruntimmer! upprepade han och slog i sig ett glas punsch. Han drack alltid ett helt glas åt gången och höll tungan som en ränna, medan han lät punschen rinna ned i strupen. — Där skall unge Wallin hålla sig framme. Lita på mig, vi Bernadotter förstår oss på kvinnor. Ja, du känner ju historien om min mor?

Erik kände historien, och dessutom ingaf bokhållaren honom afsmak, dels för hans sätt att dricka punsch och dels för den ton han använde om fru Malkovski. Förresten insåg Erik, att det var en stor

faute af honom att visa sig tillsammans med en försupen och illa beryktad individ. Allra helst hade han brutit upp samtidigt som fru Malkovski och följt henne på afstånd för att få veta hvar hon bodde, men han var rädd för att Löfgren eller de andra herrarna skulle märka något. Så sutto de då kvar tills det stängdes. När de slutligen gåfvo sig i väg, var Carl Oscar Löfgrens gång som springarens på schackbrädet: två steg framåt och ett åt sidan.

Erik tog en genväg, inte för att komma fortare hem, utan för att slippa de andra. Han granskade noga hvarje fönster, där han gick fram genom de tysta gatorna. Öfverallt voro rullgardinerna fällda; somliga prålade med Finlands vapen i urblekta färger, andra med afskyvärda stiliserade blommor, men de trefligaste voro de gammalmodiga gardinerna med ett landskap på, en jägare med sin hund i båt och i bakgrunden ett slott med torn och tinnar.

Ju närmare Erik kom det hus där han bodde, desto längre och uppmärksammare granskade han fönstren. Bakom hvilken af dessa gardiner låg väl hon, som han i dag sett för första gången, men som han redan älskade?

En sådan natt! Då och då kom en svag vindfläkt, lätt som en smekning, och inne i de små trädgårdarna skälfdes syrenernas blad några ögonblick, tills det åter blef alldeles stilla. Dämpadt och aflägsset hördes hästarnas stampande i stallen, och någonstans långt borta i byarna bakom skogen gol en morgonfrisk tupp. Fullmånen låg och guppade som en hvitmålad boj bland molnvågorna.

Det mötte inga svårigheter för Erik att göra fru Malkovskis bekantskap; intendenten presenterade honom på en brunnsbal. Hennes dans gjorde honom på en gång hänryckt och förvirrad, så mjukt och smidigt valsade hon. Det var något annat

än de finländska flickornas trohjärtade lunk! Öfverhufvud drogs Erik så oemotståndligt mot henne just därför, att hon var så olik alla kvinnor han förut lärt känna.

Och var hon bedårande här, i denna främmande och torftiga omgifning, hur mycket härligare måste hon inte vara därhemma i sin rätta miljö! Erik hade visserligen aldrig besökt Petersburg, men han behöfde knappt sluta ögonen för att se henne ligga bakåtlutad i sin släde, inhöljd i pälsverk, — med rimfrost i håret och brännande kinder, medan troikan i rasande fart ilar fram öfver Nevski, mot öarna. Eller också såg han henne glida fram öfver de mjuka mattorna på en lyxrestaurang, mellan marmor, kristall och exotiska växter, vid det att zigenarorkesterns violiner kvida och jubla och champagnen blommar på de slipade glasens smala stälkar.

Emellertid träffades de ganska ofta, och

Erik lade märke till, att hans hyllning upptogs mycket väl; hur nyktert och kritiskt han än betraktade saken, kunde det icke förnekas, att hon rent ut sagdt uppmuntrade honom.

Hela staden diskuterade naturligtvis deras promenader och båtfärder, och Eriks släktingar voro mycket förbittrade. Som alla stadens urinvånare hyste de ett obegränsadt förakt för badgästerna. När intet annat hjälpte, började de påminna Erik om att fru Malkovski var gift och uppmnade honom att tänka på tio Guds bud; men Erik var alldeles för upplyst för att fästa sig vid en sådan småsak. Då sade hans faster sin mening rent ut: att han var fördärfvad af den moderna skönlitteraturen, Strindberg och hvad de nu allt heta.

En söndagsförmiddag dref Erik öfver torget med kurs på vägen till utsiktsberget. Kyrkklockorna ringde, det var en ganska egendomlig tvåklang, ty den ena klockan

var en smula spräckt. På taket höllo kajorna ett talrikt besökt protestmöte med en högljudd sälle till ordförande, som tagit plats på själfva vindflöjeln. De voro synbarligen ytterst förbittrade öfver oväsendet i detta hus, som de med allt skäl betraktade som sitt, eftersom de bodde där året om och människorna bara då och då kommo dit för några timmar.

När Erik kommit ett stycke utanför staden, satte han sig i skuggan. Det var kväfvande varmt. Björkarnas och rönnarnas löf hängde gråa af damm, orörliga. Eriks humör var alldeles på tok; på två dagar hade han inte sett skymten af henne. För resten hade hon varit nyckfull och oberäknelig den sista tiden. Hon hade inga bestämda promenadtimmar mer, man kunde aldrig veta när hon gick ut och hvart hon tog vägen. När han frågade henne om de inte kunde ha bestämda tennis-tider, skrattade hon bara på ett otrefligt sätt, alldeles som när han brukade ta hennes hand och kyssa den.

Just som detta skratt genljöd i Eriks öron, hördes steg i vägkröken. En dam närmade sig långsamt. Parasollen hindrade till en början Erik att se hennes ansikte. Jo, nu. Det var hon.

Hon log mot honom, ett förtjusande löje. Men han stod bara och beundrade hennes gång. Man kunde inte märka, att hon flyttade fötterna förbi hvarann, att hon tog steg, hon gled fram som i en mjuk vågrörelse. Så måtte ormen ha gått i paradiset's lustgård, innan Herren befalld honom att krypa på sin buk.

Fru Malkovski var på väg till utsiktsberget och föreföll mycket glad öfver att få sällskap. De gingo långsamt fram genom den glesa tallskogens vackra pelarhallar. Mellan stenarna spände flugsvamparna upp sina granna parasoller, och ögonljuset betraktade dem med stora, förvånade barnaögon. Erik kom i den bästa stämning. Allt mera inspireradt skildrade

han lifvet i Helsingfors, sina studier och resor, och hon tycktes höra på med intresse, eftersom hon oafbrutet såg på honom och ibland nickade. Men ett, tu, tre befann hon sig ett stycke inne i skogen, tittade fram bakom en trästam, skrattade med full hals och bad honom ta fatt, om han kunde. Ett ögonblick stod Erik förargad öfver så ringa uppmärksamhet, men här återstod intet annat än ta skeden i vacker hand, och således gaf han sig att springa. Just som han höll på att få fatt i henne, snafvade han öfver en tallruska och föll, så att han skrapade sin hand. Trots alla protester pysslade fru Malkovski om skråman med sin lilla spetsnäsduk. När blodet sipprade fram genom tyget sade hon skrattande:

— Det tycks verkligen vara blod. Och jag som trodde att finnarna hade bara sin berömda filbunke i ådrorna!

Så gingo de vidare. Strax nedanför utsiktsberget dök slaktar Davidssons stora

hund fram ur snåren. Den var känd för att vara arg och häfdade äfven nu sitt rykte genom att morra ilsket. Fru Malkovski blef så förskräckt, att hon skrek till och klamrade sig fast vid Eriks arm, mycket tätt. Långt efter det hunden försvunnit gjorde hon på samma sätt, och vid hvarje steg kände han barmens spänstiga mjukhet pressas mot sin öfverarm.

Så stodo de då ändtligen i utsiktspaviljongen. Nedanför dem gick barrskogen i långa dyningar, mörka med ljusare skiftning af björk i vågkammarna. Men långt borta i söder skimrade en strimma af det verkliga hafvet i guld och vinrödt, och kobbarna lågo som en flock änder på vattnet.

Den lilla murkna paviljongen var fullristad som en runsten, från golf till tak, med initialer, genomborrade hjärtan och andra lättfattliga symboler, hvori folkets djupa led älska att kläda sin erotiska känsla.

Fru Malkovski stod lutad öfver barriären, ännu helt andfådd af klättringen.

— Åh, sade hon, jag är alldeles förbi. Känn hur mitt hjärta bultar! — Hon tog Eriks hand och förmådde honom att konstatera detta faktum. — Men så vackert här är! fortsatte hon efter en paus. — Det blir nästan ledsamt att resa härifrån i morgon.

Det kom som ett slag i ansiktet för Erik.

— Skall Ni resa i morgon?

— Javisst. Jag har packat i två dagars tid; Ni har kanske lagt märke till att jag inte varit ute sedan i förrgår?

Hon betraktade honom öfver axeln med ett flyktigt småleende.

Han var alldeles bragt ur fattningen. Slutligen klamrade han sig fast vid tanken: i dag måste det ske. Nu var han tvungen att handla och få ett slut på den långa ovissheten. Denna kväll, efter soarén, skulle han be att få följa henne längre

än till porten, och hon skulle inte neka, efter allt hvad hon sagt och gjort och de leenden hon just som bäst öfverhopade honom med.

Han kunde tydligt se bagar Karlssons gård, där hon bodde. Bakom byggningen låg en stor trädgård med ett rödmåladt plank omkring. Ännu i natt skulle han alltså trött af lycka smyga sig ut genom det tredje fönstret till vänster och genom grinden in på konsul Lohmanns område. Det gaf minsta risken för upptäckt. Men så drog han sig till minnes, att grinden brukade knarra och gnissla alldeles förfärligt. Det blef nog bättre att klättra öfver staketet. T. ex. hos Maupassant svingar man ju sig ofta i dylika fall öfver en mur.

Nu blef hettan alldeles olidlig. De satte sig på en bänk, som var skyddad för so-
en. Hennes spetsiga sko tittade fram un-

der kjolfållen som en liten råtta, än drog den sig tillbaka och satte nosen i vädret, än sträckte hon fram den och spände ut vristen så det knakade i lädret. Hon bar genombrutna strumpor, blekgröna.

En känsla af segervisshet bemäktigade sig Erik. Samtidigt var han en smula nervös, men det ville han inte kännas vid. Lugn, kall, säker, det var idealet. Förresten hade han ju förut varit med om ett och annat. Han talade oafbrutet, om hvad, visste han knappt själf. Men ett stod klart för honom: nu gällde det att oemotståndligt fånga hennes intresse, att visa en intellektuell öfverlägsenhet, som skulle väcka beundran, snärja henne, binda henne. Det kom något af eröfringens stolta glädje öfver honom, och ett utomordentligt välbehag fyllde honom vid en tanke, som plötsligt steg fram ur djupet af hans medvetande. Denna kamp om kärlek, i hvilken han inte ville segra genom yttre företräden eller tarfliga knep, utan alle-

nast genom trollmakten i sina ord, mandeden inte osökt fram bilden af hans käraste ideal, den store Cyrano?

Och medan han talade, satt hon och betraktade honom oafvändt, småleende. — Tänk att Ni har reda på allt det där! sade hon ett par gånger alldeles mekaniskt. En rönn sköt sina grenar ända fram till balustraden; hon bröt en kvist och fläkade nervöst. Det var stickande hett.

Erik var alltför upptagen af sig själf och henne för att lägga märke till hvad som försiggick bakom hans rygg. Våldiga, blytungade moln stego upp i slaglinje; en kolonn gjorde till och med ett djärft angrepp på solen, refs upp och skingrades. Men nästa ögonblick drog den till sig förstärkningar från alla håll, de svaga förtrupperna och de otillräckliga flyglarna tätnade. Långsamt men oemotståndligt skred den våldiga falangen till nytt anfall.

Nu talade Erik om preraphaeliterna. Han fann stor likhet mellan fru Malkovski och

Beata Beatrix, eller kanske snarare Aurea Catena. Fru Malkovski hade aldrig hört talas om dem!

— Taflor och museer är det ledsammaste på jorden, sade hon med sin mjuka, släpande röst. Hon satt lättjefullt bakåtlutad med händerna knäppta på nacken och betraktade honom med sina bländande ögon. — På min bröllopsresa gick vi i en massa museer. Min man kunde sitta orörig, i timmar tror jag, framför samma tafla. Aldrig hade jag vetat förut, att han var så konstförständig. Men i sextinska rummet i Dresden märkte jag, att han gick dit för att få sofva; kan man tänka sig! Sedan dess kan jag aldrig hålla mig allvarsam i ett museum, jag måste ju strax tänka på hur han satt där i soffhörnet i halfskymningen, med bakåtlutadt hufvud och slutna ögon, och hur alla misserna trodde han var hänryckt af den där taflan, som jag för resten inte alls ville ha på min vägg. Af alla konstverk jag sett är

det bara ett, som jag skulle tagit med mig om jag fått. Det är en staty, en springande yngling med en väldig lock i pannan, men kortklippt i nacken.

Erik kände inte till någon sådan staty. — Han heter Kairos, fortsatte hon, och han är det gynnsamma ögonblickets gud. Är det inte sinnrikt? Jag tycker att det skall vara någon mening med ett konstverk, inte bara en oklädd människa som står och ser dum ut.

Erik skulle just med ifver bemöta denna grundfalska konstuppfattning, men nu reste hon sig med en nästan ond blick. — Jag förgås! ropade hon. Han reste sig också, just lagom för att bevittna solens ömkliga nederlag. I samma ögonblick solen sträckte vapen, gick där en fläkt af kyla genom naturen.

Så hördes några knäppningar på paviljongens tak och rönnarnas försmäktande blad, och i nästa ögonblick fällde störtregnet en järnridå mellan de två däruppe och landskapet rundt omkring.

Fru Malkovski andades djupt. Det var som om hon befriats från ett plågsamt tryck. Erik stod och stirrade utan att förstå. Så dök där upp en aning. Han fattade hastigt hennes hand och kysste den, men hon drog den häftigt tillbaka. — Ni är löjlig! sade hon och skrattade till. Han tog ett steg mot henne, men hon räddade sig bakom bordet. — Nina, jag älskar Er! ropade han förtviflad. Den hånfulla minen var tillbaka igen på hennes ansikte. — Om Ni älskar mig, så vill Ni kanske göra mig den tjänsten att gå efter min kapp och mitt paraply. Jag kan verkligen inte bli här hela dagen.

— Men lofva mig åtminstone att jag får träffa Er i kväll på soarén!

— Det är omöjligt, jag måste hvila ut före resan. Men jag skall i stället ge Er ett godt råd. Gör Kairos till Er husgud för framtiden!

I hans hjärna var Ragnarök. Han sökte en utväg, men fann ingen annan än den,

som ledde ut i regnet. Fingrarna snubb-
lade när han slog upp rockkragen. På
tröskeln hörde han hennes röst med det
mest bedårande tonfall:

— Jag rår inte för att han är kortklippt
i nacken!

II.

Orörlig, tillintetgjord satt Erik i sin gungstol med slappt nedhängande armar och stirrade oafvändt på fönsterrutan. Den liknade ett nyplöjdt åkerfält, ty därute fortfor regnet att strömma. Hans genomblötta kläder klubbade vid kroppen som trikå, och kring hvardera foten bildade sig en liten sjö.

En köldrysning kom honom att nysa tre gånger och återförde honom härigenom till verkligheten, den pinsamma och trista verkligheten. Möjligheten af en förkylning dök upp i hans tröttkörda hjärna och följdes slag i slag af tankar på lunginflammation och på döden. Och hvarför inte döden? Det var ju den enda vägen till glömska och ro.

Döden. Han såg sig själf på dödslägret, med kinder, som febern skänkte ett skimmer af purpur, med glänsande, onaturligt stora ögon och med en aftärd, hvit, själf full hand, som smekte Ninas svarta lockar. Ty där, vid hans dödsbädd, skulle hon ligga på knä, skakande under snyftningar och stammande böner om tillgift. Och hans sista ord skulle vara en storsint förlåtelse. Han försökte formulera dessa sina sista ord så vemodigt, resignerad, bittert och på samma gång så elegant afrundadt som möjligt. Till slut stannade hans val vid: „Sådant är lifvet!“, ty i dessa enkla ord syntes honom all lifvets smärta och all lifvets ljufhet smälta samman; de gömde den vises hela lifshunger och milda resignation.

„Telle est la vie!“ På det oförlikneliga språket skulle hans sista ord svagt, men oförgätligt tydligt nå henne; och hans bristande ögon skulle smeka hennes lilla, fina gestalt.

Dessa dödsfantasier och i synnerhet den effektfulla sluttablån beredde honom starka lustsensationer, tills han drog sig till minnes, att bara några få timmar återstodo till fru Malkovskis afresa. Så snabbt kunde ju inte förkylningen verka, och därmed föll hela det vackra luftslottet i spillror. Med en suck reste sig Erik och sökte fram torra kläder.

Vid middagsbordet ådrog han sig allmän uppmärksamhet och många närgångna frågor genom sin dystra uppsyn och sin dåliga aptit. Till en början låtsade han icke höra insinuationerna, men slutligen fann han det för starkt och svarade häftigt, rent af ohöfligt.

En pinande oro dref honom ut i det fria. Han gick gata upp och gata ner, utan plan och mål, men undvek sorgfälligt att närma sig bagar Karlssons gård. Till inget pris ville han se henne mer efter hvad som skett, eller rättare sagdt hvad som inte skett. Framför Sundqvists

blomsterhandel stannade han plötsligt. Skulle han skicka henne en afskedshälsning i blommor? Noga taget hade de inte kommit att säga ordentligt farväl till hvarann, ty under den häftiga språngmarschen från utsiktsberget till närmaste hyrkuskstation tänkte Nina bara på att akta sin nya klänning och sina guldskimrande skor, och när hon väl satt i droskan med fotsacken omsorgsfullt uppslagen, hade hon bara vinkat några gånger med sin lilla ringbelastade hand.

Men hvilken blomma kunde väl symbolisera Eriks känslor i detta nu? Det skulle då ha varit svarta rosor, men sådana finnas ju inte, åtminstone inte i Finland. Och hvad skulle han skrifva till henne? Måhända så här: „Madame — jag har varit en åsna, men jag svär, att ingen kvinna hädanefter skall undslippa mig så lätt som Ni.“ Då borde hon förstå, att han inte mer var ett barn, utan en mogen man.

Eller ännu bättre var kanske ett citat af Gripenberg:

„En smula sköka var bland er enhvar . . .“

Först njöt han vid tanken på hennes förnedring, på hennes raseri öfver de o-höfviska orden, men så slog det honom, att verserna bestämdt inte skulle göra sig lika bra i öfversättning som på svenska. Och för öfrigt, hvad kunde han egentligen beskylla henne för? En våg af ömhet och ånger slog upp inom honom. Med ett raskt beslut gick han in i butiken och valde ett fång nejlikor. Så tog han ett visitkort och skref med sin vackra, en smula kvinnliga handstil:

„Wer zum ersten Male liebt,
Sei's auch glücklos, ist ein Gott;
Aber wer zum zweiten Male
Glücklos liebt, der ist ein Narr.

Ich, ein solcher Narr, ich liebe
Wieder ohne Gegenliebe;
Sonne, Mond und Sterne lachen,
Und ich lache mit — und sterbe.

När Erik kom ned till Brunnshuset, var den vanliga torsdagsbalen i full gång, det vill säga fyra eller fem par dansade i den stora, ödsliga salen, medan ett antal äldre damer af omisskännlig semitisk härkomst och betydande dimensioner betraktade dem med blickar lika genomträngande som X-strålar.

Med en medlidsam axelryckning lämnade Erik salen och begaf sig ner till sjöpaviljongen. Ingen lefvande själ syntes till på verandan utom fröken Anna-Lisa, som satt med hufvudet mellan händerna, djupt försjunken i en bok. Förvånad konstaterade Erik, att han inte tidigare lagt märke till henne, ty hon var stilig nog att väcka uppseende inte bara i detta lilla näste utan snart sagdt hvar som helst.

Fröken Anna-Lisa betraktade sin vistelse i Finland som en alldeles oförtjänt förvisning, för hvilken hon tog hämnd på de flesta gäster genom ett öfvermåttan kallt bemötande. Undantag utgjorde endast de,

som lyckats göra ett särskildt gynnsamt intryck, hvilket var mycket svårt. Annars var det omöjligt att rycka henne från boken. Hon slukade regelbundet ett par romaner om dagen; en vecka senare hade hon glömt allt utom titlarna. Provisorn och tullförvaltarens son täflade i att förse henne med litteratur, båda i den stilla förhoppningen att på denna väg nå fram till hennes gunst, men de fingo nöja sig med en nådig nick och — när det var som bäst — en grann slängblick.

I böckernas värld fann fröken Anna-Lisa ersättning för de verkliga upplevelsena, dem hon för ögonblicket såg sig tvungen försaka. Och vare sig boken bjöd på högvälborna herrars och damers kärlekshandel eller rörde sig i lägre sfärer, identifierade sig fröken Anna-Lisa genast med hjältinnan, och hjälten, han må ha varit hertig eller bara doktor, tog för hennes inre öga oföränderligen mandom i en viss löjtnant på Göta lifgarde. Denna

löjtnant representerade kvintessensen af fröken Anna-Lisas lif, fastän han hvarken varit den förste eller den ende. Vidriga omständigheter hade visserligen skilt dem åt och tvungit henne att lämna Stockholm, men ingen makt i världen kunde hindra henne från att i tanken öfverflytta alla världslitteraturens kärleksscener, speciellt de mer handlingsrika, till en viss ungarldublett vid Narvavägen.

Vid Eriks inträde följde fröken Anna-Lisa med hela sin själ den diaboliske baron Aygalada, som konsumerade kvinnor som en vanlig dödlig inmundigar ostron, d. v. s. dussinvis. Erik fick knacka i bordet med käppkryckan både en och två gånger, innan fröken Anna-Lisa kunde förmå sig att stiga upp och visa ett förnärmat och uttråkad ansikte.

— Hvad är det som önskas?

Erik betänkte sig en smula.

— En absint! sade han så. — Absinthe frappé.

Det beredde honom en liflig tillfredsställelse att uttala detta ord: absint, ty det medförde alltid många vaga föreställningar om allsköns syndfullhet; dessutom stod det i nära samband med hans hemligaste drömmar. I dessa drömmar såg han sig visserligen gärna som en berömd man; så t. ex. hade han under årens lopp gjort sig så förtrogen med tanken på att bli en stor författare, att han ibland nästan förvånade sig öfver att det inte var ett faktum. Under rysk-japanska kriget, då tidningarna voro fyllda af skildringar från slagfälten, tänkte han sig ofta som världshistoriens största fältherre, kommanderande en drabbning med 250,000 döda och sårade. Men allt detta var öfvervunnen barnslighet; i sina lönnligaste framtidsdrömmar längtade han nu att få se sitt lif förrinna med absinten på Paris' boulevardkaféer, medan människohafvets eviga svall drog förbi, ständigt förbi.

— En absint? sade fröken Anna-Lisa.

Jag vet inte om vi har det, men jag skall höra åt.

Långsamt, med våldsamt vaggande höfter gick hon in i kassan. Det var något visst i denna gång som kom Erik att tänka på Nina, trots den stora olikheten i öfrigt. Och åter steg den vemodiga bitterheten inom honom.

Ute vid den gamla, halft förfallna bron låg ångbåten, med hvilken hon om några timmar skulle lämna staden. Ännu kunde Erik knappt fatta, att han aldrig skulle se henne mer.

— — I morgon den här tiden är hon i Petersburg, midt uppe i lifvet och lyckan, och jag träffar henne aldrig mer. Aldrig skall hon tänka på mig, och skulle hon göra det, så blir det med ett löje och en axelryckning. — — Vid det här laget måste hon ha fått mina blommor. För hon dem med sig eller har hon redan kastat dem i slaskhinken? Förresten kunde jag gömma mig bland magasinerna vid stranden och se henne åka ner — —

Men nu kom fröken Anna-Lisa med absinten och Erik tömde den i ett par drag. Det var märkvärdigt med detta grönskimrande gift, som bragt tusende människor från vett och sans, att det smakade så barnsligt oskyldigt, som pologrån från julgranen. Herre gud, julen! Det var inte så långt dit mer. Hvar skulle väl Nina fira sin jul? I Cannes, i Nizza eller kanske i Paris — i hvarje fall någonstans därnere, där lifvet lefves och inte framsläpas, där Guds klara sol skiner på lyckligare länder och rikare människoöden. Erik greps af medlidande med sig själf vid tanken på att han var tvungen tillbringa hela den ändlösa vintern i Helsingfors, och inte bara denna, utan också nästa och kanske alla kommande. Han kände hvarje gata, hvarje hus till leda och förtviflan; han kunde gå och bli rasande på hederliga människor, som inte gjort honom annat ondt än mött honom alla dar, på gatan, på teatern, på restaurangerna,

öfverallt. Han visste också precis hur han skulle känna det, när han om en vecka åkte hem från ångbåten, öfver Espen, där vännerna redan gingo af och an, af och an, som i en hästvandring, och den lilla löjligen skökan Napoleon stod i Edlunds hörn, som hon gjort så långt Erik kunde minnas. Hur var det Åke Holm hade sagt, en gång då de trötta och utleda vid allt gått omkring från krog till krog? „Här ska vi alla långsamt stekas till döds vid pöbelaktighetens sakta eld.“ Ja, herregud!

När klockan slog tio i rådhusornet, hade fröken Anna-Lisa slutat romanen om baron Aygalada, och hon reste sig med en suck, som omedelbart öfvergick i en jättegäspning. Erik fann tiden inne att börja ett samtal och beslöt att anslå en vårdslost skämtande ton.

— Fröken Anna-Lisa ska inte sucka så där djupt, om de också inte fick hvarann.

Vill ni inte sätta er lite närmare och vara en smula treflig?

— Den som kunde det, ja.

— Vill ni inte dricka ett glas champagne med mig?

Fröken Anna-Lisas ansikte ljusnade en smula.

— Vi får inte sitta med gästerna, det vet ni väl. Men jag kan ju hämta champagnen ändå?

Nu ingick det visserligen inte i Eriks planer att sitta ensam och dricka champagne, men inför fröken Anna-Lisas ljufva leende fingo alla betänkligheter vika. Och ju mer han betraktade henne, desto fräschare fann han henne. Om inte Nina upptagit hans tankar så helt dessa sista veckor, hade han otvifvelaktigt lagt märke till denna pärla för länge sen. Men kanske var det inte för sent ännu — det gällde ju bara att gripa det flyende ögonblicket i tid.

Kairos, Kairos!

Var det icke en egendomlig ödets skickelse, att han måhända redan denna samma dag skulle bli i tillfälle att dra nytta af sin smärtsamt förvärfvade lefnadsvisdom.

— Skål, fröken!

Champagnens susning ljöd i hans öron som en öm och förtrolig hviskning.

— Skål, herr Wallin! svarade fröken Anna-Lisa, som just fått höra hans namn i kassan.

— Hur kommer det sig att fröken Anna-Lisa känner mig? Erik rodnade svagt af tillfredsställelse.

Fröken Anna-Lisa log och slog upp sina präktiga ögon; hon gjorde det ibland utan vidare mening, för att inte glömma konsten.

— Å, herregud, hit kommer då inte mer folk än att man kan hålla reda på dem som . . . intresserar en.

Det här går utmärkt, tänkte Erik. Nu kommo tyvärr några gäster in och afbröto samtalet; bland dem befann sig Löfgren, halffull och salig.

— Frid, fröjd och fruntimmer! ropade han öfverljuddt. — Men åt lilla gudsängeln måste jag väl önska en karlslok, ung och rask, färskt nötkött, hva? Och han försökte lägga sin hårbevuxna, darrande hand kring fröken Anna-Lisas lif.

— Nej, låt bli det där!

Löfgren gjorde ett nytt, djärfvare försök. Fröken Anna-Lisa slog honom på fingrarna.

— Hör ni inte hvad jag säger?

Men Löfgren var inte hågad att ta reson. Nu kunde Erik inte bemästra sin ovilja längre.

— Hvad är det här för fasoner! sade han strängt.

Löfgren vände sig tvärt om och mätte honom från hufvud till fot.

— Hvad ser mitt öra och hvad hör mitt öga?

— Det rör mig inte, men det är allt bäst att Löfgren låter fröken Anna-Lisa vara i fred.

— Nu ska unga Wallin inte bli skitviktig och tycka sig vara någonting, för att han är lite skolad och har fått studera, kantänka, för jag minns det som i går hur hanses pappa stod bakom disken i Koroleffs bod i Fredrikshamn och sålde karameller åt kadettpaltarna. Och hanses farfar sen, det var en ännu finare herre. En försupen präst, som fick afsked för att han sålde ben från kyrkogården till en benmjölskvarn. Nobelt, hva? Nänä, det är inte värdt att han sätter sig på sina höga hästar, för här är allt den som kan bräcka både honom och hans fina släkt. Och nu hämtar fröken åt mig en konjaks-tuting.

Erik rodnade starkt, till sin stora förargelse, och yttrade tämligen högt till fröken Anna-Lisa:

— Så vidt jag vet är det förbjudet att servera berusade personer.

Men nu reste sig Carl Oscar Löfgren i hela sin imponerande längd.

— Nej, vet du hva! Aktare väldigt noga att jag inte luggar dej ett tag. Vill du nödvändigt veta hvar David köpte öl, hva? Grönskålling!

Situationen föreföll ganska hotande, men i detsamma hördes steg i trappan och en ung man i sweater och toppmössa intågade under de gällt framhvisslade tonerna af „Dubbelörnen“. Hans ankomst förbryllade Löfgren i så hög grad, att han drog sig tillbaka till sin vän provisorn.

Men om djäfvulen själf med svans och horn och alla öfriga attribut stigit in och beställt en whisky, kunde Erik inte ha blifvit oangenämare öfverraskad. Ty den nykomne var Klas Schröder, hans gamla klasskamrat och fiende.

Deras fiendskap hade egentligen ingen annan grund än att de från början känt sig som två tuppar på samma sophög. På de högsta klasserna hade Erik varit ordförande i en radikal intelligensklubb, som hädade gud och rökte billiga cigarrer

hvarje helgfri onsdagsafton, medan Schröder å sin sida var okrönt, men därför icke mindre enväldig furste för de element i klassen, som tillbragte sina kvällar på biljardsalonger och bodegor. Men under det att Schröder alltid öppet föraktat intelligensklubben och dess diskussioner om viljans frihet och prostitutionens afskaffande, låg där på botten af Eriks själ en omedveten, men stark känsla af afund gentemot Schröder och hans likasinnade, för deras erotiska framgångars skull.

Schröder fick strax syn på Erik.

— Nej, se på Wallinkoski! Hur står det till med ridderskapet och adeln?

Erik rodnade ånyo, som alltid då man skämtade öfver hans fina bekantskaper. Dessutom berörde det honom pinsamt att höra sitt gamla öknamn, som Schröder gifvit honom emedan det lät så förnämt. I dag hade då också allting sammansvurit sig mot honom! Först katastrofen med Nina, så Löfgren och slutligen detta.

Schröder väntade inte på svar.

— En fan så skön seglats, jag kommer just från Reval med Bergholm. Den staccars jäfveln ligger i kajutan och snarkar, han var lite trött, för där tömdes en och annan flaska och där fanns prima kvinnor. Men sånt förstår du dig inte på, eller hur? Hvad tror fröken, förstår sig Wallinkoski på kvinnor?

Fröken Anna-Lisa skrattade högt af förjusning. Hon föreföll lifligt intresserad af Schröder.

— Nej, svarade hon, det ser inte så ut.

Hvad som nu följde var af den art, att det fyllde Erik med förvåning och djup ovilja. I ett huj lyckades Schröder fullständigt rycka fröken Anna-Lisa ur hennes apatiska likgiltighet, hon blef charmant, kokett och utmanande. Han trakterade henne med hårresande detaljer från sitt besök i Reval, och alla barernas gamla kvickheter surrade om i luften. Allt lifligare blefvo fröken Anna-Lisas „Ne, vet

ni, de tycker jag inte!“ och „Äh, försök inte!“, och i tonfallet låg hvarje gång en allt tydligare uppmaning att försöka.

Med välbehag hade Löfgren åhört skämtet med Erik, men småningom tröttnade han vid Schröders svada och gjorde våldsamma ansträngningar att tilldra sig fröken Anna-Lisas uppmärksamhet. När intet annat återstod gaf han sig att sjunga. Med den ringa återstoden af en tenor, som fordom banat honom väg till många hjärtan och jungfruburar, sjöng han:

Jag vill ha rus, ett glädjerus hvar dag,
Jag vill hvar natt med sköna kvinnor skämta!
Kung Salomo predikade som jaaag — — —

Provisorn ansträngde sig förgäfves att tysta ner honom.

Att sällheten af vin och kärlek hä-ämta
Hvad glädje gör det mig i grafvens natt
Med mödor att ha samlat skatt på skatt
Att Saga ros — — —

Nu var fröken Anna-Lisa ond.

— Om inte herr Löfgren genast slutar, så kallar jag på källarmästarn!

— Skål, gamle Caruso! ropade Schröder och höjde sitt glas.

*

Nu skulle det stängas. Erik satt där med sin champagne, som inte smakade honom stort bättre än gammalt svagdricka. Kinderna brände och i hans hjärna arbetade det som i en myrstack när man sticker en käpp i den.

Herr Johansson från A. B. Barkmans Söner råkade vid utgåendet händelsevis passera fröken Anna-Lisa på mycket nära håll.

— Får jag följa fröken hem? hviskade han. — Jag väntar vid gröna porten.

— Gör det, är ni snäll!

Provisorn, som på botten af sin munkkvarta funnit hjältemod och själförtroende, gick fram och lade resolut handen på fröken Anna-Lisas axel.

— Jag väntar på er vid stora allén, sade

han i en hes teaterhviskning, som hördes öfver hela verandan. — Ni kommer väl?

— Jo, visst kommer jag, svarade fröken Anna-Lisa onödigt högt.

Men när Schröder reste sig för att betala, lutade hon sitt burrhåriga hufvud ganska tätt mot hans öra och hviskade:

— Ni väntar väl på mig strax nere vid trappan? Jag är genast färdig.

Allt detta hörde och såg Erik, och hvad han inte omedelbart kunde uppfatta, gissade han sig till. Och han kände en smärtfyllt glädje öfver att sitta här i händelsernas midt och ensam förstå hvad som utspelades i det tysta, ensam veta hur händelserna skulle komma att länka sig. Han hyste ett föraktfullt medlidande med provisorn och herr Johansson, dessa narrar, som nu gingo af och an på sina pass, fulla af glada förväntningar.

På tröskeln vände han sig om och betraktade en sekund skådeplatsen för sitt andra stora nederlag denna tychobrahe-

dag. Magnifikare än någonsin tronade Löfgren i ensam höghet; han satt tyst och såg lifvets rytm i fröken Anna-Lisas vaggande höfter, där hon skyndade in till kassan för att göra upp.

Därute hade regnet längesen upphört. Fullmånen satt som en blank tennknapp på natthimlens mörkblå kappa, och höstens närhet kändes i luftens kyliga renhet. Stora, tunga droppar pärlade från kvistar och blad, när Erik trefvade sig fram på den smala, slingrande genvägen till utsiktsberget.

Han nådde paviljongen just lagom för att se ångbåten lägga ut där nere i viken. I ett par af de runda hyttfönstren lyste ljus; det var som ett par sorgsna människoögon betraktat Erik, åtminstone kände han det så. Långsamt fylldes han ögon af tårar, medan han betraktade den försvinnande ångbåten; han kände sig oändligt trist till sinnes, inte bara för Ninas

skull, utan därför att han plötsligt tyckte sig stå så ensam gentemot det vanskliga lifvet.

Nere på vägen hördes oregelbundna steg och ett egendomligt kvinkande ljud; instinktivt tog Erik ett fastare grepp om sin käppkrycka, men när mannen kom ut i den ljusa mångatan, såg han att det var Löfgren, som storgråtande gick och slog klöfver.

— Jä — jäkla lymmel! snyftade han, det var ju med mig hon skulle gå. Fans förbannade . . .

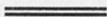
Utän att märka Erik tumlade han i vägnäråt viken, där månen slog brygga från strand till strand.

Det hvitnade redan till dag, då Erik ändtligen satt i sitt rum igen. Dödstrött var han, men han hade funnit lugn och klarhet. Hans smärta hade gifvit vika inför stjärnornas evighetsstämning. Framför honom låg hans dagbok uppslagen, och

med sin bästa stil präntade han: Den 25 augusti.

Det grämde honom djupt i detta ögonblick att han icke var mäktig det språk, hvori Anvari Soheili engång klädde sin oändliga lifssmärta och resignation — nu måste han nöja sig med någonting så tarfligt som en tysk öfversättning:

„Vorüber gehn die Schmerzen und die Wonnen,
Geh' an der Welt vorüber — es ist nichts.“

AKILLESHÄLEN

En smula ändförl till den allfoga spräng-
varsdagen öppade framporna slammade frö-
sen Signe på översta stegen och satte
sig i fönstret. Hon såg ut i hela
ryggen under den stora taken som det gilt
kvart, och nu kände hon plötsligt ingen
lust att gå vidare.

Genom de låga trappstegen såg hon
den långa ödsliga gatan, där gaslyorna
flaxade för vinden bakom lyktornas klir-
rande glas och människornas skymtade läbb
som skuggor i Hades. Sånt föll i stora
våts lagor, som klubbade vid rullens
sekund innan de rulle ner till tunga
barrar.

Hårdt och brutet stack det elektriska
snöet fröken Signe i ågonen; bortifrån

I.

En smula andfådd af den häftiga språngmarschen uppför trapporna stannade fröken Signe på öfversta afsatsen och satte sig i fönsternischen för att hvila ut. Hela vägen hade hon skyndat som om det gällt lifvet, och nu kände hon plötsligt ingen lust att gå vidare.

Genom de höga trappfönstren såg hon den långa ödsliga gatan, där gaslågorna flaxade för vinden bakom lyktornas klirrande glas och människorna skymtade förbi som skuggor i Hades. Snön föll i stora våta flagor, som klibbade vid rutan en sekund innan de runno ner likt tunga tårar.

Hårt och hvasst stack det elektriska ljuset fröken Signe i ögonen; barriärens

gallerverk aftecknades knifskarpt på den hvitrappade väggen. På dörren till höger glänste en mässingsskylt så starkt belyst, att hon kunde urskilja hvarje bokstaf:

GUSTAF EYTZING.

Vicehäradshöfding.

Fröken Signe satt länge och stirrade på skylten som om hon aldrig sett den förr. När hon slutligen tog sig samman och sökte fram den lilla amerikanska nyckeln ur sin fullproppade väska, var det inte utan att handen darrade en smula. Först efter flere misslyckade försök att få in nyckeln i låset märkte hon, att hon höll den upp och ner.

Gustaf Eytzing vaknade när dörren slog igen och fröken Signe vred om den elektriska knappen. Han hade befriat sig från krage och skodon och låg insvept i en filt på sin sköna chäslong.

— Jaså, är det du, sade han sömnigt

och i tämligen vresig ton. — Jag hade just somnat.

Fröken Signe stod framför spegeln och drog nästan tvekande långsamt de långa nålarna ur sin hatt.

— Ja, där var ingenting att göra i affären och så tänkte jag att jag skulle titta upp ett slag. Nu är det tre dagar sen jag såg dig sist.

— Kan du inte komma igen en annan dag? föreslog Eytzing med en jättegäspning, som han ingalunda sökte dölja. — Det blef lite sent i går och jag har varit i arbete hela dagen.

— Du är inte vidare glad att se mig, det är tydligt nog, men i morgon är det lördag, och då vet du att jag är upptagen hela dagen — jag har minst tio kamningar. På söndag är du väl förhindrad som vanligt.

— Ja, då kan det ju bli på måndag.

— Ämnar du köra ut mig?

— Aldrig i världen, men jag ämnar

sofva. Har du lust att stanna ändå, så var så god.

Och han drog filten tätare kring sig.

Fröken Signe slog sig ner i gungstolen och gungade tämligen häftigt.

— Ja, vet du hvad, jag tror jag stannar en stund. Men herregud, låt för all del inte störa dig!

Eytzing öppnade ögonen på glänt.

— Kisse är väl inte ledsen?

Fröken Signe fnyste till och spelade med alla tio fingrar på stolkarmarna.

— Faller mig inte in, jag är ju så van vid din älskvärdhet. Sof du på bara.

Men när hon såg, att han vände sig på andra sidan och verkligen höll på att somna igen, var det slut med hennes tålmod.

— Det var väl en treflig tillställning i går, hvad? sade hon mycket högt och fick till svar ett oartikuleradt morrande.

— Hvar är det egentligen du tillbringar dina kvällar nu för tiden?

Intet svar.

— Spelar ni kort eller hvad har ni för er?

Lång paus.

— Hör du, Dutti, du talade sist om en liten supé på Alphyddan. Nu har jag en hel vecka ätit alla mål på matserveringen, och vet du, man kan ha det bättre.

Ljudlös tystnad.

Fröken Signe reste sig och gick fram till skrifbordet. Ofvanpå en packe protokoll och koncept låg Eytzings plånbok. Hon tog den och började rannsaka innehållet — det var hennes största fröjd att titta i herrars plånböcker, de innehöllo så många intressanta saker. Hon fann några sedlar, en tvättnota, ett par affärsbref, en almanacka, ett oanständigt vykort, en pressad blomma, en hårlock — hon såg strax att det inte kunde vara af hennes eget hår, det var mörkare och starkt burrigt och föreföll märkvärdigt välbekant. En misstanke dök upp och bekräftades omedelbart därpå, i det hon plockade fram en fotografi.

Länge stod hon och stirrade på detta kort. Hon kände fröken Wallin mycket väl, ty hon hade kammat henne hela föregående säsongen.

— Det var en god fotografi du har af fröken Wallin, sade hon lågt; hon ville se om han sof.

Eytzing vände sig hastigt om.

— Låt bli min plånbok!

— Tror du kanske jag ämnar stjäla?

— Du vet mycket väl, att jag inte kan lida att någon rotar i mina saker.

Fröken Signe stod fortfarande med kortet i hand och höll det på en armlängds afstånd för att bedöma effekten.

— Du intresserar dig visst ganska mycket för henne sedan i somras? Ni råka-des ju i Paris, var det inte så?

— Jag intresserar mig för hvem jag vill utan att be någon om lof.

— Gudbevars! Hon är ju så ovanligt stilig. Jag ska förresten kamma henne till soaréen i morgon.

— Tur för dig, det.

Fröken Signe sneglade öfver axeln på Eytzing.

— Hur mycket är det egentligen hon har? Blir det mer än en miljon?

— Hvad kommer det dig vid? Förresten vet jag det inte.

— Jaså, du vet det inte, du som annars är så — klok och förutseende.

— Hvad menar du egentligen med allt det här? Har du kommit hit för att gräla?

Fröken Signe svarade icke strax.

— När jag kom, visste jag inte riktigt hvad jag ville, men nu vet jag det.

— Utmärkt! Man ska alltid veta hvad man vill. Hvad har du alltså beslutit?

— Det ska du snart få se.

Fröken Signe ryckte till sig plånboken för att lägga fotografien tillbaka, men hon gjorde det så ovarsamt att ett par visitkort föllo ut. Gustaf von Eytzing stod där i stora, feta bokstäfver. Hennes goda humör vände åter, hon skrattade sig halft fördärfvad.

— Säg, Dutti lilla, när har du blifvit adlad?

— Asch, låt bli korten! Det är bara för hotellen därute, man blir ju så mycket bättre betjänad.

— Ja, det förstås. Och så är det visst bra för dina — affärer i Berlin och Paris, eller hur?

Förgäfves väntade hon på svar.

— Vill du således att jag går? frågade hon om en stund.

— Gör som du tycker.

I våningen intill slog klockan åtta; det var en stor matsalsklockas långsamma, djupa slag, och när det sista dallrat ut var tystnaden mera tryckande än förr. Fröken Signe satt orörlig, hopsjunken. Hon lät blickarna fara öfver mattor och väggar, följde tapetmönstrets slingrande rankor, de tröstlöst regelbundna. Öfver skrifbordet hängde Edelfelts Landshöfdingen och på de andra väggarna några af Rezniceks dansande par, hvirflande om i

glad kättja. Så måste fröken Signe tänka på den morgon, då hon första gången vaknade i detta rum, en morgon efter en vild maskeradnatt, och hon mindes hur hennes sömntyngda ögon förvånade stirrat på dessa samma bilder, tills hon fått klart för sig hvad som händt. Aldrig, aldrig i hela sitt lif hade hon gråtit som den gången, och hon hade ändå fått pröfva på många sorger; men då hade han varit så snäll och rar, talat så vackert och lofvat henne allting hon önskade, kysst henne och kallat henne en liten dumbom, allt under det han plockat confettin ur hennes hår. Till slut hade han lyckats trösta henne, och medan tårarna ännu runno nedför kinderna, hade hon fått lof att skratta åt hans galna historier.

Hur många glada stunder och hur många goda dagar hade de icke haft sedan dess! I synnerhet den första tiden, då hon gick omkring hos honom och stökade som en liten husmor, sydde i knappar och märkte

näsdukar och knäckte nötter åt honom framför brasan.

Två år var det sedan dess, inte mer. Och nu låg han där och sof eller låtsade sofva och brydde sig inte ett dugg om hur hon hade det.

Fröken Signe kände hur tårarna stego och stego och långsamt sipprade fram, hur hon än kämpade emot. Ett ögonblick höll hon på att duka under för frestelsen att ge dem fritt lopp, det var så länge sen hon gråtit ut ordentligt, men så ryckte hon upp sig med ett fast beslut och reste sig.

På skrifbordet lågo plånboken och visitkorten där hon lämnat dem. I en hastig ingifvelse tog hon ett kort, stoppade ner det i sin väska och lade i stället den lilla amerikanska nyckeln på bordet. När hon fått hatt och kappå på, släckte hon det elektriska ljuset. För hvarje vridning på knappen slocknade ett par lågor; hon blef så hemsk och underlig till mods, när hon

slutligen stod där i stickmörker. Nu var det alltså förbi. Slut för alltid. Plötsligt kände hon som ett hemligt samband mellan sitt eget öde och ljuset hon nyss släckt. Försiktigt trefvade hon efter knappen och tände ånyo en låga, bara en.

— Adjö, Dutti, sade hon och lade sin hand på hans axel. Eytzing ryckte till, han hade verkligen sofvit.

— Du tycks inte unna mig någon ro i kväll, sade han retligt. Han reste sig och sträckte gäspande ut armarna som en korsfäst.

— Jag ville bara säga adjö. — Hennes röst lät så ödmjuk och ynkelig.

— Ja, adjö med dig. Gå snällt hem och lägg dig, det är det klokaste man kan göra i det här förbannade vädret.

Han gjorde min af att slå armen om hennes lif, men hon drog sig ett steg tillbaka.

— För all del, besvära dig inte!

Långsamt gick hon mot dörren. Nu

skulle han väl ändtligen kalla henne tillbaka. Men nej, han vände henne ryggen och sjönk med en duns ner i sin knarande skrifstol.

— Du glömde din nyckel.

— Nej, svarade hon hastigt, jag glömde den inte. Adjö, herr . . . herr von Eytzing.

Och nu föll dörren igen bakom henne.

Gustaf Eytzing blef klarvaken med ens. Han tog den lilla nyckeln och granskade den noga. Hon glömde den inte och ändå ligger den här, det kan inte bestridas. Men då har hon lämnat den med flit, någon annan förklaring ges inte. Det är alltså slut.

Eytzing plockade fram en cigarrett och tände den. Papperet skrumpnade och färgades brunt under hans nervösa bloss.

Alltså slut. Nu hade han ernått hvad han i veckor gått och önskat, men inte vågat framkalla själf, dels emedan han afskydde alla slags scener, dels af fruktan

för att hon kunde hitta på något oråd. Man vet ju aldrig hvad kvinnor kunna ta sig till, när de äro förälskade.

Men nu, när hon själfmant gått sin väg utan ett ord, kände han sig en smula sårad, rent af orättvist tillbakasatt. Så litet kostade det alltså på henne att skiljas från honom; följaktligen älskade hon honom inte, hade kanske aldrig gjort det. Han ångrade sina sentimentala hänsyn och ondgjorde sig öfver att han inte i klara och tydliga ordalag låtit henne veta, att nu hade han fått nog af förnöjelsen, nu kunde hon gå till en annan marknad.

Cigarrett efter cigarrett förvandlades till aska, medan han satt och spädde på sin förargelse. Först när hans blickar råkade falla på Dora Wallins porträtt, lugnade han sig en smula.

Ty nu var ju det sista hindret undanröjdt, och ingenting i världen kunde längre afhålla honom från att göra den fråga, som Dora tydligen väntat på hvar gång de träf-

fats de sista veckorna. Svaret på den frågan kunde inte bli mer än ett, det visste han.

En känsla af välbehag och segerstolthet bemäktigade sig honom. Det var ett briljant parti han stod i beråd att göra; många skulle komma att afundas honom. Det förde med sig en utmärkt social position, som han var öfvertygad om att kunna fylla på ett oklanderligt vis. Det skänkte honom ett orubbligt ekonomiskt ryggstöd för de vidlyftiga affärstransaktioner han redan länge planlagt, men saknat möjligheter att inlåta sig på. Och hon själf, den vackra, förtjusande lilla Dora, var inte mindre tip top än allt det goda hon förde med sig. Ingen kunde komma och säga, att han tog trollet för guldets.

Hvilka medtäflare hade han inte distanserat! Den gamla halffåniga öfverste Lenck och baron Bergenfelt med de små grisögonen och de stora skulderna räknade han inte alls med, de hade från början

saknat alla chanser. Men att ha stuckit ut Birger Weydel, den vackraste, noblaste, mest begåfvade af Doras egen generation, det var väl någonting att skryta med; och inte nog härmed, ett så lysande parti som Henrik Fernberg, blifvande chef för den gamla trävarufirman i Björneborg, hade Dora ratat för hans, Gustaf Eytzings skull.

Vid tanken på de många undanpetade rivalerna råkade Eytzing i en upprymd sinnesstämning, som lät honom se hela världen och bland annat också Signe i en vackrare dager än nyss. När allt gick omkring stod hon i alla fall som det bästa minnet från hans ungarlslif, som snart skulle vara till ända. Fin och städad, mer än många flickor af god familj, söt och pigg, det hade hon varit — kort sagdt, ett minne att ta vara på och gömma till de trista dagar, då man icke längre ser förväntansfullt framåt, utan vemodigt tillbaka. Sorgligt var det ju för henne själf, att hon hörde till de kvinnor man inte

gifter sig med. Af hjärtat önskade han att hon måtte falla i goda händer, ja han var fullt öfvertygad om att så skulle ske, ty till intet pris ville han låta några pinsamma ansvarstankar förstöra sin goda stämning.

— I dag är medvind ödets vind, sex visar lyckans tärning! mumlade han och borrade en utbrunnen cigarrett ner i cigarrkoppens hopade aska.

När han märkte att han satt och talade högt för sig själf, kunde han inte låta bli att skratta, ett belåtet och själförnöjdt litet skratt.

II.

Fram på natten skärpte kölden i. När fröken Signe dagen därpå vid tretiden skyndade fram genom Esplanaden, stodo träden där som silfverskimrande filigran. Runeberg hade fått en kalott, som satt på sned, och en hermelinmantel täckte till hälften hans förfärliga syrtut. Längst borta i fonden stod Uspenskikatedralen som en grann glansbild mot decemberhimmels mjölkhvita bakgrund.

Trottoarerna voro fyllda af människor, som långsamt vankade af och an. I gat-hörnen skockade man sig för att betrakta ett liktåg, som drog fram vid den trista och falska klangen från Nikolaikyrkans klockor. Det var en ovanligt lång och

ståtlig procession, ty den aflidne hade varit senator, en mäktig stödjepelare och en tapper kämpe för Finlands rätt. Den närmaste släkten jämte krusflor och kransar fyllde tre landåer. Sedan följde öfver femtio hästlass sörjande vänner, anförvanter och kolleger till den hänsofne, vördnadsvärda åldringar, som förblifvit sin ungdoms ideal och sin mannaålders cylinderhattar trogna, i så måtto att de togo fram dem vid högtidliga tillfällen, i stolt och lycklig okunnighet om att båda delarna redan hade kulturhistoriskt värde. De sutto med pannan i smärtfyllda rynkor och med väldiga kransar i händerna, dock så, att rynkornas antal och kransarnas storlek stod i omvänt förhållande till afståndet från likvagnen. I slutet af processionen funnos rent af sådana, som inte hade några kransar alls; de kramade sina käppkryckor och samtalade i diskret hviskning om bankaktiernas kursstegring och suometa-rianernas senaste skurkaktigheter.

För att komma öfver gatan måste fröken Signe vänta tills hela processionen dragit förbi. En gumma stod och räknade hästarna med hög röst.

— Förtisju, förtiåtta, förtinie. Det var den finaste begrafningen i år.

— Ja, svarade en röst ur hopen, men Tupelius hade hundraförtisex.

I en af de sista droskorna varseblef fröken Signe Gustaf Eytzing. Deras blickar möttes ett ögonblick. Det klack till inom henne, han hälsade inte ens med ögonen, som han ändå alltid gjort förut, när han befunnit sig i sådant sällskap att han inte vågat lyfta på hatten för henne.

Det var som om denna uteblifna hälsning gifvit henne ny fart och spänstighet, där hon med snabba steg skyndade vidare för att inte låta fröken Wallin vänta. Den rena och stickande kalla luften gjorde henne godt, hon kände sig så lätt om hjärtat, så fri och förnöjd som hon inte gjort det på mången god dag. Borta var går-

dagens grämelse och bitterhet, och hon måste le då hon mindes, hur hon kvällen förut på fullaste allvar beslutit att hämnas. Hon hade grubblat hit och dit, funderat på att skrifva ett anonymt bref till fröken Wallin och afslöja Gustaf Eytzings skurkaktiga karaktär; hon hade lofvat sig att ge honom en örfil hvarhelst hon mötte honom nästa gång, men slutligen hade hon återvändt till sin ursprungliga plan, den som fallit henne in då hon tog visitkortet. På detta kort hade hon skrivit „Älskling, i morgon klockan elfva“, och lyckats efterapa Eytzings stil alldeles utmärkt.

Men denna härliga förmiddag, när hon gick fram på de gnistrande trottoarerna iklädd sin nya vinterdräkt och sög till sig alla manliga blickar, som en ångbåt suger vattnet i ett sund, nu kände hon alldeles ingen lust att hämnas mer. Spela honom ett spratt, reta honom en smula, det kunde däremot inte skada. Och så beslöt hon att sätta sin plan i verket, i alla fall.

I hissen tog hon fram kortet och betraktade det, som en attentator granskar sitt vapen medan han väntar på offret. Det var alldeles förträffligt gjordt, Eytzing själf kunde knappt ha trott annat än att han verkligen skrivit det.

Dora Wallin visade sig ovanligt glad och språksam. Hon skulle uppträda i en grekisk fantasidans och beskref lifligt de olika känslor och handlingar hennes dans borde uttrycka. Då och då sjöng hon med sin lilla tunna röst en melodistump ur ackompanjemangt. Aldrig hade fröken Signe sett henne så tålig och foglig som nu; hon beklagade sig hvarken öfver att det gjorde ondt eller att koaffyren blef misslyckad, som hon annars brukade. Men så klädde den enkla kamningen hennes profil alldeles förträffligt. Penjoaren gled ner från hennes smala flickaxlar, medan hon snurrade rundt för att i nackspegeln uppfånga så många olika bilder som möjligt. Till sist kunde hon inte låta bli att

småle mot sin spegelbild. Vi reder oss nog, vi två!

Fröken Signe samlade ihop sina tänger och nålar.

— Nu får jag allt skynda på, jag har fem kamningar innan klockan nio.

— Ja, alla ska ju vara med i kväll. Men tror ni att jag blir riktigt bra så här? Häradshöfding Eytzing brukar säga, att man aldrig ser smakfullt kammade damer hos oss.

— Nej, säger häradshöfdingen det! Nå ja, i kväll skall han nog bli nöjd.

— Och så måste ni lofva att inte kamma någon annan bättre eller ens lika bra som mig, kom i håg det.

Fröken Signe skrattade.

— Det kan jag inte lofva, man gör ju alltid så godt man kan. Men fröken kan vara alldeles lugn; hur de än anstränger sig, de andra, ingen är ändå som fröken.

Det låg en uppriktig beundran i hennes röst, som kom Dora att rodna af välbehag.

— Ni skall väl kamma Karin Reimer, som vanligt?

— Ja, fröken Reimer sitter visst och väntar på mig.

Dora gjorde en grimas.

— Den apan, hennes eget hår går bestämdt inte så långt som till axlarna. Det ser man då tydligt, fast hon alltid skryter med sin otäcka röda lugg.

Fröken Signe smålog diskret.

— Det är inte alla som har ett sådant präktigt hår som fröken.

Dora kände ett starkt behof att säga någonting vänligt till fröken Signe, att visa intresse för henne.

— Säg, fröken Signe, när ni går så här från den ena till den andra och gör oss fina och nätta till soaréer och sådant, får ni aldrig lust att själf vara med någon gång? Tycker ni inte det skulle vara roligt att se hur vi tar oss ut, när vi är riktigt färdiga, och hur det går till? Ni känner ju så många af oss så här genom

kamningen och får säkert höra mångt och mycket från alla tillställningar. Kan ni inte bli ledig i kväll så pass tidigt, att ni kunde få se programmet? Ni kan ju sitta på läk-taren, tillade hon hastigt.

Fröken Signe smålog fortfarande.

— Nej, sade hon, det är inte för oss. Hvad skulle jag där bland alla de fina damerna och herrarna? Nej, nu måste jag skynda. Jag får önska fröken mycket nöje i afton.

På tröskeln tappade hon sin väska. Hon tog hastigt upp den och skyndade ut, men ett litet hvitt kort låg kvar och glänste i det flödande elektriska ljuset.

III.

Gustaf Eytzing hade kommit öfverens med baron Mikael Weydel om sällskap på soaréen. Egentligen tillhörde han icke det weydelska kotteriet, det var han litet för gammal till, men han begagnade gärna hvarje tillfälle att visa sig tillsammans med Mikael. Ty om också Mikael själf ingenting var och ingenting blef, så omgafs han dock af glansen från faderns stora namn: generaladjutanten Weydel hade stått som en af de sista finländsk-ryska stordignitärerna vid kejsarhofvet, i Gustaf Mauritz' spår. I hemlighet sökte Eytzing efterhärma Mikael's elegans i dräkt och later, liksom det hade blifvit honom en vana att begagna sig af Mikael's jargong, naturligtvis bara i

kretsar där man inte kunde känna till den förut. Ännu hade det icke lyckats honom att bli inbjuden till någon af Mikael's berömda små middagar, men många tecken tydde på att han snart skulle komma i åtanke.

Klockan närmade sig tio, då deras automobil stannade under Societetshusets arkader. Af programmet intresserade dem endast sista numret, den grekiska dansen. Därför hade de försmått musiknumren, deklamationen, tablåerna och solosången och i stället styrkt sig med ett par whisky på König.

I vestibylen greps Eytzing af en plötslig fruktan att komma för sent, och han tog trapporna i några väldiga tigersprång. Mikael tågade långsamt och värdigt efter.

— Min fina bror, sade han, oroa dig inte. Ännu är Gud på de kristnas sida. Vi kommer lagom för att bringa en af landets 4711 största sångerskor vår hyllning. Hör du då inte, att vår berömda

landsmaninna drar sista tonerna af Sunnuntai?

Den frejdade sångerskan hade nyss gjort stormande succès i några tyska fabriksstäder och lyft ett större statsstipendium. Strålande i sin eleganta toalett från Friedrichstrasse drog hon sig tillbaka under publikens aktningsfulla applåder, just som Eytzing och Mikael med någon svårighet banade sig väg till sina platser på första stolraden. För säkerhets skull hade Eytzing tagit med sig kikare. Så snart ljuset tändes i salen gaf han sig att granska publiken.

— „Salen var fylld till bräddarna af en distingerad, feststämd publik“, sade Mikael. Jag har räknat tre f. d. senatorer, två afskedade guvernörer, en fockad prokurator, ett halft dussin militärer på in-dragningsstat och några suspenderade tjänstemän. Fördettingskapet är ju numera gentlemannens enda säkra kännemärke här i landet.

— En utsökt publik, sade Eytzing, i det han tog kikaren från ögonen, efter att ha öfverfarit stolraderna på ett tämligen oförsynt sätt. — Här saknas knappast någon af den verkliga societeten. Och vi är ju inte fler än att vi godt ryms i den här salen.

— Är ni inte? frågade Mikael fromt.

Eytzing gjorde något som han hittills endast läst i böcker: han bet sig i läppen. Detta skall aldrig hända mig mer när min förlofning blifvit eklaterad, tänkte han och vände sig mot scenen, där rampen redan tändes för dansen.

Publikens sorl blef allt svagare, allas ögon voro förväntansfullt riktade mot ridån, som långsamt delade sig. Orkestern tog vid, ett scherzo af Schumann. Sex hvitklädda flickgestalter dansade in på scenen, en och en. Eytzing såg bara en af de sex, Dora. Hon var skön som en syndig tanke. En strålkastare lät sina skiftande färger spela öfver den tunna dräk-

ten, som mjuk och smidig smög sig efter hennes unga, spänstiga lemmar. När dansen nådde sin kulmen och Dora med ganska mycken grace strödde rosor på Afrodites altare, bröt ett stormande jubel lös i salongen. Mödrar och tanter och kusiner och beundrare till de sex voro utom sig af förtjusning, som steg till frenesi när dansen slutligen bisserats.

Eytzing satt andlös, med klappande hjärta.

— Underbart! Underbart! sade han gång på gång. Till sin stora förtrytelse varseblef han, att Mikael inte rörde ett finger fill applåd, utan satt där makligt bakåtlutad med sitt vanliga mångtydiga smålöje och lät de svarta ögonbrynen flaxa upp och ner som korpvingar.

— Äktenskapsmarknaden här i landet karakteriseras af en utomordentlig ärlighet, sade Mikael när publiken lugnat sig så pass, att han kunde göra sig hörd. — Ingen behöfver köpa grisen i säcken. Det

är egentligen bara en öfverraskning, som kan vänta den blifvande äkta mannen.

Eytzing blef så ond, att han totalt glömde den hänsynsfulla höflighet han annars alltid visade Mikael.

— Förlåt, jag trodde du hörde till dem, som förstår sig på konst. Och konst var deras dans, det vill du väl inte förneka!

— Min fina bror, konstit ovat monenlaiset, som våra förtjusande kompatrioter uttrycker sig. Tycker du som jag, så går vi ner i matsalen och afprofvar vårt bord tills dansen börjar.

I grunden var Eytzing alltför stolt och lycklig för att låta en tillfällig misstämning ta öfverhand. Dessutom ville han ge hofmästaren några speciella order ifråga om supéen, som skulle bli någonting alldeles extra fint. För mer än en vecka sedan hade Dora lofvat supera tillsammans med honom, om han kunde skaffa en lämplig bordskavaljer åt hennes väninna, den vackra, men skygga och oåtkomliga Märta

Weydel. Utan större svårigheter hade Eytzing lyckats öfvertala Mikael att ta kusinen om hand.

Hvar femte minut måste Eytzing se på klockan. Han hade beräknat, att Dora på sin höjd behöfde en timme till omklädning, men denna timme var den längsta han någonsin varit med om. I snabba klunkar drack han det ena glaset whisky efter det andra och beredde öfverhufvudtaget Mikael en liflig iakttagarglädje. Ju härligare han började se världen i whiskyns guldglans, dess starkare växte en känsla af tacksamhet inom honom; tacksamhet mot ödet eller Gud eller hvem den ädle, okände gifvaren nu var, som låtit alla hans förehafvanden krönas med framgång.

Dessa tankar fyllde Eytzing så helt, att han absolut inte kunde hålla samtalet vid makt. Mikael slungade då och då ut ett ord i den stora tystnaden — matsalen var nästan tom ännu — men det gick honom hvarje gång som när man kastar en sten

i vattnet och råkar binda näcken: den försvinner med ett svagt kluck, utan att åstadkomma ens den minsta lilla ring.

— Skål, värderade! sade han till sist och höjde sitt glas. Skål för den gyllene kalfven; förr i världen dansade man omkring den, i våra dagar med den. Skål för den stora lyckan, som synbarligen öfverskyggar dig, fastän man inte precis kan beskylla dig för pallor amantium.

Eytzing for med handen öfver sina heta kinder.

— Jag borde visst inte dricka mer. Ska vi gå upp ett tag och se hur långt de hunnit? Nu kan det inte dröja länge mer innan Dora är färdig.

Knappt hade de hunnit in i salen, förrän Dora dök upp ur vimlet. Hon såg en smula echaufferad ut och gick rakt fram till Mikael utan att se åt Eytzing ett dugg.

— God afton, baron! Vill ni göra mig en tjänst?

Mikael gjorde en hofbugning.

— Er minsta önskan . . .

Men Dora ryckte otåligt på axlarna och rynkade den låga hvita pannan som en ilsken guvernant.

— Inga fraser, jag är inte på det humöret i kväll. Vill ni antingen ta reda på min bror Erik eller själf skaffa mig en bil, nu genast, är ni snäll. Jag mår inte bra och vill hem så fort som möjligt.

Eytzing kunde inte längre styra sig.

— God afton, fröken! stammade han, jag förstår inte . . .

Dora vände hufvudet en nyans åt hans sida.

— Ni får finna er i att äta supéen ensam. Eller kanske ni kan få ersättning på annat håll, ni som har en sådan tur hos — damerna. Adjö, herr . . . herr von Eytzing!

Eytzing kramade en stolokarm så att köttet hvitnade under naglarna.

— Hvad betyder det här? fick han mödosamt fram.

Mikael betraktade honom en sekund med sitt eviga, irriterande smålöje.

— Norge ur din hand, o konung!

Så vände han hastigt om och tog kurs på Doras smala midja, som än skymtade fram och än blef borta, medan hon banade sig väg genom kavaljerernas täta sköldborg kring salens dansande par.

ETT NYTT LIF

Åke Holm betraktade flyktigt sina kort.
— Bank! sade han utan långt betän-
kande, ty han hade tre kungar på hand.
Birger Weydel kastade sina lankor och
böjde sig öfver hans axel för att se.

— Vet du hur stor banken är?

Åke ryckte på axlarna. Han hade haft
den gemenaste otur hela kvällen och gjorde
nu förtviflade ansträngningar att vinna igen
det förlorade genom att spela allt högre
och högre.

Mikael Weydel höll banken. Snabbt och
säkert som en automat delade han ut kor-
ten och slog upp sitt eget, fullkomligt obe-
rörd af vinst och förlust. Men denna gång
var banken så stor, att han gjorde en li-
ten paus för att ge Holm betänketid.

— Min fina bror, sade han, mot moira kämpar själfva gudarna förgäfvos. Är det din allvarliga afsikt att fördubbla den här banken?

— Nej, svarade Holm en smula irriterad och visade sina kungar, jag ämnar vinna den.

Mikael slog upp en hacka i fjärde färgen.

— Förliter eder icke uppå förstar! Nu ger jag för sista gången.

Holm grep nervöst efter de nya korten. Till en början trodde han sig vara offer för en hallucination: det var två äss och en dam.

— Bank! sade han ånyo. Nu eller aldrig kommer jag att vinna. Ruterдам har alltid stått på min sida, och ett äss reder sig själf.

Han tyckte sig nästan höra hur hjärtat dunkade, när Mikael tog de återstående korten i sin smala tassliknande hand. Långsamt och likgiltigt vände Mikael upp spa-

deräppet. Holm satt stum och såg på detta ödesdigra kort, som stirrade tillbaka med ett svart och hotfullt öga.

Mikael strök in den stora högen af spelmarker.

— Det är beklagligt att jag inte befinner mig i Monte Carlo i afton. Att spränga banken bör vara en sensation.

Holm reste sig.

— Herrarna får ursäkta, men jag spelar inte mer i kväll.

Han slängde vårdslöst några sedlar på bordet; det var de sista han hade kvar af afdelningstrattan.

Mikael såg på sitt ur och gäspade diskret bakom handen.

— Bara tio; hur ska vi begå för att slå ihjäl resten af kvällen? Hvad menar ni om en liten supé på tremanhand å källare? God mat är i alla fall lifvets mening.

Men Birger hade ingen lust.

— Jag tycker vi har suttit och stirrat tillräckligt ofta på hvarann den sista tiden. Kan vi inte hitta på någonting nytt?

— Värderade frände, jag inser tillfullo att mitt anlete inte är ägnadt att framkalla några starkare lustförnimmelser. Däremot tillåter jag mig småle åt ditt förslag att hitta på någonting nytt. Så vidt jag kan se återstår bara Princess.

— För sent, vi hinner knappt se sista afdelningen.

— Men hvad sägs om en liten agap i enskildt rum med några af de nya stjärnorna? Vi kan gärna fortsätta här uppe hos mig.

Detta förslag behagade Åke Holm i så hög grad, att hans goda lynne återvände. Han hade annars tänkt gå hem och läsa om de särskilda brotten — så illa därän var hans humör nyss. Nu sken han upp igen och skyndade ögonblickligen efter öfverplaggen, han gaf sig knappt tid att vänta på de andra. I trappuppgången bar han sig åt som en tidningspojke, hojtade, hvisslade och åkte i hvinande fart utför ledstången.

Arm i arm gingo de Hafsgatan framåt. Hög och stjärnklar stod aprilkvällens himmel, där fullmånen lyste som den blanka riksdalern i botten på Stor-Klas' skeppemått. Ett smalt packisband låg kvar innanför Gråhara, men luften var lätt och mild af vårens närhet. Gatorna dåsade öde och halfskumma, ingen människa syntes till förutom några svärmande par, som i stum lycksalighet och tätt slutna till hvarann drogo förbi, dit ner till hamnarnas blanka vatten och järnvägsvagnarnas mörka slagskuggor.

„Djuren gingo två och två
Uti Noaks a , r , k“,

deklamerade Mikael i takt med ekot af deras snabba, jämna steg.

Ju mer de närmade sig centrum, dess lifligare blef rörelsen omkring dem, och när de nått Esplanadgatan funno de den svart af folk. Tid efter annan spydde biografteatrarna ut sitt innanmäte öfver trot-

toarerna; som slimsor i en malande köttkvarn pressades publiken ut genom port-hvalfven.

Utanför Kämp varseblef Mikael Erik Wallin, som långsamt dref gatan fram och noggrant fixerade alla mötande. Mikael infångade honom med sin käppkrycka.

— Min fina bror, går du alltjämt och väntar på det stora äfventyret?

Erik vände sig häftigt om och hans ansikte skvallrade om en oangenäm öfverraskning. Förgäfves sökte han efter ett lämpligt svar för att genast afväpna Mikael. Nu som nästan alltid kände han sig djupt träffad af Mikael's ord, och han kunde inte nog förvåna sig öfver att åter vara genomskådad. Hela vintern hade han gått och väntat på någonting märkvärdigt, han visste inte precis hvad, men helst då ett verkligt kvinnoäfventyr i stil med dem han dagligen läste om i otaliga böcker och som flere af hans vänner faktiskt upplefvat. Ännu hade icke ens ett tillbud visat

sig, men Erik förlorade därför inte hoppet om att en stekt sparf en gång skulle flyga honom i munnen. För att hjälpa slumpen på trafven hade han tagit för vana att dagligen göra en promenad, ensam; ibland steg han tidigt upp och vandrade långa vägar utåt förstäderna, där das süsse Mädel brukar bo, men vanligen nöjde han sig med att bevaka Esplanaden, där chanserna för ett skickersedigert möte i alla fall voro störst.

Birger såg Eriks missnöjda min och fick ett plötsligt infall.

— Vi ämnar oss till Princess, sade han.
— Har du lust att gå med?

Mikael straffade honom med en hastig sidoblick, men det var för sent. Erik accepterade genast.

Salen var nästan fullsatt, men Mikaelns namn verkade som ett osvikligt sesam. Bugande anvisade hofmästaren dem ett bord helt nära scenen. Stämningen var

redan mycket hög bland publiken och tobaksröken dref i täta skyar som efter ett vulkanutbrott.

Mikael gjorde det bekvämt för sig i soffhörnet och betraktade första violinistens sällsamma krumbukter, där han drog de långa sugande stråkdragen i Пожалѣй.

— Mina herrar, sade han, strax vid min entré i detta lasternas hemvist gör jag en djupt filosofisk reflexion. Då vi människor yfs öfver vårt gudomliga ursprung eller af vår storartade kultur, borde vi besinna, att våra högsta sensationer uppstår när en man stryker tagel från en hästsvans mot några torkade fårtarmar.

I detsamma gick ridån upp för Carmen Camilla, som dansade en spansk dans med Friedrichstrasses hela glöd och lidelse i åtbörderna. I strålkastarens brutala ljus gnistrade paljetterna på hennes kjol som facetterna i en briljant, och kastanjetternas gälla klapprande skar knifskarpt genom larmet i salen.

Erik Wallin betraktade henne förvånad.

— Herregud, utbrast han, det är ju min syster Dora upp i dagen.

Birger nickade stum; han tog blicken från hennes ansikte och lät den följa hennes skugga, där den groteskt förvriden drog fram mellan Alcazars lätta hvalfbågar under en blekgrön måne.

Mikael blossade vällustigt på en god cigarr.

— Ja, sade han, det har händt mig en gång att jag trott mig se i syne. Det var då jag tyckte mig återfinna Karin Reimer som kokott på Tabarin. Jag försäkrar herrarna, att hon passade bättre i den miljön än här hemma. Och med risk att såra min värderade vän Wallin vågar jag påstå, att den charmanta Dora helt säkert snarare är skapad för ett lif i spansk dans än i finskt hushåll, medan Carmen Camilla måhända hade blifvit en sparsam och ordentlig liten husmor om ödet velat det så.

— För min del, sade Erik, har jag svårt att tänka mig att de däruppe på estraden är människor som vi, kan tänka och känna som vi, ja att de öfverhufvudtaget existerar om dagarna.

— För min del, inföll Åke Holm, anser jag det alldeles nog att de existerar just nu, och jag yrkar bestämdt på att få föra fröken Wally Wegner till bords.

Uppe på scenen stod Wally Wegner och sjöng med ynkelig röst en visa af särdeles betänkligt innehåll. Förgäfves försökte hon ge sitt runda, troskyldiga flickansikte ett lastbart och förföriskt drag, medan hon lika fåfängt ansträngde sig att göra några oanständiga benrörelser.

Åke Holm var vid ett briljant lynne. Under trolleriprofessor Barrets nummer klef han upp på scenen och lät professorn dra ut en lefvande kanin och två kanariefåglar ur sin näsa.

Sist kom aftonens clou, baronessan von Waldsteins excentriska sång- och dansact.

Baronessan var icke längre alldeles ung, men hon gjorde sin sak utmärkt. När ridån gått ner skref Mikael några namn på sitt visitkort och lämnade det åt hofmästaren.

*

Utan framgång sökte Birger göra sig hörd. Till slut fann han på att hålla klockan framför näsan på hvar och en.

— Klockan är ett! skrek han för att öfverrösta Åke Holms och Eriks skallande duett. Vi måste göra uppbrott.

— Uppbrott, uppbrott! ropade Åke. Det förekommer inte bland de särskilda brotten.

Och han skrattade åt sin egen kvickhet så att lilla Wally hade all möda att hålla sig kvar på hans knä.

Carmen Camilla satt vid pianinot och dunkade frenetiskt på tangenterna med sina korta och tjocka fingrar. Strax vid supéen hade hon utvalt Birger, men då

hon fann honom likgiltig, drog hon sig sårad tillbaka och trummade fram den ena slagdängan efter den andra. Erik Wallin sprang omkring som en liten nosande foxterrier och kysste damerna hvar han kom åt.

— Det här är en härlig uppfinning, sade han och knep förtjust Åke Holm i armen. Har ni ofta sådana här tillställningar?

— Nej, svarade Åke anspråkslöst, på sin höjd ett par gånger i veckan.

— Å fan sådana sybariter!

Mikael hade mest suttit stilla i soffan och underhållit sig med baronessan von Waldstein, som talade en utmärkt skandinaviska. Nu svingade han sig plötsligt upp på bordet, där glas och flaskor klirrade under hans välsittande kängor.

— Sköna damer, fina herrar! sade han och det blef tämligen tyst i rummet. Jag finner ögonblicket inne att utbringa en skål. Icke för fosterlandet, detta förträffliga statsfragment, icke heller för vårt

kära, gamla etc. modersmål, denna underbara dialekt, i sanning enastående. Jag vill först och främst bringa de närvarande representanterna för stormakterna en hyllning. Ty ni, mina damer, representerar ju jordens väldige, det Europa, till hvars medlidande vi här uppe vädjar med mera uthållighet än framgång. Jag medger att jag afundas den ringaste af er därute — alltsedan jag i London åt middag med en japan medan bulletinerna från Tsuschima ropades ut. Jag ville ge ganska mycket för att en enda gång få känna detsamma som han. Emellertid, jag ber samtliga närvarande förena sig i en skål för den arfvedel vi alla äger lika — för lifvet själft. Det kan stundom tyckas oss en eländig dank, men låt oss bränna danken i båda ändarna, och den skall lysa ganska klart. Låtom oss så begå, att vi skola minnas denna dag ännu när hvar och en af oss uppnått sin bestämmelse, när t. ex. Birger sitter som museivaktmästare på

Numlax och Wallin är sultan och baronessan von Waldstein medlem af en jungfrustiftelse i S:t Pauli. För lifvet, skål!

De tömde sina glas i botten, men baronessan, som hört sitt namn utan att riktigt förstå sammanhanget, drog ner Mikael i soffan.

— Hvad är det du fortæller? Jag förstår icke. Du vill icke dricke för ditt fædreland?

— Baronesse, svarade Mikael och slog höfligt armen om hennes lif, ni skulle inte förstå mig om jag talade till er med änglars tungor.

— Och hvorfor icke?

— Därför att er herr fader bestämdt var trumslagarpojke vid Sédan eller stod som skiltvakt utanför spegelsalen i Versailles 1871.

Baronessan stirrade på honom.

— Du är tossed, sade hon, du maa ha is på din panna.

Ur vinkylaren fiskade hon upp några

isbitar och lät dem smälta mot Mikael's tinningar, medan de andra uppförde en vild krigsdans rundt bordet, tills vaktmästaren kom med notan och gjorde slut på glädjen.

Med Åke i spetsen sprungo de i kapp till närmaste automobilstation. Åke och lilla Wally togo plats i den första bilen och läto Erik Wallin sätta sig bredvid chauffören.

— Rundt Brunnsparken! skrek Mikael.
— Vi kommer efter!

I susande fart bar det af. Långt borta i perspektivet flöto lyktraderna ihop, det var som om en plog af flyende eldfåglar flugit framför dem. Gummiringarnas pressning mot den fuktiga gatan lät som ljudet af snabba vingslag. Ett ögonblick satt fullmånen spetsad på Tyska kyrkans torn. Svart och stilla som en skogstjärn låg Södra hamnens vatten, då plötsligt strålkastaren på Sveaborg stälpte sin blåhvita

ljuskägla in öfver staden och Skatuddens mörka husmassor stego fram som en spökstad. Ur sidogatorna rusade andra automobiler fram som drakar ur sina hålor, med vildt flammande ögon, hväsande och spyende ut sin förgiftade andedräkt.

— Vi flyger! Vi flyger! ropade lilla Wally förtjust och Åke kände hennes hjärtas snabba slag under den tunna konfektionskappan.

Nu voro de inne i Brunnsparken. Hafvet fräste sakta i strandstenarna och en kylig sälta fyllde deras lungor. Gråhara stirrade efter dem med sitt dumma cyklopöga och stjärnorna blinkade menande åt hvarann.

Inom några minuter såg Mikael's lilla våning ut som skådeplatsen för ett mord, hvarvid offret gjort häftigt motstånd.

Birger stod vid flygeln och betraktade den vilda jakten.

— Får jag spela? frågade han så, när Mikael ett ögonblick hämtade andan.

— Så mycket du vill! Sofi kommer visserligen att vakna, men det gör ingenting. Vi befinner oss numera i ett tillstånd af väpnad neutralitet. På hösten öppnade hon fientligheterna och behöll länge öfvertaget. Om hon t. ex. vid städningen råkade hitta några hårnålar, hade hon den oförskämda vanan att lägga upp dem i rad eller i enklare geometriska figurer på nattduksbordet. Men gudskelof lade jag märke till att pengarna i min västficka minskades anseeligt vid borstningen. En afton fyllde jag fickan med kopparslantar och bifogade en liten biljett: „På grund af de dåliga tiderna kommer silfret hädaneftter att indragas.“ Sedan dess har jag aldrig haft anledning att beklaga mig öfver gumman.

Birger slog an ett ackord.

Lilla Wally hjälpte Mikael att plocka fram glas och karaffer. Hon fnissade oafbrutet åt ingenting, ty champagnen hade gjort henne ganska yr. Glasen visade en

märkvärdig benägenhet att glida henne ur fingrarna. När det första gladeligen klingade mot parketten, skrattade hon högt af förtjusning, men redan vid det tredje började hon tycka synd om den vackra uppsättningen och blef plötsligt helt allvarsam.

Baronessan gick omkring från rum till rum och föreföll att värdera inventarierna. Resultatet af taxeringen utföll så gynnsamt, att hon måste fördubbla sin välvilja mot Mikael. På skrifbordet låg en stapel silfvermynt och en sedel. Efter en snabb rundblick öfverflyttade hon dem i sin väska med en diskret och elegant handrörelse, hvars behagfullhet lifligt tilltalade Mikael.

— Du bor som en prinz, sade hon, wirklich wie ein Prinz.

Och hon tog Carmen Camilla om lifvet för att visa huru twostep verkligen skall dansas.

Åke hade tröttnat på stojet och drog sig tillbaka till en mjuk soffa med lilla

Wally. Lilla Wally var ganska allvarsam ännu, allt sedan glaskrossningen. Dessutom gick det rundt i hennes hufvud. Som en snäll och väluppfostrad familjeflicka såg hon ut, där hon satt i sin tarfliga blus med en olycklig min på sitt vackra ansikte.

— Wally, lilla Wally, hviskade Åke, genom dina ögon ser jag in i evigheten.

— Tyst, jag vill höra hur han spelar. Birger hade börjat med marscher och operetter, men ingen hade lagt märke till dem. Nu spelade han ur minnet ryska romanser och zigenarvisor; det var dem han kunde bäst. Steppens oändliga vemod, det farande folkets eviga längtan och oro, kärlekens och dödens stora och enkla sagor stego fram under hans bräckliga händer. Döden dansade förbi i „Valse triste“.

Nu lyssnade alla, enhvar i sin värld.

Men när han slog an första takten i månskenssonaten, den som i ord kunde öfversättas „minns du?“ — då fann Mi-

kael tiden inne att bryta af. Han hade sett hur lilla Wally sjönk alltmer ihop och det började rycka i munvinklarna.

Bullersamt reste han sig och gick fram till fönstret. Det ljusnade redan därute. Hvit som en silfverskimrande mås stack en ångare ut till hafs.

— Vi får lof att fälla rullgardinerna, sade han. Och så tar vi en liten dans.

Men det var för sent. Lilla Wally skakade under våldsamma snyftningar. Baronessan steg upp med en axelryckning.

— Vill du icke sluta med den fordömte klimpern, sade hon till Birger. — Du ser att Wally græder, vel? Uff, det är afskyeligt med hysteriske kvinnor.

Alla skockade sig kring Wally för att trösta henne, men hon vred sig allt häftigare i gråtkramp.

— Jag vill hem till min far! Jag vill hem till min far! stönade hon.

Det lät så hjärtskärande hemskt, att Erik fick tårar i ögonen. Carmen Camilla

grät som en muhammedansk gråterska. Egentligen afskydde hon Wally, som hvarken kunde dansa eller sjunga och ändå var den som oftast blef inbjuden på supé. Men nu greps hon med ens af ett oändligt medlidande med sin kära väninna och hela den sorgliga världen och framför allt med sig själf.

— Kära, söta Wally, sade hon snyftande och snoppande som ett litet barn, om du slutar att gråta ska du i morgon få låna mina nya skära trikåer, som du bad om.

Wally flämtade bara.

— Hon dör, ser ni inte att hon dör! ropade Carmen förtviflad. — Känn på hennes panna, hon är redan alldeles kall.

— Å sludder, sade baronessan föraktfullt, så lätt går det nu icke. Ge henne lidt sodavand att dricke och put en sked i hennes nacke så vill hon nok klare sig.

Goda råd korsade hvarann som blixtar på en åskhimmel.

— Knäpp opp hennes blus!

— Finns det valeriana i huset?

— Badda hennes hufvud med is!

Carmen sprang omkring som en äggsjuk höna tills hon fick fatt i en servett; hastigt tuttrade hon eld på den och höll det stinkande tyget under Wallys näsa.

— Det här är det enda som hjälper, försäkrade hon med en triumferande blick på de kringstående.

Mikael tog Åke afsides.

— Här hjälper ingenting annat än frisk luft. Försök att lugna henne så mycket att du kan föra henne hem. Vi andra drar oss undan till matsalen.

Så snart de andra gått lutade sig Åke öfver lilla Wally och talade vänligt till henne. Hon andades lugnare nu och låg orörlig, med slutna ögon. Då och då sippade en tår fram under de tätta, mörka ögonhåren och rann ner öfver kinden, alltid samma nyckfullt slingrande väg. Åke tog hennes hand och värmde den mellan sina. Minuterna gingo. Han hörde de

andras otåliga hviskningar och en klocka som tickade hårdt.

— Hvad är det åt dig, lilla Wally? Har någon gjort dig illa?

— Låt mig vara i fred, mumlade hon. Hvarför står ni alla här och ser på mig. Jag vill hem till min pappa.

— Men här är ju ingen mer än jag.

Wally öppnade ögonen.

— Är det du. Det var du som var så söt, hvad var det nu du hette?

— Åke.

— Åke. Det var ett lustigt namn.

Hon smålog svagt.

— Jag tror jag känner mig litet bättre nu. Har de andra gått sin väg? Du får inte lämna mig ensam, jag är så rädd, hör du det?

— Var lugn, lilla Wally, jag stannar hos dig.

— Du måste vara snäll mot mig, jag har det så svårt.

Och plötsligt, oförmedladt började hon

berätta för honom om sitt lif. Det var ingen sammanhängande berättelse, än talade hon om sitt barndomshem och än for hon ut i häftiga skymford mot kamraterna vid alla de olika varietéer där hon uppträdt, och mot direktörerna. Där steg en kväljande stank ur alla dessa historier, som likt bitarna i en mosaik gåfvo en klar och tydlig bild af hennes öde.

Bara ett år tidigare hade hon ännu gått därhemma i en stadshåla i Ingermanland och bråkat sin lilla flickhjärna vimmelkantig för att hitta på förevändningar att gå ut och möta en farmaceut, som var så glad och så vacker. Men så hade den stora staden sugit in henne i sin hvirfvel, där hennes hvita kött skulle malas till guld några korta feberår för att slutligen spys ut i den stora kloaken.

Åke kände sig underlig till mods när hon slutat. Det låg som en aning om undergångens närhet i hennes stora förskrämda barnaögon. Men han bjöd till att slå an en munter ton.

— Se så, nu är allt bra igen. Nu går du hem och lägger dig och i morgon har du glömt alltsamman. Kanske vi går genast, klockan är ganska mycket.

Men lilla Wally låg stilla och betraktade honom noga.

— Tycker du verkligen om mig? frågade hon tveksamt. Du har sagt det så många gånger.

Åke skrattade.

— En sådan fråga! Naturligtvis tycker jag om dig, annars hade jag väl inte valt dig till supéen.

— Ja, men jag menade inte bara det. Tycker du riktigt om mig?

Åke började bli förvånad.

— Ja, herregud, visst gör jag det.

Wally satte sig hastigt upp i soffan och tog hans båda händer. Hennes röst var ett bedjande barns.

— Kan du inte ta mig till dig? Jag vet att det går illa med mig om jag stannar kvar vid varietéen, och jag *vill* inte bli en

sådan som baronessan. Får jag bli hos dig? Jag kan laga mat och städa och sy och jag skall göra allt hvad du ber mig om.

— Kära lilla kissekatt, det är alldeles omöjligt.

— Hvarför är det omöjligt?

— För det första har jag inga pengar . . .

— Narras inte, tror du jag inte förstår att ni alla här har hur mycket pengar som helst.

— Och för det andra, hvad tror du mina släktingar och hela stan skulle säga?

— De behöfver inte få veta af det.

— Inte veta af det! Här! Nej vet du, Wally, den gubben går inte.

Wally släppte hans händer och sjönk tillbaka mot soffkuddarna.

— Du vill inte, det är hela saken. Hvarför ljuger du då att du tycker om mig? Men det är alldeles detsamma, tror du inte det finns andra herrar i världen än du? Och nu vill jag för resten gå hem.

Försiktigt smög hon sig ut i tamburen; genom den stängda matsalsdörren hörde hon baronessans ilskna röst och ville undvika ett sammanträffande.

Mikael kom ut för att se hur det stod till.

— Väl gjordt, min fina bror. Allt går ju efter noter.

— Ja, svarade Åke. Det var ett snöpligt slut på vår lilla fest; men kanske är det bäst så här.

— Du är grå i synen, värderade. Det är väl aldrig eftertankens kranka blekhet?

— Kanske det, jag har fått mycket att tänka på i natt.

— Högtärade, man mår bestämdt inte bra af att tänka för mycket.

Wally stod påklädd i dörren.

— Du får inte vara ledsen på mig för att jag störde er, sade hon och kysste Mikael midt på munnen.

Därute var full dag, fastän solen ännu

låg bakom horisonten. Hafvets frostiga andedräkt slog emot dem. Åke andades in i djupa drag; det läskade skönt, ty munnen var sönderbränd af tobaksrök och tungan kändes sträf som en rem.

Lilla Wally hängde sig fast vid hans arm så att han nästan fick bära henne. Ingen droska syntes till. Tysta gingo de hela den långa vägen.

Aldrig förr hade Åke känt sig så beklämd. Som i en strålkastarglimt hade han sett hennes öde, och det väckte hos honom den känsla han erfarit, då han som barn tittade in genom gluggen till skräckällaren i ett panoptikon. Fåfängt försökte han slå den pinsamma stämningen ifrån sig.

— Herregud, tänkte han, hvad lifvet ändå är underligt. Hvem kunde i går morse ha sagt, att jag skulle dra genom gatorna med en varietéflicka, som gråter och vill hem till sin pappa.

Äntligen voro de framme vid Wallys

port. Åke följde henne in i trappan och kysste henne till afsked.

— Du är en söt pojke, sade hon och smekte hans panna. Vill du följa med mig upp, en stund. Det dröjer nog innan Carmen kommer hem.

— Inte i dag, men kanske en annan gång. Han kände att det stundade till uppgörelse inom honom och ville bli ensam.

— Du går väl upp i morgon och ser mig i min nya dans, den är tip top, famos! Och jag har köpt nya skära trikåer, det är någonting annat än de där gamla strumporna jag hade på mig i dag. Vill du göra det?

— Ja, kanhända.

— Nej, du måste lofva bestämdt, hör du det. Se så, lofva nu, så är du snäll. Och så tar vi en liten supé efter föreställningen, eller hur?

— Jo, jo, jo.

— Jag visste ju att du var en rar pojke. Godnatt med dig.

Där stod nu Åke Holm ensam på gatan och visste hvarken in eller ut. Bara ett var klart: att han inte ville gå hem ännu. Så började han vandra gata upp och gataner, fullkomligt planlöst. Utanför Catani stötte han på två af sina forna lärare, som med graflikt allvar spelade knapp mot stenfoten. Men icke ens denna anblick förmodde muntra upp honom.

Från Wally och hennes väg mot undergången gingo tankarna osökt till hans egen förtviflade belägenhet. Nu hade han inte rört en bok på nära tre månader. Den sista slanten i sin portmonnä hade han gifvit rockvaktmästaren. Så vidt han kunde se, voro chanserna att drifva upp nya pengar inom en nära framtid synnerligen små. Mikael stod ju alltid kvar som sista resurs, men den ville Åke i det längsta undvika. Ty den dag Mikael kom under fund med, att Åke för länge sen förtärt sitt lilla ärfta kapital och lefde på lån, ur hand i mun — den dagen var det

slut med deras gemensamma glada lif. Redan nu hade Mikael ofta betraktat honom forskande då de gjort upp sina intrasslade affärer och bedt att få betala alltsamman; men det hade Åke sällan gått in på.

Ingen annan af vännerna hade reda på Åkes svåra ställning. Han hade ängsligt dolt den för alla. Väl visste han, att ingen skulle dra sig undan om sanningen kom i dagen, men han fasade för tanken att framdeles bli bjuden som sångare, underhållande kavaljer och glad lax i kretsar där han hittills uppträdt som fullt oberoende och likasituerad kamrat.

Stundom hade han haft svåra samvetsförebråelser och beslutit att afsvärja sig Mikael, Birgers och de andras dyrbara sällskap. Han insåg mycket väl, att alla de galenskaper, som för dem en gång i framtiden skulle stå som angenäma ungdomsminnen *comme il faut*, voro nära att bli blodigaste allvar för honom själf. Efter hvarje större krasch hade han stoppat

ångerns sega vax i sina öron för att uteslänga alla frestande sirenröster. Då kunde det väl hända, att han satt någon kväll med näsan trist lutad öfver Liszts Strafrecht medan cigarrettröken gungade kring hans hufvud i fina blå slöjor som molnen kring Mont Blanc. Men när så gaslyktorna plötsligt tändes därnere under hans fönster och det stimmade svart af människor och automobilernas horn ljödo som stridssignaler — då kände han hur blodet sköt upp i hufvudet, det blef med ens outhärdligt kvaft i rummet, stolen kändes stenhård, bordslampans hvassa sken stack honom i ögonen, i rummet bredvid gallskrek en grammofon, det var omöjligt att hålla tankarna samlade. Slutet blef hvarje gång detsamma: han reste sig och började gå rundt i rummet, petade och plockade nervöst på bokhyllan, på nattduksbordet, på kakelugnskransen och så kände han det som om han hållit på att kväfvas och så kunde han inte längre låta bli och så skyndade han ut, ut!

Inte därför att det alltid var så roligt. Ofta hade han frågat sig vid slutet af dagen: var den värd påklädningens möda?

I tre års tid hade detta samma skådespel upprepats med längre och kortare mellantider. Men nu var det alltså förbi. Nu kunde det helt enkelt inte fortgå på detta sätt längre. Nu var han kommen till en punkt, där han hade att välja mellan ett nytt lif och undergång.

Egentligen glädde det honom, att han slutligen kommit till ett afgörande, till den stora domedag han länge gått och väntat på. Alla de tusen döda timmar han suttit och stirrat sig halfgalen på bavernas flaskbatterier och tärningsspel eller hört sig förtviflans utled på restaurangmusiken — de hade samlats som droppar i en bägare; och nu rann bägaren öfver.

Ett nytt lif. I de svarta stunderna hade det stått för honom som ett slags tröst, att när allting engång blifvit så galet det

kunde bli och ingen räddning mer var möjlig, då skulle han dra sig tillbaka till landet, läsa flitigt, ta sina examina, bli rangerad karl. Ögonblicket var alltså inne att sätta detta program i verket.

Slumpen styrde hans steg förbi Svenska teatern, utmed Henriksgatan, där ghettot tar vid. Framför honom låg chausséen. Han beslöt sig för en promenad genom Djurgården. Tröttheten var bortblåst, han kände sig kryare än någonsin.

En bondkärra skramlade förbi på väg till torget med allehanda nyttiga saker.

Under botten dinglade en korg med ynkligt pipande kycklingar, men genom ett hål i korgens sida stack en morsk tuppkyckling ut sitt hufvud med den gryende kammen och gol i falsett mot Guds härliga sol, som redan stod ganska högt på himlen.

Denna hälsning från landet grep Åke som ett märkligt omen. Han vände sig om och såg länge efter den skvättande

kärran där bonden satt och mjölkade med tömmarna, halft i sömnen. Just en sådan raggig gubbstut med en klargul droppe under den spetsiga nästippen hade Åkes egen farfar varit, men en rifvande duk-tig karl, som till sitt åttionde år brukat jorden på sitt ägande hemman med sådan flit, att han inte bara kunde skola sina söner till studenter, utan också lämna dem en liten summa i arf. Åkes far hade varit en omtyckt läkare. Som en stigande våg hade Holmarna rest sig ur det stora människohafvet, och nu stod Åke där högst uppe på kammen och frågade sig om vågdalen redan var inne. En bitter skamkänsla fick makt med honom. Dyrt och heligt lofvade han sig att inte bli de vackra traditionerna ovärdig.

En lätt dimslöja låg öfver Tölöviken som imman af en varm andedräkt på en spegel. Buskarna och träden stodo lutade öfver vattnet i orörlig narkissosbeundran af sitt fina grenverk, där vårens dolda och hemlighetsfulla krafter arbetade.

Ty nu var våren verkligen inne.

På Djurgårdsbron stannade Åke stödd mot räcket. Ett tåg hade just passerat, lämnande efter sig en rökplym som af svarta och hvita fjädrar, som långsamt sänkte sig öfver skogen. Om ett par dar skulle Åke själf ånga norrut och lämna bakom sig de ödelagda åren och sitt galna lif som en drifvande rök för vinden.

Medan han stod där och lyssnade till det dämpade ljudet af stadens vaknande lif, kom det öfver honom en sådan vild och oresonlig glädje bara öfver det att vara till, att kunna andas denna härliga vårmorgonluft, att känna bröstkorgen vidgas, hjärtat slå och benen redo att bära honom, om det så var till världens ände. Han fattade tag om höger öfverarm och spände musklerna och fröjdade sig omåttligt åt att känna deras svällning som ett kilande möss under vänsterhandens fasta grepp.

— Herregud, hvad det ändå är härligt att lefva!

Åke såg på sitt ur; det visade half sju, men han smålog bara. Jenseits von Gut und Böse kände han sig efter det afgörande beslut han nyss fattat.

Och det var som om belöningen för hans nyförvärfvade karaktärsfasthet genast börjat inställa sig. I rockens ytterficka hittade han plötsligt ett par vilsekomna silfverslantar. De beredde honom nära nog samma glädje som ett oförmodadt arf, ty nu blef han i tillfälle att dricka kaffe i ett stånd på Hagnäs torg. Den ena väldiga skorpan efter den andra slank ner, han hade fått en storartad aptit under den långa promenaden. Med styrkta krafter fortsatte han färden inåt staden.

Det var förunderligt, så solljuset flödade rikt denna morgon. På Nikolaikyrkan stodo apostlarna med gloria om hufvudet, alldeles som då de följde Mästaren under Galileas höga stjärnhimmel.

Ännu kände Åke ingen lust att lägga sig. Hans tankar spelade lika lifligt som om han sofvit sin natt i ro.

— — — Där är Märta Weydels fönster, nu ligger hon därinne i sin lilla mjuka säng och drömmer. Gud vet för resten hvad hon och alla andra flickor bruka drömma om, kanske är det inte alltid bara bä bä, hvita lamm. Hvad hon måtte vara vacker när hon sofver, med sina långa ögonhår och den svaga blå skuggan kring ögonen. Det är för öfrigt dumt att jag aldrig känt mig för på det hållet. Hon såg så underligt på mig när jag sjöng hos Wallins sist. Den kvällen var Dora gudomlig, det kan inte slå fel att jag har lite flax för henne. Skada att jag inte träffar henne oftare, det skulle bestämdt leda till någonting. Men nu kan det ju också göra detsamma eftersom jag reser bort. Det blir nog inte så lätt att i ett slag lämna alltsamman och börja på med pluggandet, men det kan ju inte uppskjutas längre, för då går det åt helvete med mig. Egentligen borde vi ha en liten afskedstillställning, hela det gamla gardet, men det blir väl för dyrt — — —

På Salutorget var handeln i full gång. Pigor och fruar dignade under fyllda kassar. Vågorna kluckade så hemtrefligt mot fiskarbåtarna i Kolerabassängen och dufvorna öfvade otukt på Societetshusets fönsterbleck och gesimser.

Våren! Våren! Som ett rus steg den Åke åt hufvudet, där han omsider stod i Edlunds hörn och betraktade några försenade skolpojkar, som med sömnen sittande kvar i sina otvättade ansikten tumlade i väg mot skolan.

Men hvad nu, hvem var det som sneddade förbi fontänen? Det kan inte gärna vara någon annan än fröken Signe, Gustaf Eytzings för detta; men hvad fan gör hon uppe den här tiden?

Fröken Signe kom rakt emot Åke. Ögonen blänkte bakom floret som löjor i ett nät. Åke och hon hade betraktat hvarann med tydligt intresse hvar gång de mötts under vintern, men Åke hade aldrig funnit lämpligt tillfälle att göra hennes be-

kantskap. Instinktivt vände han nu och började gå efter henne.

Framför en fotografers skyltlåda stannade hon; Åke likaså. De stirrade envist på de utställda korten, på nybakade studenter med blommor ner på knäna och på en ung dam i segelkostym med ett svallande haf i bakgrunden. Slutligen tog Åke mod till sig och tilltalade fröken Signe. Hon svarade inte, men stod lugnt kvar och smålog och fuktade floret med tungspetsen. Åke framställde en höflig förfrågan om han fick göra henne sällskap; hon skakade på hufvudet. Situationen började bli ohållbar, Åke ryckte fram med en sista förtviflad resurs och klämde till på måfå:

— Får jag vänta på er i afton?

Och se! nu svarade hon högt och tydligt ja.

— Men vi tar Kaisaniemi, jag är så utled vid Alphyddan.

Därpå försvann hon i en port strax in-

till. Åke var stum af förvåning öfver sin oerhörda tur. Än lefva de gamla gudar!

Så gick han den gamla, vanliga vägen hem.

EN DRÖMVISION

EN URTIDSVISION

Solen dök just när bakom de stryk-
ledshals hastigt återhopad med ovän-
liga vittne af stans alla medborgare.
Men af dem som hade varit tillräckligt
omkring

Sensommarstörrens skymning kom tyn-
gande öfver staden som en fin och hem-
lighsfull, dymma från hafvet, men den
född ingen svår med sig. Luften var
blirande het och mättad med feber och
ångest.

Trött och uppriven gick lilla fru Marg-
gie omkring i sin våning på Skatstaden.
Hon hade öppnat alla fönstren i hopp om
14 - 18

Solen dök just ner bakom de stryk-
lodsheta hustaken, öfverhopad med ovän-
liga yttranden af stadens alla medborgare.
Men så hade de också i veckotal fått gå
omkring i ett oafbrutet tillstånd af transpi-
ration och erfarit alla Sadraks, Mesaks
och Abednegos sensationer i den brin-
nande ugnen.

Sensommaraftonens skymning kom smy-
gande öfver staden som en fin och hem-
lighetsfull dimma från hafvet, men den
förde ingen svalka med sig. Luften var
flimrande het och mättad med feber och
ångest.

Trött och upprifven gick lilla fru Mag-
gie omkring i sin våning på Skatudden.
Hon hade öppnat alla fönstren i hopp om

en fläkt från hamnen, hon hade försökt ta sin tillflykt till balkongen, men allt var förgäfvets och nu sjönk hon förtviflad ner i en mjuk stol i sängkammaren. Genom de öppna dörrarna såg hon in i ett par rum, som det ännu inte lyckats henne att ställa i ordning för vintern, fastän hon arbetat som en träl dag ut och dag in. Taflor och speglar voro ännu inte befriade från sina skyddsflor, och de betraktade henne med förebrående blickar.

Lilla fru Maggie gjorde i tankarna ett hastigt öfverslag af allt det arbete som återstod, innan hennes vackra våning åter befann sig i sådant skick att den kunde visas för människor. Det var ett perspektiv som kom henne att hisna, och hon kände sig plötsligt så trött och liknöjd, så utled vid allt.

Men från denna sin utsiktsplats kunde hon se någonting som irriterade henne mer än alla uppochnervända möbler tillsammans. Det var en stängd dörr. Och

bakom denna stängda dörr satt den man hon i ett svagt ögonblick lofvat pastor Fallenius att älska i nöd och lust: docenten i germansk filologi, fil. dr. Karl-Olof Södermarck. Han satt där som han suttit hela denna dag och alla andra, satt där orörlig som en Buddhabild, medan hon själf och jungfrun arbetade tills knäna sviktade under dem. Han rörde sig inte från sin plats, annat än då han godhetsfullt infann sig till måltiderna eller när han måste gå till biblioteket efter en bok. Medan hon fick lof att springa rundt i våningen och i staden, gräla med fulla målare och oförskämnda gårdskarlar, satt han där lat och vräkig och skref på en idiotisk artikel om adverbiallet i Titurel. Och till råga på allt hade han hjärta och panna att beklaga sig öfver att han blef störd af städningen! Hvad tjänade det öfver hufvud taget till att han bråkade så förskräckligt; professor kunde han ju ändå — mänskligt att döma — inte bli under

de närmaste decennierna. Och inte för-
tjänade han en penni på sina skrifverier
— snarare tvärtom.

Ett par gånger om dagen klappade han
henne nedlåtande vänligt på axeln och
frågade hur hon hade det, men man såg
tydligt på honom att det inte intresserade
honom ett dugg. Däremot orerade han
nog vidt och bredt om sitt eget arbete
och påstod att det nödvändigt måste bli
färdigt före terminens början.

Hans arbete! Som om ingenting annat
funnits till i hela världen. Att hon och
för resten hela deras äktenskap hastigt
nalkades en kris, det hade han absolut
inte öga för — — —

Lilla fru Maggies tankar svartnade allt
mera.

Detta var alltså hennes öde!

Inte för att hon gjort sig några öfver-
drifna förhoppningar — herregud, hon
kände ju människorna och lifvet! Men detta

var ändå för mycket: öfvergifven, försmädd inom mindre än ett år. Och ingen nödhamn i sikte, inget surrogat att klamra sig fast vid; det skulle då möjligen ha varit böckerna, hennes gamla förtrogna. Men till och med böckerna sveko henne nu; de gåfvo henne ingen förströelse och glömska, ty i allt hvad hon läste fann hon något, som kunde tillämpas på henne själf, och så var det lika illa igen.

Det heter att en idealisk hustru bör kunna gå upp i sin mans arbete, och det var ju ingenting hon hellre ville. Men hvilken normal människa kan gå upp i adverbialiet i Titurel? Och ändå var hon bättre än de flesta skickad att bli en lärd mans hustru, hon som klarat pro exercitio i latin och åhört föreläsningar i konst- och litteraturhistoria under fem terminer.

— — Andra kvinnor hade sina barn, som de kunde ägna sig helt åt. Hon hade inget, fastän de redan varit gifta nästan ett år. Det grämde henne djupt, ty en

hustru utan barn är bara en half varelse, en försats utan eftersats, kort sagdt en anomali.

Tanken på ett fosterbarn var icke längre ny för henne; hon hade till och med vågat framkasta några antydningar i den riktningen, men då hade han bara skratat och sagt: „Vi ska väl inte genast kasta yxan i sjön. Wait and see! säger man i England.“

Hvilken afgrund af råhet, af mannens eviga, outgrundliga själsråhet låg inte bakom dessa ord om yxan, gifna som svar på hennes själs innersta, bäfvande, skygga fråga? Förstod han då inte att hon absolut behöfde den lilla varelsen, och att hon behöfde honom nu, just nu, inte någon gång i framtiden, då årslångt lidande förvandlat hennes ensamhetskänsla och bittra besvikelse i stilla och förnäm resignation? Nej, naturligtvis förstod han det inte, ty när har en man verkligen förstått en kvinna, som vill vara något mer än en docka eller

en odalisk? Några skalder ha visserligen gjort det, men dem träffar man ju inte i hvardagslifvet och kan således inte gifta sig med dem. Och för resten äro dessa strålande, härliga undantag alldeles för få för att man af hänsyn till dem skulle kunna förlåta de oräknade miljonerna af själfbelåtna, inskränkta, outhärdliga män.

— — Nu var det bara ett par veckor till årsdagen af deras bröllop. Hur mycket rymdes inte inom detta korta tids-
spann, hur mycket af himlastormande förhoppningar, nya och underbara upplevelser och sist men icke minst af bitter missräkning! Detta ena år hade satt djupare märken än alla de tjugu föregående, det hade gjort henne till en fullkomligt ny varelse. Det var, trots allt, inte litet hon hoppats af den gemensamma färden genom lifvet, som de anträdde ombord på ångaren Titania. Och nu — nu satt hon där som en ny Job, sedan lifvet girigt

plundrat henne på alla hennes fattiga illusioner.

Hon skrattade till, naturligtvis inte högt, ty det hade varit löjligt att sitta och skratta högt för sig själf, men inom henne genljöd ett skratt så hemskt och bittert som Pajazzons. Nu kände hon plötsligt att det stora beslutet började värka fram, det beslut som så många starka kvinnor före henne lidit sig fram till, Noras och Gertruds beslut: att kasta ifrån sig en tillvaro, som blifvit ovärdig och outhärdlig, kort sagdt att gå sin väg.

— — En kväll som denna skulle det ske. Utan ett ord skulle hon göra sig redo för den svåra vandringen. Hennes blickar skulle dröjande glida öfver väggarna kring detta hem som varit hennes, som gömt så mycket af det bästa i hennes lif — — detta hem som hon en gång hjälpt till att bygga upp med sin kärlek, men som hon nu måste lämna enligt pliktens obönhörliga kategoriska imperativ,

sedan det visat sig att det var byggdt på en lögn.

Så skulle hon då försvinna ur hans lif lika tyst och stilla som hon kommit. Han skulle inte sakna henne förrän det led mot tedags. Då skulle han ropa hennes namn, först likgiltigt, sedan otåligt, och så med förvåning — oro — — ängslan — — förtviflan, tills ekot af hennes namn i snabbt och vildt crescendo skulle genljuda i de tomma rummen som en förtviflad människas nödrop, som en själfanklagelse och en bön om förlåtelse, som, ja alldeles som i Söderbergs „Gertrud“.

Dessa bitterljufva tankar fyllde fru Maggie med ett sällsamt välbehag, som växte till ett ändlöst, dyningsfåradt haf, där hon lät sig drifva allt längre och längre bort, tills hon greps af ett slags själens agorafobi. —

Just i detta ögonblick hördes en häftig nysning från det stängda rummet och åter-

förde hastigt fru Maggie till verklighetens fasta mark.

I och med detsamma låg hela det härliga luftslottet i spillror. Och denna nysning — en efterdyning af doktors svåra hösnufva — förmådde mer än så; den sade henne hur slutscenen i deras drama skulle komma att gestalta sig i verkligheten. Han skulle inte alls söka henne i alla rum, utan ringa på jungfrun, och med den lilla nasala bitonen, som hon kände så väl och som irriterade henne så oerhördt då hon var nervös, skulle han fråga Lovisa om hon visste hvart frun tagit vägen. Och då skulle naturligtvis Lovisa, den åsnan, svara något om visit hos gamla frun eller något annat hvardagligt och tråkigt. Och så skulle Karl-Olof helt lugnt sätta sig ner och läsa aftontidningen och inte oroa sig alls.

En annan profan, nästan ovärdig tanke för genom henne. Det var ju inte nog med detta att bara gå och gå. Man kan

ju inte gå bort från någonting utan att gå till något annat.

Hvart skulle hon alltså gå? Hvart gingo Nora och Gertrud? Det ha författarna skamligt nog behållit för sig själfva, så af dem kunde hon inte få någon vägledning. Kanske Gertrud hade sin mamma i lifvet; lilla fru Maggies var tyvärr död, och till sin svärmor kunde hon ju inte gå i ett fall som detta, fastän hon nog annars stack sig in till gumman för nästan hvarje småsak.

Hvart alltså? Till Societetshuset kanske, eller pastorskan Ollongrens resandehem, där hon en gång bott som flicka. Och sedan, hvad skulle hon sedan ta sig till? Hon visste visserligen när Gottsched dog, men det kan man inte lefva af.

Där låg knuten! Där var den sjuka punkten. Så skamligt och orättvist är lifvet inrättadt, att man måste ha pengar för att få vara en stark och hel kvinna, som inte går på ackord med sig själf. Tack vare

sina pengar ägde Karl-Olof henne, hon var ohjälpligt i hans våld, och han visste det. Därför satt han där så lugn och öfverlägsen och frågade inte efter om hon lefde eller dog. Där satt han, stora långa karlen, som ansågs så begåfvad af sina kamrater och mest af sig själf, och gjorde inte mera nytta än en femårs pojke. Medan hon fick förgås i hettan och slet ut sig med sådana afskyvärda saker som flyttningar och storstädningar och reparationer.

Nu fick hon bekräftelse på hvad hon redan som ung flicka anat, nämligen att hon inte var född till ett lugnt och trygadt hvardagslif med alla dess futtiga fröjder och, framför allt, tarfliga bekymmer, vid sidan af en man som hon visserligen tyckte helt bra om, ganska mycket till och med, men som hon aldrig älskat, om man måtte med den stora lidelsens mått. Inte ens den första tiden hade hon för hans

skull t. ex. kunnat begå ett brott. Hvad är en sådan half känsla egentligen värd?

Nu visste hon också hur tungt och nesligt det är att vanka i tamgåsfloeken, då man inom sig känner att man egentligen tillhör vildgässens friseqlarfylking, men af feighet eller bekvämlighet sålt sin frihet för en grynvälling.

Hvarför skulle också alla människor absolut öfvertala henne att ta Karl-Olof? Om de inte tubbat och lockat utan återvändo, så hade hon kanske inte gift sig med honom. De tyckte förstås att han var ett så utmärkt parti, och det var han ju, men herregud, människan lefver ju icke af bröd allena . . . Utan deras inblandning skulle hon kanske förblifvit ensam och brutit sig en egen väg genom lifvet genom att följa sin innersta kallelse: författarskapet. Eller åtminstone gift sig med en man, som behöfde henne till något annat och mer än att sy ihop en sprucken handske.

Karl-Olof var ju gunås så visst inte den enda som varit kär i henne.

Löjtnant Hedström till exempel. Honom hade hon gått och stekt mört med redan som liten flicka, då han ännu bar uniform — visserligen under slitningsrespiten. Senare hade hon blifvit „riktigt“ bekant med honom. En kväll på landet hade de suttit i ett lusthus; hon hade nästan väntat en förklaring från hans sida, men han hoppade helt enkelt öfver preliminärerna och kysste henne genast. Han var en af de första, och hon mindes ännu hans kyssar. Om han hade några allvarliga afsikter visste hon inte säkert, då han ingenting yttrade i sak. I hvarje fall hade mamma nog aldrig gått in på en sådan „dårskap“, ty som en dårskap måste det ju te sig för ett filistersinne. Löjtnant Hedströms affärer hade varit skrala redan vid militärens upplösning, och sedan gick det allt mera neråt. En tid hade han haft plats på något kontor. Sedan hade hon nästan förlorat honom ur sikte. Genom tidningsannonser visste hon att han var generalagent för en champagnefirma.

Han var således en olycklig man, en af de ödesmärkta. Men hvem vet, måhända hade hon kunnat ge hans lif en annan riktning; kanske hade han vid hennes sida blifvit en stark och lifsduglig man, som förmått länka sina öden annorlunda. I hvarje fall skulle han nog behöft henne långt bättre än Karl-Olof, som fått allting till skänks här i världen.

Senare på kvällen, efter det där i lusthuset, hade löjtnanten sjungit till luta. Ännu kunde hon höra hans stämma:

Hver Glædesstund du fik paa Jord
betales maa med Sorg.

Om flere følges ad, saa tro,
de gives kun paa Borg — — —

Å, dessa underbara ord! Det var som om de blifvit skrifna just med tanke på henne. Öfverhufvudtaget hade hon gjort den erfarenheten, att de starkaste sensationerna och de märkligaste själsupplevelsorna i hennes lif nästan alltid ägde

motsvarighet i någon af hennes favoritböcker, rentaf som om författaren tagit henne till modell.

Det gick så långt, att hon ibland inte riktigt kunde skilja på hvad hon verkligen upplefvat och det som hon bara läst. Likaså hade hon afstått från att publicera sina noveller hufvudsakligast därför att hon så ofta återfann samma tankar och uppslag hos den ena eller den andra berömda författaren, och då låg det ju så nära till hands att beskylla henne för plagiat. Ibland visste hon för resten inte säkert, när hon skrifvit ner ett bra infall, en elegant replik, om den verkligen var hennes andliga egendom, hvilket naturligtvis var förfärligt retsamt. Så hade det t. ex. händt att hon i en novell gärna velat använda sin vackra afskedsreplik till löjtnant Hedström: „Jag vill att ni skall minnas mig som en sommarsaga då solen sjönk röd bakom talltopparna.“ Men så tyckte hon sig minnas, att hon läst dessa

ord hos Nils Wilhelm Lundh eller någon likasinnad. Trots ifrigt sökande kunde hon visserligen inte återfinna dem, men osäkerheten satt kvar i alla fall och gjorde att hon nästan förlorade lusten att skriva.

*

Vakten i Brandtornet, han som går omkring där uppe och tittar efter om vi äro vårdslösa med elden, slog åtta klingande dubbelslag på sin järnstång. Trafiken på hufvudstadens gator var icke mera öronbedöfvande än att fru Maggie tydligt och klart kunde räkna klockslagen. De återförde henne från Drömlandet — alldeles som Karl-Olofs nysning en stund förut — till status quo.

Hon kände sig plötsligt så liten och så trött och så öfvergifven, och det kom öfver henne en sådan våldsamt lust att skynda in till Karl-Olof och slå sig ner i hans knä, riktigt krypa ihop i hans famn och låta sig tröstas och beskyddas. Han kunde

ju vara så präktig och rar och snäll, om han bara ville.

Om han bara ville, ja . . . Men han ville ju inte. Han tänkte inte alls på henne, han hade totalt glömt bort att hon öfverhufvudtaget fanns till.

Andra män brukade vara artiga och uppmärksamma mot sina hustrur, kela med dem när de voro trötta eller nedstämda, fråga dem hur de mådde, om det inte var någonting de saknade eller gärna önskade sig, bjuda dem på teatern eller varietéen, fara med dem till Klippan eller Brunns-
huset — —

Aldrig, aldrig i lifvet skulle något sådant ha fallit Karl-Olof in. Inte en enda gång hade han tagit initiativet till någonting roligt — alltid var det hon som fick föreslå och öfvertala.

Tänk, hur bra hennes väninnor ändå hade det!

Greta Locrantz hann knappast peka på en sak förrän Henrik redan hade skaffat

den. Han formligen njöt af att försöka gissa sig till hennes nästa önskan.

Och Rose-Marie Livijn. Visserligen påstods det att Otto inte var henne absolut trogen, men hur artig och gentil var han inte mot henne, både hemma och ute! Hur hade han inte öfveröst henne med smycken, och han hade ändå bra mycket sämre råd än Karl-Olof.

Nej, Karl-Olof ville inte, det var just saken.

Nåväl, då behöfde hon inte heller känna sig så absolut bunden. Om han inte brydde sig om att gå ut med henne, så kunde hon ju gå ensam — — eller med någon annan — — Det fanns många som skulle ha gett bra mycket för en supé på tumanhand med henne — — Gustaf Eytzing hade en gång sagt, att hon var en af dessa kvinnor som man är stolt öfver att få visa för andra, fastän han inte var säker om att Karl-Olof förstod det — — Och under själfva bröllopsmiddagen hade Otto Livijn

hviskat till henne att Karl-Olof var den afundsvärdaste människa på jorden — —

Här steg hon upp och rätade på sig. Ett beslut hade utkristalliserat sig ur det kaos af tankar, reflexioner, minnen, som hvirflat om i hennes hjärna hela eftermiddagen.

Utan tvekan och utan att knacka gick hon in i Karl-Olofs rum för att söka dagens tidning.

— Hvad är det? frågade Karl-Olof och tittade upp öfver pincenezen, hvilket alltid retade Maggie alldeles särskildt.

— Ingenting, svarade hon kallt.

Slutligen fick hon fatt på tidningen och slog sig ner i en af klubbstolarna kring det imiterade turkiska rökbordet, som icke användes annat än under bjudningarna, ty själf rökte Karl-Olof aldrig. Detta var också en omständighet som förargade Maggie; hon höll styft på att en riktig karl måste röka, åtminstone efter middagen.

Nöjen i dag, läste hon. Brunnshusvarietéen kl. 8. Cirkus kl. 8.

Hvarför inte cirkus? Hon hade alltid tyckt om att gå på cirkus någon gång om året. Nu hade hon inte fått tillfälle att göra det på mycket länge — inte sedan året förut, i Berlin — — på bröllopsresan. Hur annorlunda var inte Karl-Olof den gången! — — De hade superat efteråt — — på Hiller, där allt var så förfärligt fint och dyrt — — skrattat och pratat om gud vet hvad — — och tryckt hvarandras händer — under bordet, för att ingen skulle se att de voro nygifta. Och så hade de druckit mycket champagne — — tysk champagne, men ändå — — hofmästaren såg ut som en lord — — och en gardesofficer vid bordet midtemot försökte hela tiden ge ögon, fast Karl-Olof inte märkte det — han var civilklädd, men det var säkert en gardesofficer — — monokel bar han, och hela hållningen . . . ett par gånger måste hon titta tillbaka — bara helt, helt lite . . .

En härlig kväll hade det varit.

Tårarna höllo på att tränga sig fram vid alla dessa minnen, och det syed som eld i halsgropen.

Men nej, ingen svaghet! Det som har varit är dött och kommer inte igen. Nu skulle Karl-Olof få ligga som han bäddat.

— Adjö så länge, sade hon onaturligt lugnt och stack in Hufvudstadsbladet i tidningshållaren. — Jag går på cirkus i kväll.

Karl-Olof lade ner pennan.

— Förlåt, jag hörde inte riktigt. Hvad var det du sade om cirkus?

— Att jag åker dit nu med detsamma.

— Du?

— Ja, just jag!

— Hvad menar du egentligen?

— Det jag säger.

— Hvad ska du göra där?

— Se på programmet naturligtvis.

— Men klockan är ju snart nio.

— Jag kommer litet sent, men det kan inte hjälpas.

— Hvad är det här för vansinniga idéer?

— Det är inte alls något vansinne, utan en helt naturlig sak.

— Du mår väl inte illa? Kanske du har öfveransträngt dig med flyttningen? Kanske —

— Jag mår alldeles utmärkt. Säg åt Lovisa att hon låter kvällsvarden stå kvar på bordet, jag kommer väl så där vid halftolftiden.

Karl-Olof reste sig med en mäktig bekymrad min.

— Ämnar du verkligen gå ut i afton — alldeles ensam?

— Om jag ej får med andra gå, får jag väl ensam gå.

Citatet föll henne in just då det bäst behöfdes, det fyllde henne med tillfredsställelse och bräckte fullständigt Karl-Olof.

— Lilla Meg, sade han med en röst som nästan ljud en smula ångerköpt, om du

hade en sådan lust att roa dig i dag, hvarför kom du inte litet tidigare in till mig och föreslog att vi skulle gå ut tillsammans?

— Hvarför skall jag alltid vara den som föreslår och bönar och ber? Om du inte har lust att gå ut med mig, så reder jag mig nog ensam. För resten, kanske det också finns andra, som ganska gärna — —

Hon fann det verkningsfullast att icke fullfölja meningen.

— Har du ett rendez-vous eller tillåter du att jag gör dig sällskap? frågade Karl-Olof med ett malplaceradt försök att skämta.

— För all del, gör dig inget besvär. Jag kan nog gå allena.

Karl-Olof såg litet nervöst på sitt ur.

— Vi får lof att raska på, sade han, och så ringde han efter en bil — han, som annars knusslade så förfärligt med åkarpengar.

— Han ångrar sig, och det är rätt åt

honom, tänkte Maggie medan bilen gupade i väg längs Västra Chausséen.

Utan ett ögonblicks tvekan köpte Karl-Olof logeplatser — han ville tydligen afplana sina synder snart sagdt till hvilket pris som helst.

I logen bredvid satt en rysk officer med en dam, som till och med den samvetsgrannaste domare kunnat fälla vid blotta anblicken. Patschouliemanationerna från hennes bugnande barm förenade sig med doften af fuktig jord, sågspån, svett, smink och hästspillning till en betagande cirkusluft enligt alla den moderna novellistikens kraf och försatte genast fru Maggie i den rätta stämningen. Hennes näsborrar vidgade sig, och med halfslutna ögon genomlefde hon på en minut Edvard Brandes' Vera.

Första pausen var just förbi och programmets sjunde nummer pågick som bäst.

Hundar af alla raser och storlekar jagade under öronbedöfvande, nervuppsli-

tande skall rundt arenan och hoppade öfver hvarann då de möttes. Hästar med brokiga fjäderbuskar på hufvudet och bukjorden cirklade i eleganta åttor, och som pistolskott ljödo mr Crastons piskklatschar.

Lösryckta scener ur Herman Bangs *Fyra djäflar*, enstaka repliker ur *Les frères Zemganno* tumlade om hvarann i fru Maggies hufvud och trängdes hastigt undan af andra — där voro elefanterna från *Salammbô* med snablar som jätteormar — där borta vid ryttargången poserade med korslagda armar och sammanpressade brutala läppar den förföriska stallknekten från en *Betty-Nansen*film — —

Sålunda förflöt den första timmen angenämt nog, och Maggie tyckte sig rent af ha haft andligt utbyte af representationen, hvilket säkert var mer än den öfriga publiken kunde påstå.

De följande numren vore däremot ganska tråkiga, både clownen Tom Bellings komiska entré och miss Cashmores sport-

akt. Systrarna Prices produktioner på stål-trådslina gjorde heller ingen glad, åtminstone inte den som besökt kontinentens förnämsta cirkusetablissement.

Karl-Olof började skrufva sig på stolen.

Det gör honom godt att pinas litet, tänkte Maggie.

— Tycker lilla Meg att det är roligt? frågade Karl-Olof med sin blidaste röst, men frågans karaktär af försöksballong var omisskännlig.

— Här är förtjusande, svarade hon. — Minns du Cirkus Busch och supéen på Hiller? Ska vi inte gå ut och supera efteråt, som vi gjorde då, och upplifva alla våra minnen?

— Gärna, svarade Karl-Olof med en uppsyn af slocknadt hopp och stilla resignation.

Programmets sista afdelning föreföll oändligt lång med dessa evigt samma dresserade hästar, fånigt småleende skolryttarinnor och platta clownupptåg.

— Ska vi inte ta en bil och fara till Kapellet? föreslog Karl-Olof nästan bedjande.

— Nej, svarade Maggie, jag vill absolut se sista numret, jag har hört att det skall vara så utmärkt.

Naturligtvis hade Maggie aldrig hört ett ord om signor Cardinale, romaren till häst, men hon ville utnyttja segern till det sista.

Ändtligen öppnade de rödfrackade stallknektarna arenans låga portar för signor Cardinale. Han flög ut ur ryttargången som en befriad fågel och i samma ögonblick klämde orkestern i med en marsch af Sousa.

En susning af beundrande mummel drog genom cirkus.

På den breda, platta ryggen af ett osadladt mjölkhvitt sto balanserade en bildskön yngling iklädd romersk rustning, men för öfrigt nästan naken. Balanserade är för resten ett vilseledande uttryck, ty han rörde sig med en så fullkomligt otvungen

ledighet på den guppande hästryggen som om han stått på ett salongsgolf. Hans härliga kropp var utan minsta lyte, hans bollkastning med tunga järnkulor vittnade om en oerhörd styrka, och ändå förde han sig med oförliknelig elegans, då han hopade ner på arenans sand för att med ett smidigt språng ånyo svinga sig upp på hästryggen.

En strålkastare någonstans uppe under taket göt öfver honom en flod af växlande färger. I hvarje ny skiftning tog han sig om möjligt ännu präktigare ut än i de föregående.

Fru Maggie släppte honom icke ur sikte för en sekund.

Så skall en man se ut, en verklig man.

Det var som en vision från urgrå forntid, då den första mannen lärde sig bevinga och tämja den första hästen — den skönaste syn som världen skådat.

En man och en häst, för det genom

hennes upphettade hufvud, det är bara en man och en häst, men hur vackert är det inte!

I kraft af sin mäktiga fantasi lät hon den pråliga miljön och cirkusattiraljen försvinna, hon såg dem båda, mannen och hans första tjänare och vän, den oförlikneliga hästen, flyga fram öfver en grönskande slätt mot bakgrunden af urtidskogens ogenomträngliga liansnår, där jätteödlor och tandbeväpnade fåglar kämpade om bytet.

Genom en ofrivillig idéassociation såg hon samtidigt för sig Karl-Olof till häst, och den absurda tanke bilden kom henne att småle.

Karl-Olof är en begåfvad man, tänkte hon, en rik man och en lärd man och en ansedd man — men han är inte hvad man kort och godt kallar: en man.

Urtidskvinnan valde inte sin make efter tanters råd; den starkaste mannen fångade in henne och bar henne med våld till sin

hydda. Den första kyssen föddes när kvinnan bet ifrån sig till försvar, det visste Maggie genom Johannes V. Jensen.

Signor Cardinale hade kastat bort järnkulorna och jonglerade nu med handtlar i form af rhenvinsflaskor.

— En man och en häst, mumlade Maggie, det är bara en man och en häst — —

Hon visste inte af att hon sagt det hörbart, men Karl-Olof hade i alla fall uppfattat orden.

— Hvad är det för märkvärdigt i det? sade han. — Tycker du att det borde vara som på statsjärnvägarna: 36 man och 6 hästar?

Maggie rodnade af förtrytelse och kanske ändå mer för att hon låtit gripa sig in flagranti.

— Du hör till dem som aldrig ser någonting bakom det yttre skalet, sade hon stridslystet.

— Har lilla Meg någonting skönlitterärt

i faggorna? frågade han med sitt otäcka småleende.

— Du anser det naturligtvis som ett fel att jag har läst litet mera än du.

— Nå, jag vet inte precis om det är mera, men vi läser ju ganska olika saker — —

— Det finns väl annat till här i världen än de germanska ljudskridningarna. Jag har säkert lika stort utbyte af min läsning som du af din, kanske större, åtminstone från allmänmänsklig synpunkt. Jag kan till exempel få fram mycket ur ett cirkusnummer där du inte ser mer än gatpoj-karna på galleriet.

— Är det den där nakna karlen som har satt din fantasi i rörelse?

— I sitt fack är han minst lika framstående som du i ditt, och från evighets-synpunkt är en filolog knappast förmer än en jonglör. Man ska vara rättvis och bedöma hvar sak efter sin art.

— Herregud, det där är väl ingen konst,

sade Karl-Olof med en föraktfull sidoblick på jonglören.

— Jaså inte? Försök att ställa dig på en springande häst — eller bara att jonglera med några vinflaskor, så får du se om det är någon konst.

— Du tycks riktigt ha förälskat dig i den där figuranten.

— Jag tror du är afundsjuk? Nåja, det har du för resten allt skäl till.

— Menar du att jag skulle vara svart-sjuk på den där . . . den där cirkusmänniskan . . . den där clownen? utbrast Karl-Olof och blef het om öronen.

— Han må vara cirkusmänniska eller clown eller hvad som helst, det är i alla fall roligt att en gång se en verklig man.

Den kulan visste hur den tog! Karl-Olof blef först ganska blek och sedan blos-sande röd.

Lyckligtvis var programmet förbi några ögonblick därpå. Vid slutmarschens första toner bröt ragnarök lös bland publiken.

Några stannade kvar på sina platser frenetiskt applåderande till signor Cardinales ära, men de flesta flögo upp som om de plötsligt kommit underfund med att de suttit i en myrstack. Vid utgången kämpade man som hade det gällt att få plats i den enda räddningsbåten på ett sjunkande fartyg. Fru Maggie och Karl-Olof rycktes med af strömmen, knuffades hit och dit och skildes åt för en god stund. Det sistnämnda hade Maggie egentligen ingenting emot, ty hon kunde inte i fluxen besluta hur hon borde behandla Karl-Olof efter det dråpslag hon nyss tilldelat hans manliga stolthet.

På sätt och vis ångrade hon sina hånfulla ord. Det var ju inte hennes mening att såra honom, men när han började kritisera och reta henne, så måste hon ju ge svar på tal.

Nu fick hon visst säga adjö till supéen på Kapellet och i stället fara hem till den heta och dammiga våningen, där alla möbler stodo huller om buller — —

Men nej! Till sin stora förvåning hörde hon Karl-Olof säga till chauffören:

— Kör till Kapellet!

Det var de enda ord Karl-Olof yttrade under hela färden. Maggie hade aldrig sett honom sådan.

Ängslig för hvad som komma skulle beträdde Maggie Kapellet's nötta golf. Det fashionabla skjulet var fullt af kräftätande människor, men gudskelof syntes inga bekanta. Det hade just varit trefligt om någon af deras närmare vänner råkat dem nu! Det hade varit stoff för syföreningarnas verksamhet under höstterminen.

Karl-Olof beställde två supéer och en hela Røederer.

En hela Røederer!

Den sista hårdnaden i Maggies hjärta smalt ner som tenn i en stöpslef. Hon fick lust att gråta och måste riktigt lägga band på sig för att inte flyga honom om halsen.

Det blef en sorglig parodi på den glada

kvällen på Hiller. Karl-Olof stirrade envist förbi Maggie på den kompakta massan af folkets djupa led som vankade af och an framför musikpaviljongen.

För att måttet riktigt skulle rågas saknades inte heller en parodi på den vackra gardesofficeren. Vid ett bord i närheten upptäckte Maggie med vämjelse ett ansikte, som en gång varit henne nästan alltför välbekant, fastän det sedan förändrats nära nog till oigenkännlighet — löjtnant Hedströms.

Han satt där och पोste af blekhet plusighet, hans ögon voro druckna och blodsprängda. Midt emot honom tronade en dam, en riktigt otäck buffa med svajig hatt. Hon såg ut att på sin barm kunna bära en fullvuxen karl och två barn, liksom den starka madame Garilly på cirkus.

F. d. löjtnanten, numera spritagenten Hedström hälsade ostentativt på Maggie, som rodnade under grannbordens forskande blickar.

Den feta bodegaflickan lutade sig fram och frågade sin kavaljer om någonting — naturligtvis hvem Maggie var. Nu svarade löjtnanten — men det var mer än ett namn — han berättade någonting — beskref med gester och öfverdrifvet liflig mimik — skröt kanske med att han kysst henne den där gången i bersån — antydde kanske gud vet hvad — han var ju alldeles full — talade kanske så högt att det hördes till nästa bord —

Hu! Maggie skakade af frossa i den kvalmiga rötmånadskvällen.

Så såg han alltså numera ut, hennes stora kärlek från ungdomsåren! Tänk, om han hade friat den där kvällen, då skulle hon ju vid det här laget — — Fy, det var riktigt otäckt att tänka sig.

Lifvet är ändå bra underligt! Hur lätt hade inte slumpen kunnat kasta hennes tärning så, att hon nu skulle ha suttit på den feta servererskans plats — och till på köpet utan möjlighet att gå sin väg när hon fått nog.

Tänk, att vara fastkedjad för lifvet vid en sådan där spritfylld padda — —

Maggie kände sig plötsligt uppfylld af tacksamhet gentemot Karl-Olof och kastade för ytterligare jämförelse en kärleksfull blick på hans fina herrskapsansikte.

Så blek och bekymrad han såg ut — — Det var nog hennes fel — — men hvarför skulle han också börja reta henne — — och så hade det ju varit så hett de sista dagarna att man kunde bli tokig . . .

När supéen serverades hade Maggie absolut ingen aptit. Hon rörde knappast maten, och af den dyra champagnen, som Karl-Olof bestod henne, kunde hon inte få ner mer än ett glas.

Karl-Olof fick ensam dricka resten. Han gjorde det också mycket samvetsgrant; det stred alltför mycket mot hans ekonomiska natur att lämna kvar så mycket af den dyrbara varan.

Det är bra att han dricker, tänkte Mag-

gie. Kanske blir han litet gladare af champagnen, han är ju så ovan vid alkohol, i synnerhet nu efter ferierna.

Men hon misstog sig. Hemfärden var trist som en begrafning. Karl-Olof talade icke, svarade icke. Stum som sparfven med den klippta tungan klädde han af sig och gick till sängs.

Fru Maggie låg länge vaken och vred sig från den ena sidan till den andra. Karl-Olof låg visserligen orörlig, men hon var öfvertygad om att han inte sof.

Säkert låg han där med vidöppna ögon och stirrade in i det stora mörkret, som omgaf dem båda . . .

Hon kände sig så förkrossad och trött till kropp och själ — — det lönade sig inte att grubbla på tråkiga saker numera — — hon orkade inte — i morgon blir allting bra igen — — i morgon — —

Plötsligt for Maggie upp i sängen med en våldsam ryckning. Hon hade sofvit,

men hur länge? Hon hade hört smygande, tassande steg, — eller var det bara en hemsk dröm? — en duns, ett förfärligt skramlande någonstans borta i våningen.

Hon famlade efter elektriska lampan på nattduksbordet, fann den, vred om kontaktknappen och såg sig omkring med yrvakna, förfärade ögon.

Karl-Olofs säng var tom.

Fru Maggie lyssnade några ögonblick efter nya steg eller röster, men förgäfvades. Det var fullkomligt tyst.

Han är borta — han har gjort sig illa för min skull — han har begått själfm — —

Nu blef hon verkligen rädd, så ohyggligt rädd, att hon inte för sitt lif hade vågat stanna kvar i det öfvergifna rummet. Hon gaf sig inte tid att ta på sig tofflorna, utan störtade som en besatt ut ur sängkammaren.

I salongen och i förmaket var det mörkt, men genom dörrspringan till matsalen trängde en smal, orörlig strimma af likgult elektriskt ljus.

Maggie stod länge — som det tycktes henne — och stirrade på detta gåtfulla och samtidigt så krassa och påtagliga ljus.

Det var det hemskaste ögonblicket i hela hennes lif.

Liksom ormens blick på en gång skrämmer och lockar till sig fågeln, så drogs, drefs, sögs fru Maggie oemotståndligt framåt mot den lysande springan, fastän blodet stockade sig i hennes ådror.

Nu dunkade det igen i golvet, det knastrade af krossadt glas, och så hördes en hes, undertryckt svordom.

Det är tjufvar — de har brutit sig in genom tamburen — de har mördat Karl-Olof —

I ett ryck slängde hon upp matsalsdörren på vid gafvel, den träffade en antik stol som brakande föll omkull och lossnade i limningarna.

En sällsam, skrämmande, otrolig syn mötte hennes ögon.

Midt på golfvet stod Karl-Olof, barbent under nattskjortan, och gjorde de mest förtviflade och hopplösa ansträngningar att jonglera med tre ölflaskor. Flere lågo redan krossade på golfvet, och två stodo ännu i beredskap på matbordet. Han hade trampat i glasskärfvorna och skurit sig i stortån; blodet rann friskt öfver parketten som en biflod till ölets mäktiga strömmar, men allt gick Karl-Olof på som för betalning. Hans blick föreföll en smula oredig och svetten pärlade i pannan.

— Han har blifvit galen! tänkte Maggie med förfäran, men i detsamma hade Karl-Olof varseblifvit henne och upphörde strax med sitt underliga förehafvande.

— Ser du jag — — jag ville bara se om det skulle — om det är så svårt att jonglera, sade han något suddigt och ställde undan ölflaskorna.

— Du hade rätt, fortsatte han, det är förfärligt svårt.

Det gick inte så alldeles i blinken för

Maggie att orientera sig, men slutligen trodde hon sig förstå.

Så oändligt mycket höll han då af henne, att han för hennes skull ville bli inte bara en berömd filolog, utan — om så fordrades — en jonglör, eller en man som vågar sitt lif på ryggen af en skenande häst!

Hur hade hon inte misskänt honom, hånat honom, förebrått honom i ord och än mer i tankar — han som älskade henne så gränslös, att han ville försätta berg om hon bad honom om det!

Med ett jubelskri sprang hon fram genom öl och blod och skärfvor och slingrade sina armar om hans hals.

RAKETEN

Solen sken rätt in genom verandans små fönster, som kommo hela „villan“ att likna ett drifhus. Med en suck lät Elsa morgontidningen falla till golfvet; hon hade hunnit halfvägs med annonserna: „Tre glada gossar önska korrespondera med likasinnade flickor.“ „Om icke herr Söderst—minom åtta dagar afhämtar sina saker, som han lämnat i pant för obetalad hyra, behandlas de som egna och hela namnet utsättes.“ Nu orkade hon icke mer. Luf-ten kändes som i en bakugn. Likgiltigt betraktade hon två flugor, som knäppte i takpapperet under sin surrande älskogs-dans. Det högg till som med knifvar i hennes bakhufvud; så brukade hennes svåra hufvudvärk börja. En lång prome-

nad kunde möjligen hejda den, det visste hon, men hon kände sig för trött.

Omsider kunde hon förmå sig att stiga upp och öppna dörren för friska luften. Men med den kom ett starkt fläskos från bagarens villa, och med fördubblad styrka ljud tjutet från ungarna, som lekte röf-vare och fasttagare uppe på bergsknallen. Det skar otäckt i Elsas öron. Så beslöt hon sig då för en promenad, men bara till ångbåtsbryggan.

Söndagsförmiddagens dästa frid hvilade öfver de många små villorna, som lågo på ett stenkasts afstånd från hvarann. Baggar Sahlberg stod på sin gårdsplan och spelade krocket med sina äldsta söner. Det var hans stora passion och han ägnade sig åt den med ett fruktansvärdt allvar. Hvar gång hans tur kom, böjde han sig i rät vinkel, hvarvid en kraftigt utvecklade muskulatur kom till synes under byxornas glänsande cheviot; han fattade klubban midt på skaftet och måttade med

en noggrannhet, som hade hans lifs välfärd stått på spel. Som pistolskott ljödo hans säkra och kraftiga slag.

— God morgon, lilla fröken! hälsade han. — Hur står det till med hälsan och kärleken?

Bagaren var en belevvad man, som be-
tjänat bättre folk i alla sina dagar.

— Tack, svarade Elsa snäft, jag har min vanliga hufvudvärk.

— Om lilla fröken är på dåligt humör, så ska hon stanna en stund och höra på herr Johanssons klarinett, så blir hon glad igen.

Herr Johansson vid tullen var obestriddigen stället förnämaste sommargäst. Ehuru ungtkarl hyrde han sedan många år den största villan. Där samlades ofta hans intimare vänkrets och drack toddi och spelade kort och lefde rackare nätterna igenom, så att ingen kunde sofva i grannvillorna. Men på söndagarna satt han ensam på sin stora veranda och lade patience eller blåste klarinett.

Herr Johansson var bagarens dödsfiende. Det hade börjat med att fru Sahlbergs katt blef ihjälbiten af herr Johanssons hund. Sedan fortgick striden i skiftande faser, som utgjorde villabornas förnämsta diskussionsämne under de långa sommarkvällarna. Fejdens mest dramatiska moment inföll då bagaren flyttade sin bekvämlighetsinrättning öfver till en annan sida af området, alldeles invid herr Johanssons brunn. Efter detta geniala schackdrag gafs ingen pardon å någondera sidan.

— Pass på, nu börjar han, sade bagaren och stödde sig mot krocketklubban för att lyssna riktigt uppmärksamt.

På föga mer än tre år hade herr Johansson lärt sig Björneborgarnas marsch något så när hjälpligt, men därefter upphörde den helt och hållet att intressera honom, och han brottades nu med valsen ur „Grefven af Luxemburg“, „Månne lyckan det är, som sväfvar mig förbi . . .“

De första tonerna blåste han med en

öfverlägsen brio, men redan vid „sväfvar“ blef en viss osäkerhet märkbar, och vid „förbi“ var det definitivt förbi. Den sista falska tonen ljud som nödsignalen från en sjunkande ångare. Så började herr Johansson om igen med samma resultat, en, två, tre gånger, tills bagaren afbröt honom med ljudliga bravorop.

Bagaren kiknade af skratt, som han gjort mest hvarje söndag i fyra års tid, och slog sig på sina feta lår.

— *Den* borde uppträda på cirkus och ta förhöjda biljettpriser! ropade han, och det hade hörts till herr Johanssons villa med mindre. — *Den* borde stoppas opp och skickas till museet!

Hans glädje var så oförfalskad och djup, att Elsa måste småle. Nu började herr Johansson igen: „Månne lyckan det är . . .“

Lyckan, ja. Hvem vet hvar den håller hus.

Långsamt gick Elsa vidare. I backkrönet stannade hon ånyo och satte sig på

en bekväm sten. Nu var det bara en smula utförsbacke kvar till ångbåtsbryggan, men hon kände sig så dödstrött och olustig.

Nedanför låg fjärden kaflugn. Hennes blickar foro öfver skogklädda uddar och grönskande gläntor, där villorna, de riktiga, fina villorna, skymtade fram med rabatter och gula sandgångar. Långt borta kilade en liten hvit ångslup in och ut i vikar och sund som en sökande jakthund. Svallvågorna drogo fram öfver det blanka vattnet, sköljde det lilla skäret, där några halfnakna pojkar metade abborrpinnar, ryckte i förtöjningstrossen på restauratör Durdins motorbåt, kommo herr Welins yacht att guppa till en smula och körde den långa raden af roddbåtar med nosarna mot ångbåtsbryggan, så att det dunkade och skrek i det gistna träet.

Elsa såg ingenting af allt detta. Så ofta hade hon sett denna samma bild, att den för länge sen upphört att göra intryck på henne. Så som i dag hade det varit sön-

dagen förut och de flesta sommarsöndagar hon kunde minnas. Icke ett nummer i det vanliga programmet fattades. Där drog frälsningsarméen förbi på lusttur, trummornas dofva dunk blandades med gitarternas tunna knäppar. Där låg den strejkande motorbåten midt ute på fjärden; en ström af svordomar drog öfver vattnet.

Men borta bakom skogen reste sig Johanneskyrkans tvillingtorn, Uspenskikatedralen lyfte högt sina gyllene lökar och Nikolaikyrkans stjärnströdda kupoler glänste i augustisolen. Där låg staden och lockade och drog.

Elsa satt och tänkte på kamraterna i affären, som alltid afundats henne för att hon hvarje dag kunde fara ut till landet, medan de själfva fingo lof att stanna kvar i den heta och döda staden. Hur gärna hade hon inte bytt med hvem som helst af dem! Ty därinne låg den värld dit hon längtade som fågeln efter dagen, restaurangerna, cirkus, operetten —

Det slog henne att björkarnas löf fått en stark skiftning i gult de sista dagarna, ett tydligt varsel om sommarens snara död. Ännu ett par veckor och hon skulle återse dem, Birger, Mikael, Åke Holm och alla deras glada kamrater. Hon smålog mot minnet af deras upptåg sista våren, en lång och brokig rad af supéer, maskerader, bilturer och all världens härligheter, som fått ett plötsligt slut när Elsas far, den stränga och myndiga senatsvaktmästar Lundberg, bestämdt förbjöd henne att någonsin mer visa sig tillsammans med dessa herrar. Han visste nog fan hvad de ville henne, försäkrade han, och han skulle nog se till att hon aldrig kom hem efter nio. Innan den första häftiga ilskan efter upptäckten lagt sig, funderade han starkt på att låta henne sluta i affären, där hon bara lärde sig dumheter af kamraterna. Man hade ju gudskelof de inkomsterna att hennes lön inte behöfdes. Emellertid nöjde han sig med att i tydliga ordalag

uttala sin åsikt om Elsas bästa väninna, den lättfärdiga slynan Anna, och lofvade klappa dem båda bruna och blå, om han såg dem tillsammans utom affären.

De första dagarna var det förfärligt svårt för Elsa. Kvällarna blefvo ändlöst långa och tomma. Handarbeten kunde hon inte tåla, hushållet förstod hon sig inte på. I affären gick Anna omkring och halfsof hela förmiddagen, men lycksalig var hon och medan hennes nätta ansikte förvreds af gäspningar, berättade hon om gårdagens upplevelser. Det var nästan alltid det-samma, Åke Holm hade sjungit och Birger spelat, Mikael hade varit så fånig att hon nästan skrattat ihjäl sig, dessutom hade hon vanligen druckit för mycket likör. Men hvarje gång stack det till i Elsas bröst af bitterhet och afund. Småningom fann hon en klen och konstlad tröst i tanken på den fara hon undgått: att komma på villovägar och bli en dålig flicka, sådan som Anna. Hennes sätt mot Anna blef

påfallande ovänligt; dagligen lät hon henne förstå, att mellan dem fanns en afgrund, som icke kunde öfverskridas.

Och ändå, hur nära hade hon inte varit „fallet“! Ett ord af Birger hade varit nog, det visste hon med sig nästan från början. En gång hade hon af en slump fått höra ett samtal mellan Mikael och Birger: „Min fina kusin, ämnar du taga henne?“ — „Nej, det vet du ju att jag inte vill.“ — „Men det borde du. Att inte göra det är som att äga en författares samlade arbeten och sakna sista bandet. Och man kan aldrig komplettera efteråt.“

Trots Birgers ord hade hon gått och väntat, dag efter dag, på det afgörande steget. Och när ingenting skedde, kände hon det, med förvåning och ovilja nästan, som en stor missräkning. Var hon då så litet åtråväckande, att han aldrig rycktes med och förlorade besinningen? Många andra hade dock visat, att de velat ge mycket för det som hon brann af längtan

att få skänka Birger. Nå, så kom då den hastiga upplösningen och sedan dess hade hon bara sett honom några få gånger, i förbifarten, på väg till affären. Sommaren skingrade snart det glada kottet för alla vindar. Anna satt ensam kvar och idisslade sina minnen under det hon såg sig om efter lämplig sommarförströelse. I brist på bättre höll hon en tid till godo med en af herrarna i affären, som hela vintern suckat förgäfvets.

Elsa kunde naturligtvis inte undgå att lägga märke till både detta och annat mer; hon intogs af en häftig motvilja för Anna. Men samtidigt kände hon sig så förtvifladt ensam, hon hade ju inga andra väninnor. Stundom grep hon sig midt uppe i tanken på hur det hade varit, om hon inte förgäfvets väntat på initiativ från Birger, utan gifvit någon af de andra en liten uppmantran. Åke Holm till exempel var ju en söt pojke och hade nog inte sagt nej. Fram i juli önskade hon hemligt att få

dö; det varade någon tid och den tanken fyllde henne med ett underligt välbehag. Men sedan sjönk hon ner i fullkomlig liknöjdhet och lät dagarna gå som de ville. Hemma grälade alla på henne, ibland satt fru Lundberg om aftnarna och grät och beklagade sig öfver Elsas håglöshet och otacksamhet; hur många flickor hade det så bra som hon? Gamla mormor suckade och bad till Gud att Han, som böjer människors hjärtan som vattubäckar, måtte förbarma sig öfver Elsas förhärdade sinne.

Det var ett elände utan like.

Tankspridd började Elsa gå ner för backen till ångbåtsbryggan. Vattnet glimtade fram genom springorna i brolocket och lekte med de ärevördiga pålarnas gröna skägg. Af gammal vana kastade Elsa en likgiltig blick i breflådan. Bland gamla tidningar, som legat där i veckor och surnat, fann hon ett uppochnervändt bref. Kuvertet var skärt och luktade patschuli.

Ett pigbref, tänkte Elsa och vände likgiltigt om det. Hon ville knappt tro sina ögon; det var adresserat till henne. Men här var ingen synvilla möjlig, det var utan fråga Annas handstil; dessa stora, gallskråkande bokstäfver kunde nog ingen göra efter.

„Snälla Elsa!

Mikael W. och Holm äro i stan, jag träffa dem i går afse på Espen händelsevis vi var på Apollo, det var så väldit lifvat. De vill så rysligt gärna träffa dig kan du int komma in till stan i afton så far vi till Klippan. Vi väntar på dig till klockan tie hos M. kom nu om du kan för de reser i morron i gen. Jag vet nog att du ha vari lessen på mig sen i våras men det ska du inte vara.

Anna.“

Elsa rynkade på näsan vid hvarje fel. Herregud, så oförskämdt, tänkte hon. Men

hennes pulsar bultade märkbart och hon kände en stark hetta i kinderna.

Med brefvet omsorgsfullt gömdt innanför blusen begaf hon sig hemåt. I kröken vid missionsbokhandlarens villa skymtade många människor. Elsa stannade för att lyssna till de högljudda rösterna. Hon urskilde sin fars myndiga ämbetsmannastämman och restauratör Durdins rotväliska med inskjutna jerij i alla hederliga svenska ord, som kommo dem att få en flottig och fet bismak. Fru Durdins gälla röst ljud högt öfver de andra och utplånade nästan helt fru Lundbergs tveksamma inpass.

Alexander Durdin gick i spetsen med missionsbokhandlaren vid sin sida och hvisslade en lättsinnig melodi. Han var en trettio års man med svart knollrigt hår; han gick i segelföreningens uniform från den dag klubbhuset öppnades till stängningen på hösten, ty hans far rådde om en motorbåt. Han var bekant för sin utom-

ordentliga framgång hos kvinnorna, en framgång, som till god del berodde på hans egenskap af godt parti. Herr Durdin seniors Café de Paris vid Fredriksgratan var nämligen en briljant affär, vida bättre till och med än herr Malmströms missionsbokhandel, som inte heller skämdes för sig. Herr Malmström var mager och gallsprängd och såg ut som en gubbe, fastän han stod i sina bästa år. Medan hans inre sargades af svåra gallstenar, sönderslets hans själ af den ständiga kampen mellan en högtutvecklade sparsamhet och en aldrig nog tillfredsställd dragning till kvinnan.

Elsa stod obeslutsam midt på vägen tills det var för sent att fly.

— Där har du henne, Sascha, håll i henne nu, att hon inte kan rymma! utbrast herr Durdin glad, och herr Lundberg tillade genast:

— Det var bra att vi fick tag på dig, herrskapet Durdin har nämligen varit nog vänliga att inventera oss på en motorbåtsutfärd.

Alexander Durdin gjorde en elegant sväng med uniformsmössan och hans ögon slickade Elsas bara armar och hals.

— Nå fröken, nu ska vi ha roligt!

— Tack, svarade Elsa kort. — Men jag kan inte vara med, jag har så svår hufvudvärk i dag.

— Elsa!! ropade herr Lundberg, och hans röst hade samma förkrossande klang som då han tillrättavisade en yngre vaktmästare på senaten.

— Ja, det kan inte hjälpas, stammade Elsa, jag måste gå hem och lägga mig . . . och . . . och nu måste jag gå hem.

— Det blir ingenting af, sade herr Lundberg tvärt, ty nu var han ordentligt arg.

— Har man nånsin sett på maken till otacksamhet! Här kommer vi, eller rättare sagdt bror Durdin, och bjuder henne på någonting roligt, och hon svarar att hon hellre går hem och lägger sig!

Fru Lundberg betraktade Elsa med ängslan och fann att tårarna inte voro långt borta.

— Men August, kanske hon har så illa att vara, att hon inte kan? Kanske det är bättre att hon går hem och ser till att kräftorna får koka ordentligt? För vi får ju främmande i afton, tillade hon i brist på bättre, som en förklaring åt Elsa.

— Hon följer med oss, tammefan! *Hon* ska väl inte koka kräftorna, hon som förstår sig på hushållet lika bra som suggan på sjustjärnorna.

Vaktmästar Lundberg uttryckte sig i allmänhet särdeles bildadt, men under häftig affekt stego reminiscenser upp från det språk, som fordom fallit sig naturligt för honom, i hans dåvarande obetydliga ställning.

Men nu vaknade trotset hos Elsa.

— Lycka på resan, nu går jag, sade hon och gick hastigt förbi den förvånade gruppen.

Rak i ryggen höll hon sig tills hon kom in i villan, där var det slut. Hon brast ut i krampaktig gråt, som aldrig ville stanna.

Till slut kom gamla mormor ut ur sängkammaren, där hon satt och klippte brokiga lappar, som sedan sändes till herr Lundbergs fädernehem i Karis för att väfvas till trasmattor. Till det dugde gumman ännu, fastän hon var blind på båda ögonen.

— Hvad är det nu igen för spetakel, Elsa?

Elsa svarade ej. Hon hade kastat sig raklång på inventionssoffan och låg där och bet i en kudde.

Gumman stirrade på henne med sina döda ögon, som om hon kunnat se tvärs igenom henne.

— Hvarför gråter du för jämnan nu om dagarna?

Elsa lyfte hufvudet från kudden.

— Här är så fult och tråkigt och alla är så elaka mot mig. Jag önskar bara att få dö.

Den gamla höjde sina värkbrutna, knotiga händer som för att afvärja någonting förfärligt.

— Det är en stor synd att tala så där lättsinnigt, du ska be Herren om förlåtelse och söka tröst hos Honom.

Elsa ryckte otåligt på axlarna.

— Alltid kommer du med Gud och Gud. Inte kan han hjälpa mig, eller också vill han inte.

— Jesus, så du talar, din brottfälling! Gumman stod obeslutsam och fingrade på sitt förkläde, men så sänkte hon rösten till en förtrolig, illistig hviskning:

— Gråter du för att du int vill ha den där Duldin eller vad han nu heter? Men du är dum som int vill, han lär ju ska vara så vacker . . .

— Usch, jag kan inte tåla honom!

— Nåja, fast fritt att han int sku vara vacker, en karl är i alla fall en karl, och man kan ha både nytta och glädje åf dem. Tror du att min Gustafsson var så fager i ansiktet? Ånej, vackrare har man sett. Och så är ju Duldin till ännu en fin och rik herre. Jag tycker det är syndigt att

försmå Guds gåfvor, man ska anamma dem med ett ödmjukt och tacksamt sinne. Jag talar nu som en gamlavärldsens människa och du tycker naturligt, att du förstår allting bättre, men jag ska säga dig att en gammal sugga ligger int ihjäl sina grisar, men en ung fåla hoppar lätt så att benena brister.

När Elsa inte gjorde någon min att svara gick gumman sin väg och stängde resolut sängkammardörren.

Elsa blef utan middag, ty gråten tog ny fart. Herr Lundberg ville först släpa henne till bordet, men gaf vika för fru Lundbergs böner och lät Elsa hållas. Men på kvällen skulle hon vara med vid kräftkalaset, det gaf han sig jäfveln på. Ville Sascha Durdin en gång ha henne, så skulle han få sin vilja fram, om också Elsa tog fan själf till hjälp.

Med det beskedet lämnade han Elsa på kvällen, när gästerna kommo. Förvirrad och raglande som en rusig gick hon fram

till spegeln och ordnade sitt tilltufsade hår. Kjolen var förfärligt skrynkelig, det kunde inte hjälpas mer, hon ryckte otåligt i blusen, jämkade på bältet. Det knastrade till af papper — Annas bref, som hon nästan glömt. I flygande fart läste hon det ånyo. Och i detsamma steg den tanken fram:

Kanhända.

*

Bordet formligen dignade under det väldiga kräftfatet. Kräftornas blodröda skal och den saftiga, mörkgröna dillen lyste så vackert mot borddukens glänsande hvithet.

— En sup för hvar klo och två för stjärten! sade vaktmästar Lundberg för fjärde gången och höjde sitt snapsglas. På hans kinder brann en vida högre färg än den gamla, skrangliga ampeln skänkte.

— Två för stjärten, grymtade herr Durdin, det är alldeles för litet för min gemåls, den är säkert värd tre.

Alla skrattade våldsamt, utom Elsa. Hon satt och såg nästan förfärad på fru Durdins skratt: det började med en bäfning i hela hennes kropp, ett fruktansvärdt jordskalf någonstans under bordet, som småningom fortplantade sig till de väldiga lösa massorna högre upp. Ansiktet förblef nästan orörligt, men ett oartikuleradt, fullkomligt osannolikt läte pressades fram mellan hennes tjocka läppar.

Elsa satt bredvid Sascha Durdin. Man åt på verandan och det var så trångt att en fluga knappt kunnat krypa mellan stol-karmarna och väggen. Elsa kände Sascha Durdins ben allt starkare pressas mot hennes eget, men hon kunde inte dra sig längre åt andra sidan, ty där satt missionsbok-handlaren och såg ut att inte precis ha någonting emot en liten fotkurtis. Belysningen var så svag att ingen lade märke till Elsas förgråtna ögon; tvärtom tyckte sig Sascha aldrig ha sett henne vackrare än just nu.

Herr Durdin grabblade med sina brottarhänder i kräfthögen för att få fatt i honorna.

— Ja, bror Durdin, sade herr Lundberg, du har nu alltid varit svår på honor.

Han bligade hemligt förstånd till fru Durdin, som föll i en ny skrattparoxysm. Herr Durdin såg ut som om han hållit på att få slag. Längre kippade han rosslande efter andan.

— Fan hvad du är kvick, bror Lundberg! skrek han med djupaste beundran i rösten, så snart han åter fått den i sitt våld. — Det tar vi en ordentlig sup på.

När supen var tagen lät vaktmästar Lundberg sin något osäkra blick ömt hvila på Sascha och Elsa.

— Se, där sitter de nu så nätt tillsammans. Är det inte ett vackert par? Skål, Schassa, och opp med näbben! Bry dig inte om att hon gör sig litet rar i början, det gör fruntimrena alltid för att det skall smaka så mycket bättre sen. Och det är

många högförnäma herrar som kommer att afundas dig Elsa, fråga bara herr Weydel — förlåt, hvad säger jag! Baron Weydel, gubevars.

— — Weydel. Elsa såg plötsligt Birgers ansikte så lefvande för sig, hans fina, smala ansikte, som ibland kunde se ut som en döds och ändå inte skrämde henne. Hon såg också på den simpla knif hon höll i handen och tänkte på silfverknifvarna med Weydlarnas vapen, som hon skalat frukt med hemma hos Mikael. Det kunde hon ju få göra ännu i kväll. Ännu var det inte försent.

Herr Lundbergs omisskännliga uppmunt-
ran steg Sascha Durdin åt hufvudet jämte
spritångorna. Plötsligt kände Elsa hans
hand på sitt knä. Hon blef ganska blek,
men satt orörlig och lät honom hållas,
tills han lutade sig fram och såg på henne
med sina simmiga ögon; hon kände doften

från hans hår och greps af äckel och gaf honom en våldsamt spark i skenbenet, som kom honom att hoppa till af smärta.

— Se så, mitt herrskap, sade värden omsider, nu går vi in i sängkammaren och tvättar händerna. Det brukar behövas efter sånt här, och mutter tycker inte om att hennes servietter blir förstörda.

Par om par tågade de in i sängkammaren. De togo vägen genom matsalen, där gumman Gustafsson låg på sin soffa och följde den bullersamma skaran med sina tomma ögon, utan att förstå.

— Sof lugnt vidare, gumma lilla, sade herr Lundberg i förbifarten, det är bara ungdomen som roar sig.

Sascha Durdin hade stannat kvar på verandan bredvid Elsa. Han hade igen blifvit osäker efter den undfångna sparken.

— Seså, Elsa, hvarför ska ni bråka? sade han nu pröfvande.

— Är det jag som bråkar? Jag tycker det är ni själf som är oförskämd.

— Asch, naturligtvis menar jag inte att ni bråkar på det viset, men ni vet ju nog hvad jag menar.

— Nej, det vet jag inte och jag vill inte heller veta det.

— Men din pappa vill och då går det i alla fall.

— Aldrig! nästan skrek hon. Hans duande bjöd henne mera emot än hans närgångenhet nyss. — Aldrig i världen! Förr gör jag, jag vet inte hvad.

Hon reste sig och slängde upp verandadörren på vid gafvel. En tät dimma låg och rufvade öfver ängen som ett stort vidunder på sin slemmiga buk. Därute på fjärden signalerade en ångbåt, det var sista båten som gick upp till ändstationen. Om en kvart skulle den passera ånyo, på väg till staden. Elsa såg på klockan; båten kom nog säkert i hamn före tio.

Herr Lundberg kom ut med en knippa raketer under armen.

— Ni gör väl inga dumheter här på tumanhand? sade han uppmuntrande.

Och vänd till sina gäster fortsatte han:
— Nu ska vi ha det riktigt festligt och fint. Kanske vi kan fira liksom en liten förlofningsfest, jag tycker de unga tu ser ut att ha någonting på samvetet. Titta bara hur hon rodnar! Här har jag lite fyrverkeri, som blef öfver midsommarafton, det tuttar vi på med samma.

Han stegade ut till gungplankan och ställde upp raketerna i rad.

— Ta på er öfverplaggen och kom ut, annars kan ni inte njuta ordentligt. Och släck ampeln på verandan, det måste vara alldeles mörkt.

Den första raketen steg fräsande öfver skogens svarta, taggiga silhuett. En eldslinga, en dof knall, några långsamt sjunkande stjärnor, blå som elektriska gnistor, och så var det förbi.

Herrskapet Durdin applåderade frenetiskt, men missionsbokhandlaren stod med händerna på ryggen.

— Tycker inte herr Malmström att det är vackert?

— Vackert — nå, jag vet inte det. Det är ju att kasta sina pengar rent ut i luften, men herregud, när man har råd så.

— Det tycker jag med, vågade fru Lundberg infoga. Visst är det vackert medan den stiger opp, men det går ju så fort att man knappt hinner se, och sen är det ingenting annat kvar än en käpp och lite sotigt papper. Det är inte mycket man har för pengarna, men August tycker om det.

— Står ni och talar om pengar nu när vi ska ha roligt, sade herr Lundberg ogillande. Jag tycker fyrverkeri är förbannadt vackert så här om höstkvällarna. Och om fröjden inte är så synnerligen lång, är den så mycket större medan den varar.

— Ja, sade Elsa plötsligt, jag tror du har rätt. Det har jag för resten hört förr af någon annan.

Hvarje ny raket steg högre än den föregående. Den sista sköt som en komet högt upp mot stjärnorna, och när den till

slut sprang sönder, drefvo tre par ljuskulor som seglande fåglar långsamt bort öfver skogen. Längre kunde Elsa följa dem innan de blefvo ett med mörkret.

Herr Lundberg ref eld på en tändsticka och förde sina gäster tillbaka in i villan. Elsa stod kvar och såg dem figurera bakom de immade rutorna. Hon visste nu, att om hon aldrig fick se allt detta mer, var det intet hon skulle sakna.

Ångbåtens signaler ljödo ånyo, tre gånger. Tre skoflar mull öfver det förflutna.

Gruset rasslade under Elsas fötter när hon skyndade mot grinden. Klinkans fuktigt kalla metall kom henne att rysa. På landsvägen började hon springa som en vansinnig, hon hade för sig att de förföljde henne. Flämtande stod hon på bryggan och såg ångbåtens rubinröda bordslanterna närma sig. Inne i salongen kröp hon ihop i en vrå, hon frös, men var alldeles lugn.

Här var intet att lägga till eller ta ifrån

längre, det hade kommit som det måste, och med glädje såg hon sitt öde gå mot sin fullbordan.

Men högt däruppe öfver hennes hufvud
brunno himlens eviga stjärnor.

EN SPARF I TRANEDANS

Tre mark hade Erik i månadspengar; för dem skulle han hålla sig med häften, pennor och dylika småsaker — och det är inte litet man behöfver af den varan när man har hunnit så högt som till sjätte klassen.

Återstoden fick han använda efter behag, till biograf eller snask eller hvad som eljes kunde falla honom in, men det var ytterst sällan han unnade sig några nöjen. I stället sparade han ängsligt hvarje öfverblifven slant för att sedan kunna förfoga öfver en större summa på en gång, som förslog till ett par böcker eller en „sak“.

Sålunda kom det sig att Erik i slutet af januari disponerade öfver åtta mark i

hopsparada medel. Det var en rund summa, en vacker summa; han tyckte sig snart ha råd till nästan hvad som helst, men han hade ännu inte hittat på någonting riktigt bra, något som han alltid skulle komma att ha nytta af eller åtminstone inte behöfva ångra. Mest lutade det emellertid åt Ljungars saga eller Fribytaren på Östersjön.

Flere af hans klasskamrater, både Friti Holm och bröderna Almroth, hade väldiga månadspengar, tio, tolf mark och mycket extra däremellan, och ändå voro de alltid pank tredje eller fjärde dagen i månaden. De mojade sig hos Fazers och sprungo på bio med flickor ända tills hvarje fyrk var förskingrad; då började de jämra sig och lånade från höger och vänster.

Erik kände sig som en liten miljonär då han hörde dessa rikmanspojkar bönfälla kamraterna om tjugufem penni och samtidigt tänkte på sina åtta sköna enmarks-slantar. Men han aktade sig noga för att

låta någon få en aning om detta kapitals existens, ty då skulle han säkert bli ansatt af Almrotharna, och det påstods om dem att de inte alltid kommo ihåg att betala sina skulder.

Den enda människa på jorden som Erik skänkt sitt förtroende i denna sak, liksom i alla sina öfriga hemligheter, var Robert Montin. De hade följts åt klass efter klass alltifrån primärskolan som vänner från första ögonblicket, och det fanns numera ingenting som de dolde för hvarann.

En enda gång hade deras vänskap blifvit ställd på ett hårdt prof: när de båda samtidigt förälskade sig i Betsy Wicander. Lyckligtvis uppgaf Robert snart allt hopp, tröstade sig på annat håll och nöjde sig vis-à-vis Betsy med rollen som Eriks förtrogne.

Man bör icke häraf dra den falska slutsatsen att Erik hade slagit sin vän ur brädet. Tvärtom borde Erik ha haft ännu

större skäl än Robert att kasta yxan i sjön, ty Betsy hade alltid visat sig ganska ovänlig eller åtminstone likgiltig mot honom och kallat honom fidesgris och mammasgosse. Och när han bjöd upp henne till dans, knyckte hon vanligen på nacken och förklarade sig vara dödstrött, hvilket emellertid inte hindrade henne att i nästa ögonblick dansa ut med någon annan af sina otaliga beundrare.

Men Eriks natur var icke sådan att han den ena dagen fäste sig vid en flicka och den andra vid en annan. Så fortsatte han då i två års tid att dyrka och tjäna henne i det tysta.

Han satt bakom henne i klassen, och som hon var långt mindre framstående i kunskaper än i yttre företräden, blef han i tillfälle att göra henne många viktiga tjänster. Han hjälpte henne med tyska och franska skrifningar — fast han egentligen ogillade allt fusk och ibland kände samvetsagg. Han hväste hennes pennor,

hviskade åt henne under historietimmarna och förstod att göra sig nyttig på många andra sätt.

I gengäld började hon småningom behandla honom betydligt vänligare än förr. Men om någonting mer kunde han inte göra sig förhoppning, ty hela skolan visste att hon och Nisse Ehrnfelt älskade hvarann alldeles oerhördt alltsedan Ehrnfelts bal i höstas.

Nisse Ehrnfelt var en af de finaste och mest omtyckta pojkarna i Läroverket. Han hade bara ett år kvar till studenten, rökte ogeneradt på gatorna och tillbragte ofta sina kvällar på restauranger.

Två gånger om dagen följde han hem Betsy från skolan; dessutom brukade de vara ute tillsammans hela eftermiddagen. Det gick så långt att föreståndarinnan måste kalla Betsy till ett enskildt samtal och ge henne en sträng varning — men det var bara att kasta vatten på gåsen.

Allt detta visste Erik mycket väl. Men

han led inte så mycket däraf som andra kanske skulle ha gjort i hans ställe, ty han var inte bortskämd af lifvet. Det skulle närmast ha förvånat honom oerhördt om lyckan af någon outgrundlig anledning hade hittat på att gynna honom den här gången. Så själffallen och ofrånkomlig ansåg han sin undanskymda plats.

Han var nöjd och nästan lycklig öfver att hvarje dag få vistas så många timmar i hennes närhet, se sig riktigt mätt på hennes vackra hals och lockiga hår, som ibland föll ner öfver hans pulpetlock, tjäna henne och lyda henne.

*

En grå januaridag med tung och dräktig himmel stod Erik ensam på skoltrappan. Klockan var ännu inte tre, men de hade haft en så lätt profskrifning i tyska, att han inte bara hunnit öfversätta stycket för egen del, utan också smuggla öfver en något afvikande version till Betsy.

Hojtande och skrånande klampade ett kompani ryssar förbi och fyllde luften med sin välkända doft.

Erik gick tveksamt ett litet stycke framåt gatan; han hade ännu inte beslutit om han skulle vänta på Robert eller gå raka vägen hem. I första gathörnet stannade han ånyo och såg sig om. Den tunga skoldörren hade slagit igen efter någon, men nu såg han att det inte var Robert utan själfvaste Betsy.

— Tack för skrifningen! sade hon och tittade så vänligt på honom att han blef helt röd.

— Ingenting att tacka för. Den var ovanligt lätt i dag.

— För dig är allting lätt, men jag kan aldrig få den där sablars tyska gramman i skallen på mig. Jag hade 4 i min sista hemskrifning.

— Hvarför lät du inte mig korrigera?

— Jag fick nog hjälp af Nis- . . . af Martha Wilhelmsson, men hon hade väl

inte riktigt tid . . . Tror du Simpan märker att du har hjälpt mig?

— Jag gjorde med flit några små fel för att hon inte ska misstänka någonting, svarade Erik lugnande.

— Du är nu alltid så fiffig och . . . och så snäll.

På detta kunde Erik ingenting svara, som man lätteligen förstår.

De stodo fortfarande midt emot hvarandra i gathörnet. Betsy gjorde sig ingen brådska att gå vidare. Det var någonting ovanligt med henne i dag, hon såg så underligt orolig och tankfull ut där hon stod och högg med sin järnskodda klack mot trottoarkanten.

— Går du på Reallyceums dans i morgon? frågade hon helt oförberedt, utan att se på honom.

— Nej, du vet ju att jag inte brukar gå på skoldanser — och inte på andra heller, för jag blir ju aldrig bjuden till någon.

— Hvarför ska du också alltid hålla dig undan . . . Man måste ju slutligen tro att du inte vill vara tillsammans med en, ljög Betsy, som själf fick hålla dans minst två gånger om året och ännu aldrig hade bjudit Erik.

Erik märkte hennes förlägenhet och skyndade strax att leda samtalet i rätt spår.

— Du går naturligtvis dit i morgon?

— Jag? Nej, jag är inte bjuden . . .

— Det var märkvärdigt! sade Erik öfverraskad.

— Hvad är det för underligt i den saken? Betsy svängde ett halft hvarf på klacken och höll på att förlora balansen.

— Jag trodde naturligtvis att Nisse Ehrnfelt . . .

— Hvad pratar du om Nisse Ehrnfelt, afbröt Betsy häftigt. — Jag har ingenting med honom att skaffa, jag kan inte tåla honom!

Erik stod där dum och oförstående.

— Men du har ju varit ute med honom alla dagar och . . .

— Jag kan inte tåla honom! upprepade Betsy ännu kraftigare. — Han är fnasig!

— Jasåå, sade Erik bara, och så blef det en liten paus.

— Men du kan ju gå dit ensam, fortfar han, eller med någon annan flicka . . .

— Nej, hör du håll i mej! Tycker du att jag ska köpa biljett och trafva dit ensam, precis som Martha Wilhelmsson och Anna Montin och de där andra som ingen vill ha!

— Nej, naturligtvis inte. Men då ser jag ingen annan utväg än att du sitter hemma den här gången.

Betsy skrufvade sig förfärligt några ögonblick.

— Ja, men när jag nu har så sablars god lust att gå dit — —

— Nå, men du har ju så många bekanta . . . hur kommer det sig att ingen annan har bjudit dig när Nis- . . . jag menar att . . .

Här kom Erik af sig. Men Betsy slog

upp sina ögonlock med de tunga fransarna och lät blicken snudda en sekund vid Eriks.

— Det är väl ingen som vill ha mig till dam.

— Äsch, hur kan du prata så där, du vet ju nog att alla . . .

— Jag vet faktiskt ingen, om inte du — —
Det svindlade för Eriks ögon.

— Menar du att jag — — att du och jag — —

— Ja, om du bara har lust . . .

— Herregud, visst har jag lust, men jag kunde inte tro — — jag har aldrig ett ögonblick vågat tänka på någonting sånt som att bjuda dig . . .

— Kommer du efter mig då, lite före sex i morgon?

— Ja, naturligtvis — gärna — jag menar — jag har ju inga biljetter ännu — men det får jag nog i afton — ja, jag kommer nog — lite före sex —

— Morjens då! ropade Betsy gladt, och i ett nu var hon borta.

Erik stannade däremot kvar i det händelserika gathörnet för att ordna sina tankar.

Han kunde ännu inte riktigt fatta hvad som skett, det hade kommit så öfverraskande och gått så svindlande fort.

Han rannsakade noga sitt uppträdande. Måne han hade sagt någonting löjligt eller annars burit sig dumt åt?

Han försökte återkalla i minnet alla hennes ord och sina egna — — hon hade frågat — — och han hade sagt ja, så var det — — naturligtvis hade han sagt ja — — han kunde ju inte annat, när hon uttryckligen bad honom om det. — — Och för resten, hvad var det att oroa sig öfver — — var det inte snarare den största lycka som vederfarits honom på många år?

Tänk om hon verkligen brydde sig litet om honom! — — nu när hon lärt känna honom bättre och visste att han inte var en sådan fidesgris och mammasgosse som hon tagit honom för. Kanske behöfde han

inte skämmas så förfärligt för en jämförelse med Nils Ehrnfelt — — Hon kan ju ha kommit under fund med att det inte är så mycket bevändt med de där fina pojkarna — —

Men hur som helst, här förelågo en hel mängd rent praktiska frågor att ordna, och dem måste Erik nödvändigt diskutera med Robert Montin.

För den skull vände han om och vändade utanför skolan tills Robert kom ut.

Så sakligt och lugnt som det var honom möjligt berättade han hvad som tilldragit sig.

— Det var förbaskadt lustigt, sade Robert när Erik slutat. — Jag hörde ju nog i går att hon hade kommit i gräl med Nisse på klubben och gått sin väg med Enti Adler, men inte kunde jag tro att det var så där allvarligt.

— Värst är det med pengarna, sade Erik oroligt. — Tror du åtta mark räcker?

— Biljetter tre mark, kalkylerade Robert, häst dit och därifrån tre—fyra mark, traktering ett par mark — du måste för säkerhets skull ha åtminstone tio mark.

— Och så behöfver jag en hvit rosett och ett par handskar.

— Handskar kan du få för två och femti, rosett en mark, summa tretton eller fjorton mark.

— Och jag som har bara åtta!

— Du kan få låna två mark af mig till slutet af februari. Resten måste du väl kunna få af morsgumman.

— Ja, kanske det, sade Erik osäkert.

Han började ana att han tanklöst kastat sig in i ett vanskligt äfventyr, kanske rent af tagit vatten öfver hufvudet.

— Tja, sade Robert, det är jäkligt dyrt att gå på dans med dam. Därför bjuder jag heller aldrig någon, utan roar mig med de andras.

— Säg mig nu hur jag ska bära mig åt, ända från början! bad Erik bevekligt.

I minsta detalj beskref Robert nu hur Erik borde bedrifva den viktiga affären. De vandrade af och an på Skarpskyttegatan, där Erik bodde, och pratade tills klockan blef fem, och ännu var Eriks oro och vetgirighet knappt stillad till hälften.

— Nej, nu måste jag gå in, annars blir mamma arg.

— Ja, sade Robert, sen är det ingenting vidare än att du försöker få tag i en droska eller en bil, om du vill vara riktigt nobel, och följer henne hem. Och vid det laget vet du nog redan om du kan pussa henne i trappuppgången eller inte.

— Är du tokig! utbrast Erik häftigt. — Betsy är inte sådan!

— Det var väl fassen! Hon är just af den rätta sorten.

— Nåja, det kan ju hända, men åtminstone får jag inte göra det, och jag vill inte göra det, för resten.

— Då är du förbaskadt dum! sade Robert med öfvertygelse, men Erik hörde

det inte, ty han rök i väg som en hvirvelvind genom porten till det tarfliga en-våningshus där han bodde.

*

— Var så god och stig in, fröken Betsy är inte färdig än, sade jungfrun och öppnade dörren till bankdirektör Wicanders dyrbara och möbeluppfyllda salong.

Med klappande hjärta satte sig Erik på den stol som stod närmast tamburdörren.

Början var inte bra, inte alls bra. Att Betsy inte skulle vara färdig, att han skulle få lof att ta af sig paletån och stiga in — det var en kasus som fallit hvarken Robert eller Erik in när de gjort upp programmet.

Utanför porten väntade suffletten. Erik hade tvekat i valet mellan öppen droska och sufflett, men då himlen såg ut att kunna börja välta ner snö hvilket ögonblick som helst, hade han bestämt sig för det senare alternativet.

Nu blir det säkert mer än en half timmes åkning, tänkte Erik bekymrad.

Och till råga på motgångarna kom bankdirektörskan Wicander i detsamma in och hälsade. Hon var mycket vänlig och nedlåtande, men Erik visste rakt inte hvad han skulle säga — han hade aldrig förr sett henne så där på nära håll.

Ett gökur någonstans borta i våningen gol ett kraftigt tag.

Klockan är en kvart öfver sex — vi hinna inte fram till half sju — det blir en hel timme — tre och sjuttifem — det kan inte hjälpas — men herregud, hvad skall jag hitta på att säga åt bankdirektörskan — hon tittar så skarpt på mig hela tiden —

Nå, lyckligtvis, nu hördes Betsys röst i rummet bredvid. Hon grälade på en jungfru och använde så fula ord att Erik blef riktigt flat. Strax därpå kom hon inrusande i salongen.

— Har du väntat? var hennes enda häls-

ning. I stället för att räcka handen åt Erik gick hon rakt fram till trymån och började spegla sig från alla sidor. Men hon var så bedårande vacker i sin körsbärsröda balklänning, att Erik ögonblickligen ursäktade allt det andra.

När de kommo ner på gatan och Betsy fick syn på den väntande suffletten, rynkade hon pannan och svepte sin mammas dyrbara teaterkappa tätare omkring sig.

— Usch, en sån där otäck sufflett! sade hon. — Jag trodde du hade förstånd att ta en bil i det här vädret.

Erik kände hur han blef het i örsnibbarna.

— Det fanns ingen — — jag försökte nog få tag i en — — stammade han och skämdes duktigt, för Betsy därför att han bjöd henne på ett så tarfligt åkdon, och för sig själf därför att han ljög.

Emellertid piskade kusken på hästen och höll den vid jämn och god fart så att de voro framme vid Reallyceum innan klockan hunnit slå half sju.

Erik hjälpte omsorgsfullt Betsy ur droskan. Som ett litet troll stod hon där i sin spetskantade röda hufva och halade upp den alltför långa kappan till halfva vaden för att lättare kunna kila uppför trapporna till skolgården.

— Hur mycket blir det? frågade Erik skyggt.

— Tre och sjuttifem, svarade hyrkusken barskt, det är mer som en half timma.

— Är ni säker på det? Klockan är inte half sju ännu, invände Erik svagt.

— Skynda dig, jag fryser ihjäl! ropade Betsy och vände sig halft om för att gå vidare.

Kusken, som med sin vana blick taxerat Erik, begagnade sig nu af tillfället och ifyllde hotfullt:

— Tre och sjuttifem ska jag ha, som taxan bestämmer.

Ett ögonblick tvekade Erik. Han visste att kusken bedrog honom, men hur skulle han kunna få rätt gentemot den argsinta,

brutala karlen. Och där gick Betsy redan med otåliga steg mot ingången — —

— Nå så för fan i våld, där har ni tre och sjuttifem, men skamlöst är det!

Kusken skrattade hånfullt och smackade åt hästen.

Det var nära hälften af min återstående kassa, tänkte Erik medan han sprang fatt Betsy. Snål spar och fan tar — en bil hade blifvit mycket billigare.

Dansen var redan i full gång. Till sin stora glädje hörde Erik redan nere i kapprummet att det var vals man höll på med — han dansade bara vals och några gammalmodiga danser, mignon och pas d'Espagne, som ingen numera brydde sig om sedan onestepen kommit.

Betsy sölade emellertid så länge framför spegeln i damrummet, att de knappt hunno dansa ett hvarf rundt salen förrän speltanten slutade sin vals.

— Kan du inte valsa baklänges? frågade Betsy när Erik bjöd henne sin arm.

— Nej, bekände han skamset.

— Det var skada, sade hon, jag är så van vid det, att jag blir yr af att svänga åt samma håll hela tiden. Nisse brukade alltid — —

Hon afbröt sig hastigt, men det var redan för sent; hon hade själf hunnit rodna, och Erik såg ett ögonblick kvällens ljusa horisont mulna.

I alla fall hade han nu upplefvat det stoltaste ögonblicket i sitt lif då han marscherade in i den stora gymnastiksalen med Betsy vid sin sida och hundra afundsjuke pojkar gapade rundt omkring.

Speltanten hvilade bara en minut, så klämde hon till med en eggande onestep.

Dä ska vara luft emellan

När man steppar fram med fjällan . . .

gnolade Betsy. Hon kunde orden till alla populära stepmelodier.

— Ja, du får ursäkta, sade Erik förlägen, men jag kan inte dansa onestep.

— Herregud! utbrast Betsy med djup besvikelse och en nyans förakt i rösten.

— Hur i all världen kan du inte dansa onestep? Det är ju det buligaste som finns.

— Jag vet inte, det är så länge sen jag gick i dansskolan — —

— Ja, då går vi väl ut i korridoren, då, sade Betsy resigneradt.

I en bred, ljus korridor vandrade ett dussin par af och an. Betsy hälsade till höger och vänster, stannade ett par gånger och talade med pojkar och flickor som Erik inte kände. När hon återvände, tyckte han sig märka att hon gjorde det en smula motvilligt, och det stack till i bröstet på honom.

Dessutom var han betydligt generad öfver sin urvuxna svarta rock, som var sydd ungefär som en smoking men ändå inte var någon riktig smoking, sådan som de äldre och finare pojkarna hade.

Plötsligt tog Betsy ett hårdt grepp om

Eriks arm och drog honom några steg åt sidan. I första ögonblicket begrep han inte hvad som gick åt henne, men han började förstå, då han bland de nykomna paren upptäckte Nisse Ehrnfelt med en liten mörk flicka, som hänryckt hängde på hans arm.

Betsy blef med ens intresserad af några idrottsdiplom i glas och ram på väggen, men Nisse Ehrnfelt manövrerade så skickligt att han med sin dam liksom händelsevis kom att passera mellan diplomerna och Betsy. Han betraktade henne oafvändt och hälsade med en elegant bugning.

Mot sin vilja måste Erik beundra Nisses splitternya smoking, hans knifskarpa byxveck, sidenrevärerna, de glänsande lackskorna, den själfknutna svarta rosetten och kanske allra mest hans förmåga att göra en ledig bugning medan han gick, något som Erik aldrig kunnat lära sig att åstadkomma.

Den lilla mörka flickan kastade en hat-

full och samtidigt triumferande blick på Betsy.

— Kom, sade Betsy och drog Erik i ärmen, nu går vi ner och dansar igen. Här är ju så erbarmligt tråkigt.

Tonen i dessa ord sårade Erik och gjorde honom ängslig för hvad som komma skulle, men när de dansat ett hvarf, förbyttes Betsys min och sätt helt plötsligt till idel solsken.

— Du dansar ju riktigt bra, sade hon med ett uppmuntrande ögonkast. — Försök ett tag att dansa baklänges, det är inte alls svårt. Man gör precis på samma sätt som vanligt — jag ska föra — var inte rädd — passa på — nu! —

Rundt gick det nog, men framåt kunde han inte komma; de kretsade hela tiden kring samma punkt.

— Snart går det bättre, ska du få se, sade Betsy. — Du har ju riktiga anlag för dans. Hvem kunde ha ptrott det?

Det var läroverkspojknas nyaste och

buligaste trick att säga så där, alldeles som när man ropar *ptro!* åt en häst.

Betsy kände till punkt och pricka alla sådana där lustiga och kvicka uttryck som det var modernt att använda. Hennes kavallerer voro ständigt laddade med ett stort förråd, och de trefligaste af dem gjorde till och med nya. Erik återigen var sorgligt okunnig i allting sådant; men aldrig hade han förrän nu riktigt insett hur tråkig och omöjlig han var i sällskap med andra än Robert. Om han någon gång försökte använda ett sådant där uttryck, så kunde han slå sig i backen på att det för länge sen var gammalmodigt, och i ingen händelse kunde han säga det med den rätta *schwungen*, så att det lät något.

Nu fann Erik tidpunkten inne att fråga Betsy om hon behagade ett glas saft.

— Nej, tack, svarade hon, men glace vill jag gärna ha.

Och så gingo de ut till byfféen, som var arrangerad i en afstängd korridor.

Timmarna gingo snabbt och stämningen steg. Dansen blef allt lifligare och allt flere par försvunno på en stund i någon halfskum korridor.

Betsy var naturligtvis en af de mest firade flickorna och fick inte sitta många ögonblick. Hennes onestep med Ernst von Adler väckte formlig sensation. Erik tyckte sig märka att både hon och hennes kavaljer ansträngde sig till det yttersta för att öfverträffa Nils Ehrnfelt, som dansade med den lilla mörka. Det var en spännande kamp, men segern lutade alldeles afgjort åt Betsys sida, och det fyllde Eriks hjärta med glädje och stolthet, ty i kväll tyckte han sig ha en liten andel i hennes triumfer.

Erik hade sökt sig en skyddad plats i en vrå mellan barren och plinten. Icke långt därifrån stod ett par lärare och öfvervakade dansen. Den ena var lång och mager och tarfligt klädd, påfallande fattigt

till och med för en gammal peruk. Den andra var liten och rödhårig; Erik visste att han hette magister Sjöblom, var teckningslärare och kallades Spillkråkan.

— Tänker du stanna länge här? frågade Spillkråkan.

— Ja, svarade den andra, jag stannar nog ännu en stund. Det roar mig att stå så här och se på ungdomen, när den fritt får visa sig sådan den verkligen är och inte behöfver hyckla för oss peruker. Det är en hel mikrokosm, en sådan här balsal. Man kan se så mycket och gissa sig till ännu mer — stridande viljor — oundvikliga öden som redan börjar rullas upp — kampen på knifven om kvinnan, bytet, som springer undan, men inte för fort och inte för långt — små sociala tragedier och öfverallt den starkares seger. Hela samhället finns här i ett nötskal.

Han talade mycket långsamt och dämpadt, mest till sig själf, och blicken var underligt långt borta.

— Ja, svarade Spillkråkan, de är som små apor, som härmar oss fullvuxna.

— Apor? sade den gamla läraren stillsamt och vände ansiktet mot sin kollega.

— Jag vet just inte det. Är inte deras glädje och kärlek och sorg och svartsjuka, som vi alltid förringar och gör narr af, är den inte lika djup och lika viktig eller — om du vill — lika löjlig och oväsentlig som våra egna känslor?

— Kan vara, kan vara, sade Spillkråkan och tvinnade sina röda mustascher. — Men en sak måste du medge, och det är att här finns förbaskadt många vackra flickor. Se nu till exempel på den där i röd klänning, det är en bra bit.

Den andra betraktade Betsy en stund.

— Ja, svarade han, hennes ansikte är vackert. Hon har den knidiska Afrodites profil.

— Och så sakelis utvecklade hon är, rund och mjuk och vig.

— Hun er vist kommen paa en fejl Klode ...

— Hvad menar du?

— Hon är född tvåtusen år för sent och alltför långt mot norr. Hon borde ha varit en hetär med vindrägg i håret och dansat naken med drufvor från Hymettos i sin hand . . . i en solbelyst marmorportik, inför sköna ateniensiska ynglingar . . . till tonerna af flöjt och cymbal.

Nu blef Spillkråkan riktigt het.

— Jag tycker det är lite svinaktigt af dig att säga så där om en hygglig flicka bara därför att kavaljeren håller henne lite för nära.

— Kära bror, vi förstår visst inte riktigt hvarandra.

— Nej, det kan nog hända, för du är nu alltid så förbannadt fnoskig att ingen kristen själ kan begripa hvad du menar.

— Kanske det kommer sig däraf att jag är en öfvertygad, trosviss hedning? sade den andra med ett litet småleende.

Erik aflägsnade sig helt förvirrad af det

han hört. Han visste verkligen inte hvad han skulle tänka om den magra lärarens underliga ord, om det var att anse som skämt eller allvar. Men så mycket stod fast, att Betsy var den vackraste och intressantaste af alla flickor på balen.

Onestepen slutade omsider, och trots kraftiga applåder kunde speltanten icke förmås att fortsätta omedelbart.

Ernst von Adler lämnade Betsy med en komplimang och gick ut i byfféen med sin riktiga dam, den lilla mörka som dansat med Nils Ehrnfelt.

— Sablar hvad han dansar bra, den Ernst, flämtade Betsy och lät solfjädern flaxa framför sitt upphettade ansikte. — Nu vill jag ha någonting att läska mig med.

På stående fot tömde hon ett glas citronsaft i ett enda drag.

— Kom! sade hon så, och innan Erik hann säga eller ens tänka ett na, förde hon honom uppför många trappor till en korridor, som var skum och alldeles tom.

— Här är svaltt och skönt, sade hon och svingade sig upp på ett fönsterbräde.

— Kom och ställ dig här, man kan se tvärs öfver gården ner i danssalen.

Erik lydde, men af de dansande såg han icke mycket, ty stora snöflingor singlar hastigt och tätt förbi fönsterrutorna. Det flimrade också annars för hans ögon. ty Betsy hade behållit hans hand i sin, och han genomförs af en hisnande känsla som han aldrig förr erfarit.

Hon såg på honom med ögon som skimrade fuktigt och hon andades häftigt. Hon är väl andtruten af dansen och trapporna, tänkte Erik. Han ansträngde sig till det yttersta för att hitta på någonting trefligt att tala med henne om, men orden fastnade i halsen och hans tinningar bultade och brände, och innan han visste hvad som skett, hade han pressat sina läppar mot hennes hand.

Hon drog inte undan handen, tvärtom tyckte han sig känna en svag tryck-

ning som fullständigt förvirrade hans sin-
nen.

Länge förblefvo de så — hon med an-
siktet halft bortvändt och han lutad öfver
hennes hand, som han öfverhöljde med
kyssar. Nu är jag så lycklig att jag skulle
vilja dö, tänkte Erik.

Men i detsamma drog Betsy handen till-
baka och hoppade ner från fönsterbrädet.

— Äsch, hvad du är dum! sade hon half-
högt.

Erik kom hastigt till besinning. Han
greps af en stor ångest. Jag har varit
alltför djärf, for det genom hans hufvud,
nu är hon ond, jag har förspillt min lycka.

— Du är väl inte ond på mig! sade han
bedjande och såg på henne med sina stora,
troskyldiga ögon.

— Du är så kläppisk och flöntig att
man kan dö! sade Betsy hårdt och bör-
jade gå ner för trappan utan att fråga efter
om Erik följde henne eller stannade.

— Vill du — — vill du inte ha en por-

tion glace? stammade han i sin förtviflan. Han var beredd att offra den sista skärven af sina sparade och lånade pengar för att få se henne glad igen.

— Hvarför inte, svarade Betsy utan att bevärdiga honom med en blick.

Erik lyckades med möda komma öfver ett litet bord med två stolar. Han fick stå länge i kö framför den improviserade disken och kämpa hårdt för sina glaceportioner, ty nu var det paus och alla dansande trängdes kring byfféen.

När han med glacetallrikarna högt öfver hufvudet armbågade sig ut ur den täta klungan och återvände till sitt bord, fann han Betsys plats tom.

Litet modfälld satte han sig ned och väntade tåligt, tills han med ens upptäckte henne vid ett långt bord i närheten. Hon satt där med en bakelse i högsta hugg och pratade ifrigt med en massa ungdommar, som Erik knappast kände till namnet.

Han grubblade fruktlöst öfver hvad som nu borde göras. Icke heller denna eventualitet hade Robert och han kunnat förutse.

Ofrivilligt kom han att höra en del af konversationen vid Betsys bord.

— Du var inte på Eneschiölds bal sista lördags, sade Betsy till en af flickorna. — Där var buligt, ska ni veta. Tre sorters vin och konjak och likörer. Nisse och Enti hade sig en hifvare när vi gick därifrån.

Ernst von Adler vände sig om mot Betsy när han hörde sitt namn nämnas.

— Det är en förbaskadt schangtil kavaljer du består dig med i dag, sade han.

De andra fnissade till och Betsy själf fick en bakelsesmula i vrångstrupen, så att Enti Adler måste bulta henne i ryggen både länge och väl. Hans hand blef händelsevis kvar kring hennes lif ännu litet efter det hon slutat hosta.

— Herregud! skrek Betsy plötsligt. — Jag glömmer ju alldeles att han sitter

och väntar på mig med glacen. Nu måste jag gå.

— Nej, gå inte! Gå inte! Vi kan ju be honom slå sig ner här, han lär väl inte bita oss.

— Nåja, sade Betsy och satte sig igen, — men jag går inte och ber honom komma hit, det får någon annan göra.

— Inte för att jag känner honom, sade Ernst Adler lätt, men nog kan jag göra det om du vill.

Erik blef inte litet förlägen och flat när han såg den långa, eleganta ynglingen komma rakt emot sig.

— Von Adler, sade denne och gjorde en lätt bugning.

— Hvasa? sade Erik och reste sig vördnadsfullt.

— Mitt namn är von Adler.

— Jag är Erik Lindberg, svarade Erik, skrapade med foten och räckte fram handen.

— Jaså, ska vi tassas också, sade Adler nonchalant. — Nåja, gärna för mig!

Den sista repliken framkallade ett stilla jubel vid det adlerska bordet, där man under andlös spänning följde händelsernas gång.

— Jag kommer på fröken Wicanders vägnar för att be er sitta ner vid vårt bord, sade Adler med utsökt höflighet.

— Ja, tack . . . jag vet inte . . . vi har ett bord här, Betsy och jag . . .

— Seså, följ med nu bara! sade Adler nästan befallande. — Skifva tag!

Erik såg verkligen ingen annan utväg än att lämna glacen i sticket och följa Ernst von Adler.

Han presenterades högtidligt för dem af sällskapet som han inte kände — det vill säga nästan alla — och fick en dålig plats längst borta vid väggen.

Ingen bekymrade sig vidare om honom. I samtalet kunde han inte delta, då han inte kände någon af dem det pratades om

och inte hade varit med om en enda af de fina tillställningar som här syftades på. Situationen var alltså pinsam, nästan outhärdlig, men som allt annat här i världen fick den omsider ett slut.

Som skjuten ur golfvet stod Nils Ehrnfelt plötsligt framför Betsy.

— Får jag lof? sade han vördnadsfullt, kanske en hårsman ironiskt. — En one-step?

Spänningen vid bordet stramades till igen och allas blickar sökte Betsy.

En sekund tycktes hon tveka. Så reste hon sig lugnt och lade fullkomligt obesväradt sin arm i Nils Ehrnfelts.

— Det var fasingen! sade Ernst von Adler när paret försvunnit. — Nu börjar det på ny kula. Det har jag förresten anat hela tiden.

Så bjöd han armen åt en dam, de andra kavaljererna följde exemplet, och snart satt Erik där helt ensam.

Och det var nog bäst så. Hans sinne

var sådant att han helst ville vara alena.

Ty nu förstod han att Betsy var förlo-rad för honom, både i kväll och för all-tid. Han visste också att han icke mer skulle kunna återfinna sin forna, anspråks-lösa lycka efter allt det som tilldragit sig denna sorgens afton.

Alla hans ansträngningar hade således varit fåfänga, alla uppoffringar förgäfves. Hans djärfva lyckodrömmar smulto hastigt ner och runno bort, som glaceportionerna därborta på det försmådda bordet.

Ett halft års försakelser voro förspillda. Borta var Ljungars saga, växtpressen med rep och skrufvar, Fribytaren på Östersjön, lupen, kompassen, stegmätaren . . . Den säkra visshet han haft om att kunna köpa en af dessa saker hade kommit honom att på något sätt betrakta sig som blifvande ägare till dem alla. Nu var det borta, allt-sammans — och mera därtill. Han var skuldsatt, för första gången i sitt lif, och

han visste att det erfordrades ännu ett par månaders umbäranden innan den skulden var betald.

Och hvad betydde ändå penningbekymren i bredd med den andra sorgen . . .

Så slagen, löjlig och förtappad kände han sig nu, att han med ens blef alldeles utmattad och bara längtade att komma därifrån. Lyckligtvis närmade sig klockan tolf, och då skulle dansen ovillkorligen vara slut.

En sista förödmjukelse återstod honom ännu. Just innan uppbrottet skulle ske, kom Nisse Ehrnfelt fram till Erik — tidigare hade han inte låtsat se honom — och sade helt kort och afgörande:

— Jag har just kommit öfverens med Betsy att jag följer henne hem, så du behöfver inte besvära dig. Du bor ju åt ett helt annat håll, det blir bara bekvämare för dig, och så spar du in lite kofva.

Utan att vänta på något svar gjorde han helt om och gick sin väg.

Betsy såg i alla fall litet skamsen ut när hon kom fram för att säga adjö. Hon bjöd till att komma ifrån den obehagliga situationen så fort som möjligt.

— Adjö då, Erik, sade hon, — och tack ska du ha för i afton.

— Tack själf. Jag hoppas att du har haft roligt.

— Förfärligt! svarade hon och tillade hastigt: — Nej, nu måste jag gå, annars får vi ingen droska.

*

Det hade snöat starkt de sista timmarna. Nu höll det på att klarna och kölden skärpte till. Höga drifvor i nyckfulla vindlingar barrikaderade trottoarerna vid gatukorsningar och portgångar, där vinden tagit sig en hastig svängom rundt hörnet. Hyrkuskarna hade fått lof att fara hem efter slädar; bjällrorna pinglade igen efter många veckors paus.

Erik såg Betsy och Nils Ehrnfelt åka

förbi. Hon kröp tätt intill sin kavaljer för att söka skydd mot den bitande blåsten. Fast och manligt hvilade hans stödjande och beskyddande arm om hennes lif.

Himlahvalfvet låg redan till hälften rensadt och gnistrade af köld. Stormen jagade underliga smala skyar från ena horisonten mot den andra; de ilade fram som en torpedbåtsflottilj i kölvattenskolonn ute på öppna hafvet.

Erik ryste af köld, men han borrhade bara sina händer djupare ner i paletåfickorna. Han var inte trött längre, och han längtade inte alls till sin inventionssoffa i tråkåken vid Skarpskyttegatan.

Utan att riktigt veta hur det kom sig, gick han raskt och beslutsamt, som på en sträng order, i riktning mot Betsys hus borta på Skatudden.

Staden låg utdöd under sitt tjocka snötäcke, tigande och skrämmande vacker, som en hvitskimrande orientalisk nekropol.

Erik följde slädspåret i den färska snön. Det slutade vid Betsys port, och där ledde två människospår tvärsöfver trottoaren in i trappuppgången, men inget ledde ut igen. Nu har de snart stått en kvart i trappan, tänkte Erik.

Han sneddade öfver gatan och drog sig tillbaka i en portgångs mörka slagskugga. Det var inte för att spionera — han kunde ju så väl föreställa sig alltsammans, och han kände absolut ingen nyfikenhet.

Det var bara för att han någonstans skulle vara, och eftersom han ännu inte kunde förmå sig att gå hem, så var det dock bäst att frysa här, utanför hennes fönster.

Han stod länge, mycket länge orörlig och såg upp mot husets väldiga, mörka fasad. Han drömde sällsamma drömmar, sådana man bara drömmer dem vid brådmogna fjorton år — om främmande världar och underbart sorgliga öden som alla skulle bli hans.

Plötsligt tändes elektriska ljuset i trappuppgången. Litet senare flammade det till bakom två rullgardiner i tredje våningen. Han visste att det var hennes fönster.

Samtidigt öppnades ytterdörren och Nils Ehrnfelt steg ut på trappan. I maklig takt släntrade han nedåt gatan och hvisslade ljudligt och belåtet dagens onestepmelodi.

— Hur var det orden lydde? Betsy hade ju gnolat dem.

Dä ska vara luft emellan . . .

Och eftersom Nils Ehrnfelt trodde sig vara ensam och osedd, började han plötsligt steppa och gestikulera vildt.

Erik kunde följa hans muntra marsch mot hemmet ända bort till Myntverket och Uspenskikatedralen.

En drucken herre raglade förbi, och någonstans borta i Brunnsparken tjöt en automobil som ett såradt djur. Vinterstormen firade en vild hexsabbat kring skor-

stenar och vindflöjlar när Erik steg fram ur porthvalfvet och tog kurs på Skarpskyttegatan.

Vägen var lång, och den kändes dubbelt tung för honom, som vandrade hem efter sitt lifs första stora nederlag och hade att kämpa både mot stormen och mot tårarna.

RUNAR SCHILDT:

Den segrande Eros. (Fjärde tusendet) . . .	1912	6: 25
Raketen. (Berättelser 1912—1915)		12: 50
Regnbågen. (Femte tusendet)	1916	8: 75
Rönnbruden. (Sjätte tusendet)	1917	8: 75
Perdita. (Tredje tusendet)	1918	8: 25